

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO RAPPORT | NIBIO REPORT

VOL.: 3, NR.: 4, 2017

Økonomien i jordbruket på Vestlandet 2015

Trender og økonomisk utvikling 2006 - 2015

MARIUS BERGER, TORBJØRN HAUKÅS OG HEIDI KNUTSEN
NIBIO Bergen

TITTEL

ØKONOMIEN I JORDBRUKET PÅ VESTLANDET 2015

FORFATTERE

MARIUS BERGER, TORBJØRN HAUKÅS OG HEIDI KNUTSEN

DATO/DATE:	RAPPORT NR.:	TILGJENGELIGHET:	PROSJEKT NR.:	SAKSNR.:
17.01.2017	3/4/2017	Åpen	14223	2017/00029
ISBN-NR.:	ISBN DIGITAL VERSJON:	ISSN-NR.:	ANTALL SIDER:	ANTALL VEDLEGG:
978-82-17-01773-8	1	2464-1162	95	0

OPPDRAGSGIVER:

Landbruks- og matdepartementet

KONTAKTPERSON:

Torbjørn Haukås

STIKKORD:

Vestlandet, utvikling, økonomi, distriktstall

FAGOMRÅDE:

Landbruksøkonomi

SAMMENDRAG:

Ein oversikt over utviklinga i landbruket dei siste 10 åra i Vestlandsfylka Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal vert presentert. Driftsgranskingane i jord- og skogbruk er ei årleg rekneskapsundersøking blant tilfeldig utvalde gardsbruk frå heile landet. I 2015 var det med totalt 908 bruk, der 174 var frå Vestlandet; 61 i Hordaland, 60 i Sogn og Fjordane og 53 i Møre og Romsdal. Jordbruksinntekta målt som vederlag til arbeid og eigenkapital, gjekk opp samanlikna med 2014. Likevel var det store variasjonar mellom driftsformene. Det var eit dårlig år for fruktbøndene på Vestlandet dette året. Dei andre driftsformane, med unntak av storfekjøtt hadde ei positiv utvikling, og det er spesielt mjølkeprodusentane som har opplevd ein stor auke.

LAND:

Noreg

FYLKE:

Hordaland

KOMMUNE:

Bergen

STED:

Bergen

GODKJENT /APPROVED

HILDEGUNN NORHEIM

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

TORBJØRN HAUKÅS

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

FORORD

Driftsgranskingane er ei årleg rekneskapsgransking som i 2015 omfatta 908 bruk over heile landet. Grunnlagsmaterialet for denne granskinga er stort, og mange data vert det ikkje plass til i den landsdekkande publikasjonen. Denne rapporten inneheld lokale data frå Vestlandet.

Rapporten er basert på driftsgranskingsdata frå dei tre vestlandsfylka Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. For rekneskapsåret 2015 var det med 174 bruk frå Vestlandet i granskinga. Driftsgranskingane i jord- og skogbruk er eit årleg fellesprosjekt, som krev stor innsats av medarbeidarar ved fleire av NIBIO sine kontor. Distriktskontoret i Bergen har ansvaret for tala frå Vestlandet.

Marius Berger har skrive rapporten med bidrag frå Torbjørn Haukås og Heidi Knutsen

Ås, 17.01.17

Hildegunn Norheim

INNHALD

1	INNLEIING	5
2	DRIFTSRESULTATET I JORDBRUKET PÅ VESTLANDET 2015	6
3	TRENDAR OG ØKONOMISK UTVIKLING SISTE TIÅRET	10
3.1	Resultatmål i jordbruket	10
3.1.1	Driftsoverskot	10
3.1.2	Vederlag til arbeid og egenkapital	12
3.1.4	Lønsevne	14
3.2	Skogbruket	15
3.3	Totaløkonomi	15
3.4	Nettoinvestering, gjeld og soliditet	17
3.4.1	Nettoinvestering	17
3.4.2	Gjeld	18
3.4.3	Soliditet	19
3.5	Inntektsverknad av jordbruksfrådrag	20
4	UTVIKLINGA I MJØLKEPRODUKSJON PÅ VESTLANDET	23
5	TABELLSAMLING 2011-2015	28
6	FORKLARING PÅ FAGUTTRYKKA I TABELLSAMLINGA	95

1 INNLEIING

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk har ei lang historie. Noregs Vel starta driftsgranskingar alt i 1911. Granskinga vart overteken av Noregs landbruksøkonomiske institutt (NLI)¹ ved opprettinga i 1947. Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise resultat og utvikling i økonomiske tilhøve på gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit vesentleg omfang. Driftsgranskingane skal vise økonomiske resultat for brukarfamilien og for ulike bruk med omsyn til storleik, driftsform og geografisk plassering. Vidare skal driftsgranskingane gje grunnlag for samanlikning med anna nasjonal og internasjonal statistikk, gje grunnlag for forskning og utgreiing, gje hjelp til rådgjeving og undervisning og innspel til offentleg politikk og forvaltning. Granskingane skal også gje grunnlag for dokumentasjon for den samfunnsøkonomiske verdiskapinga i landbruk og tilknytte næringer.

Etter 1950 har det kvart år vore med om lag 1 000 bruk i driftsgranskingane, dei siste åra er tal deltakarbruk noko redusert. I 2015 var det i alt med 908 bruk i driftsgranskingane, dessutan leverte 28 mjølkesamdrifter data til undersøkinga. Tal frå samdrifter blir handsama separat, og er ikkje med i driftsgranskingsmaterialet. Ved utval av bruk, er det lagt vekt på at driftsgranskingane skal vere representative for den delen av landbruket der storparten av inntekta kjem frå bruket. Nye bruk til driftsgranskingane vert rekrutterte ut frå lister over bruk som er tilfeldig trekte ut frå tilskotsregisteret til Landbruksdirektoratet. Uttrekte bruk skal ha ei standard omsetning større enn kr 150 000². Det er produksjonsomfanget, og ikkje det økonomiske resultat på det enkelte bruket som er kriterium for utvalet. Deltaking i driftsgranskingane er frivillig, og det er inga grense for kor lenge eit bruk kan vere med, men brukaren skal ikkje vere eldre enn 70 år. Kvart år vert om lag 10 prosent av deltakarbruka skifta ut. Av dei 908 bruka i driftsgranskingane i 2015, kom 174 bruk frå Vestlandet, 61 frå Hordaland, 60 frå Sogn og Fjordane og 53 frå Møre og Romsdal. Denne rapporten tar for seg økonomien i landbruket på Vestlandet i 2015, og viser økonomiske utvikling dei siste ti åra.

Kapittel to gir hovudtala for Vestlandet for 2015 og omhandlar driftsresultatet i jordbruket for dette året. Kapittel tre viser utviklinga i økonomien i jordbruket, soliditeten og totaløkonomien til brukarfamilien dei siste ti åra. Trendane i denne perioden er presenterte i figurar, og alle bakgrunnsdata er deflaterte etter konsumprisindeksen. I kapittel 4 ser vi nærmare på korleis utviklinga har vore blant mjølkeprodusentar på Vestlandet dei siste 5 årene, fordelt på ulike storleiksgrupper. Kapittel fem er sjølve tabellsamlinga som inneheld tal frå driftsgranskingane for Vestlandet for dei siste fem åra. Tabellane er delte inn slik at ein kan finne tal for landsdelen, fylka, ulike storleiksgrupper og ulike produksjonar. Utvalet av bruk i driftsgranskingane skal ikkje vere representativt for jordbruket i kvart fylke, men for regionen. Dette må ein ta omsyn til når ein tolkar resultatata eller nyttar tala. Alle dei økonomiske data i kapittel fem (tabellane) er nominelle tal for åra, og dermed ikkje inflasjonsjusterte. Sist i rapporten finn ein forklaringar på dei faguttrykka som er nytta.

---

¹ NILF vart oppretta i 1986 ved at NLI vart slege saman med Sekretariatet for Budsjettnemnda i jordbruket. Frå 1.7.2015 inngår NILF i NIBIO som er ein fusjon mellom Bioforsk, Skog og landskap og NILF.

² Standard omsetning er normerte tal for omsetning av produkt utan tilskot. Klassifiseringa er felles for EU-statistikken.

2 DRIFTSRESULTATET I JORDBRUKET PÅ VESTLANDET 2015

Hovudtendensar:

- Mindre auke i jordbruksinntekta for vestlandsbonden enn for landsgjennomsnittet
- Auke i inntekta for bruk med mjølkeproduksjon, og størst auke på dei største bruka
- Eit svært dårleg år for bruka med fruktproduksjon

Vestlandsbonden oppnådde ei jordbruksinntekt, målt som vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, på kr 277 700 i 2015. Det er ein auke på kr 3 700 frå året før. I gjennomsnitt for landet auka jordbruksinntekta med kr 37 500, til kr 326 800 per årsverk. Jordbruksarealet for vestlandsbruka var i middel 249 dekar.

Bruka med frukt- og bærproduksjon på Vestlandet hadde eit svært dårleg år i 2015, og jordbruksinntekta gjekk ned med 37 prosent frå året før. Det var også ein nedgang blant dei produsentane av storfekjøtt, medan bruka med mjølkeproduksjon i kombinasjon med sau eller gris hadde ein liten oppgang. Bruka med reint sauehold hadde også ein liten auke, medan auken for dei som produserte mjølk var på 14 %.

Det er dei største bruka som fekk auka jordbruksinntekta mest frå 2014 til 2015. I denne gruppa finn ein store mjølkebruk, men også nokre bruk med kjøtproduksjon på storfe og nokre med kombinert husdyrhald. Denne utviklinga ser ein også på landsbasis

Mjølkeproduksjon

Mjølkeproduksjon er basisen for landbruket på Vestlandet, og det er flest bruk i denne gruppa. Mjølkeprodusentane fekk auka jordbruksinntekta si med 14 prosent frå 2014 til 2015 og fekk i gjennomsnitt kr 300 000 per årsverk i jordbruksinntekt. Omsett mjølk har auka med 21 800 liter og mjølkeprisen med 40 øre per liter. I alt auka mjølkeinntektene med 24 prosent. Likevel har ikkje produsentane i denne gruppa fylt mjølkekvota, det vart levert 93 prosent av kvote i 2015.

Kjøttproduksjonen auka med 7 prosent på mjølkeproduksjonsbruka på Vestlandet frå 2014 til 2015, og auke i pris på kukjøtt (kr 2,14 per kg) storfekjøtt (10 øre per kg) ga auka inntekter frå kjøttproduksjon. Mjølkeproduksjonsbruka i driftsgranskingane på Vestlandet viste større investeringsvilje i 2015 enn året før. Nettoinvesteringa vart tredobla, og var på kr 329 400. Også rentekostnaden auka på desse bruka.

Produksjonsomfanget på mjølkeproduksjonsbruka var på 25 årskyr, 3 meir enn i 2014. Dei omsette i gjennomsnitt 173 100 liter mjølk og 4 800 kg storfekjøtt (inkl. kukjøtt). Gjennomsnittleg jordbruksareal var 306 dekar. Arbeidsinnsatsen var den same som året før, 1,9 årsverk à 1 845 timar

Kombinert mjølkeproduksjon og sauehald

Bruka med kombinert mjølkeproduksjon og sauehald oppnådde 2015 ei jordbruksinntekt per årsverk som var kr 293 300, kr 25 200 meir enn i 2014. Mjølkeproduksjonen var uendra, medan kjøttproduksjon på storfe gjekk ned med 5 prosent og produksjon av sauekjøtt med 4 prosent på desse

bruka. Auke i prisar på alle produkta og reduserte faste kostnader og lågare rentekostnader gjorde likevel at jordbruksinntekta auka.

Nettoinvesteringa for desse bruka var kr 84 700. Gjennomsnittleg jordbruksareal var 338 dekar. Bruka hadde 17 årskyr og 83 vinterföra sauer. Arbeidsinnsatsen var om lag den same som i 2014, 2,1 årsverk à 1845 timar.

Kombinert mjølkeproduksjon og svinehald

For bruka med kombinert mjølkeproduksjon og svinehald auka jordbruksinntekta med 5 prosent frå 2014 til 2015. I gjennomsnitt for desse bruka var jordbruksinntekta kr 285 900 per årsverk i 2015. På desse bruka auka mjølkeproduksjonen med 6 og produksjon av storfekjøtt med 18 prosent. Også omsett svineslakt auka i 2015, med 19 prosent samanlikna med 2014.

Prisane på mjølk og slaktegris auka, medan prisen på storfekjøtt gjekk ned med 5 prosent på desse bruka. Tilskota var om lag uendra frå 2014, men prisauke på viktige produkt og produksjonsauke gav ei auke i produksjonsinntektene på 5 prosent. Både variable og faste kostnader auka, men reduserte rentekostnader og 6 prosent lågare arbeidsforbruk gav auke i jordbruksinntekta per årsverk.

Samla arbeidsinnsats i jordbruket per bruk gjekk ned 250 timar og vart på 2 årsverk i 2015. Driftsforma omfatta i 9 bruk med eit produksjonsomfang på 255 dekar, 19 årskyr, 11 purker, 398 smågriser for sal og 16 800 kg slaktegris. Bruka med kombinert mjølkeproduksjon og svinehald hadde ei nettoinvestering på kr 948 947 i 2015. Dette er ei lita gruppe, og store investeringar i ny driftsbygning på to av bruka gjev store utslag på gjennomsnittstala.

Sauehald

Sauebruka på Vestlandet fekk auka jordbruksinntekta si for andre år på rad. I gjennomsnitt vart jordbruksinntekta på kr 166 500 per årsverk, ein auke på 2 prosent frå 2014. Tal vinterföra sauer var om lag uendra og omsett kjøtt gjekk noko opp. Prisen på lammekjøtt auka med 66 øre og prisen på sauekjøtt med kr 1,49. Både marknadsinntektene og tilskota auka, og totalt auka produksjonsinntektene med 6 prosent. Både variable og faste kostnader auka også, til saman med 11 prosent, men fordi arbeidsinnsatsen gjekk noko ned, rentekostnadene vart reduserte og produksjonsinntektene auka, auka jordbruksinntekta for bruka med sauehald.

I 2015 omfatta driftsforma 26 bruk med i gjennomsnitt 134 vinterföra sauer og 1,1 årsverk. Desse bruka har hatt relativt låge nettoinvesteringar gjennom fleire år. I 2015 var nettoinvesteringa kr 10 281 om lag 4 prosent av gjennomsnittet for Vestlandet.

Storfekjøtt

Produksjon av storfekjøtt, enten med ammekyr eller på innkjøpte kalvar, oppnådde ei jordbruksinntekt per årsverk på kr 144 200 i 2015, og var med dette den av dei presenterte driftsformene som oppnådde lågast jordbruksinntekt. Frå 2014 gjekk jordbruksinntekta ned med 15 prosent. Det vart produsert 14 100 kg storfekjøtt på desse bruka i 2015, ein auke på 24 prosent frå 2014. Prisen på storfekjøtt auka med kr 1,24, og inntektene frå husdyrhaldet auka med heile 46 prosent. Det vart kjøpt inn mykje storfe på desse bruka, og dei variable kostnadene auka med 39 prosent. Også dei faste kostnadene auka monaleg, og saman med auke i rentekostnader og auka arbeidsinnsats, gjorde det at jordbruksinntekta vart mykje redusert.

Desse ni bruka hadde 255 dekar jordbruksareal, 18 ammekyr, 26 kviger og oksar og ein arbeidsinnsats på 1,3 årsverk i 2015.

Frukt- og bærproduksjon

Frukt- og bærproduksjon er den driftsforma som har størst variasjon i jordbruksinntekta mellom år. I 2014 oppnådde dei den høgaste inntekta av alle driftsformene på Vestlandet, men fekk så ein nedgang på 37 prosent frå 2014 til 2015. 2015 vart eit særst dårleg frukttår, med låge avlingar utan at prisane vart høgare enn året før. I alt vart jordbruksinntekta på kr 231 500 i 2015.

Arbeidsinnsatsen var uendra frå 2014, 1,9 årsverk. Det var 23 produsentar i denne gruppa. I gjennomsnitt hadde dei eit jordbruksareal på 61 dekar.

Investeringar og gjeld

Vestlandsbruka hadde høgare nettoinvesteringar enn landsgjennomsnittet i 2015 med kr 208 700. I gjennomsnitt for landet var nettoinvesteringa kr 127 800. Samla gjeld auka med 14 prosent for vestlandsbonden, og var på 2,3 mill. kr i middel per bruk.

Samla inntekt og jordbruksfrådrag

Driftsgranskingane viser at driftsoverskotet frå jordbruket utgjorde 43 prosent av dei samla inntektene til familien i 2015, det same som dei to åra før. Løsinntekt utgjorde 41 prosent. Skogbruk og tilleggsnæring med utgangspunkt i bruket sine ressursar utgjorde høvesvis 4 prosent og 6 prosent. Resten av dei samla inntektene er anna næring, pensjonar, sjukeløn og kapitalinntekter.

Maksimalt jordbruksfrådrag var kr 166 400 i 2015. Tek ein omsyn til inntektsverknad av jordbruksfrådraget, vert den skattekorrigerte jordbruksinntekta i 2015 kr 311 700 i gjennomsnitt per årsverk for bruka frå Vestlandet. I alt utgjer inntektsverknaden av jordbruksfrådraget kr 34 000 per årsverk. Det er ikkje teke omsyn til inntektsverknaden av jordbruksfrådraget i dei andre resultatmåla som er presenterte frå driftsgranskingane.

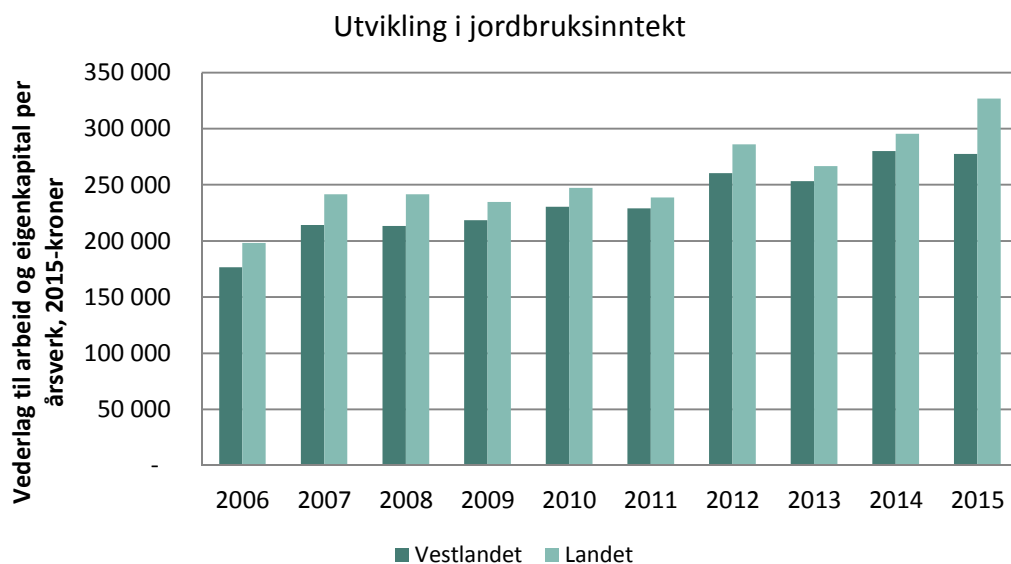

Tabell 2.1 Samla oversikt for 2015

	Tal bruk	Gj. areal dekar	Driftsoverskot per bruk		Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk		Skattekorrigert vederlag per årsverk	
	2015		2014	2015	2014	2015	2014	2015
Vestlandet, alle	174	249	405 100	403 600	274 000	277 500	308 800	311 700
Bruk < 50 dekar	11	33	318 300	215 900	317 300	264 700	354 800	309 400
« 50 - 100 dekar	21	75	443 700	195 900	395 500	210 300	433 300	240 500
« 100-200 dekar	40	154	359 500	352 300	260 700	267 100	295 300	301 900
« 200-300 dekar	45	242	352 400	380 300	225 600	258 000	260 000	292 400
« 300-500 dekar	45	377	475 100	563 600	290 100	321 600	328 000	357 400
> 500 daa	12	615	569 900	597 200	261 500	297 000	286 200	322 400
Mjølkeproduksjon	70	306	438 100	518 800	263 100	300 000	297 100	332 700
Mjølk/sauehald	19	338	471 000	504 900	268 100	293 300	300 300	326 500
Mjølk/svinehald	9	255	498 300	447 400	272 800	285 900	306 000	319 200
Kjøttproduksjon, storfe	9	343	167 300	150 300	169 800	144 200	205 700	180 400
Sauehald	26	191	161 300	151 500	163 300	166 500	202 400	206 500
Frukt og bær	24	61	500 400	236 200	364 700	231 500	396 300	261 000
Mjølk Hordaland	15	324	442 600	486 400	253 400	286 100	285 800	319 100
Mjølk Sogn og Fjordane	19	230	360 400	404 400	242 500	254 600	280 500	287 300
Mjølk Møre og Romsdal	36	339	484 700	592 700	279 300	326 900	311 900	359 400

Alle beløpa i tabellen er oppgjevne i nominelle kroner.

Jordbruksinntekt per årsverk er definert som løn til alt arbeid og til rente på egenkapitalen

Figur 2.1 Jordbruksinntekt per årsverk à 1845 timar for Vestlandet og landet i perioden 2006–2015

3 TRENDAR OG ØKONOMISK UTVIKLING SISTE TIÅRET

Dette kapittelet viser ein del trendar og utviklingstrekk i jordbruket på Vestlandet frå og med 2006 til og med 2015. Materialet er gruppert etter region, storleik og driftsform. Nokre av gruppene er små, og for dei kan utskifting av bruk og større investeringar på ein skilde bruk gje utslag på resultatane. Bakgrunnsdata for figurane er deflaterte etter konsumprisindeksen, slik at alle resultatmåla er presenterte som 2015-kroner. Definisjonar av dei ulike resultatmåla er teke inn heilt sist i rapporten.

3.1 Resultatmål i jordbruket

3.1.1 Driftsoverskot

Driftsoverskot er produksjonsinntekter minus kostnader per bruk. Driftsoverskotet skal dekke løn til familien, og gje vederlag til både eigen og lånt kapital.

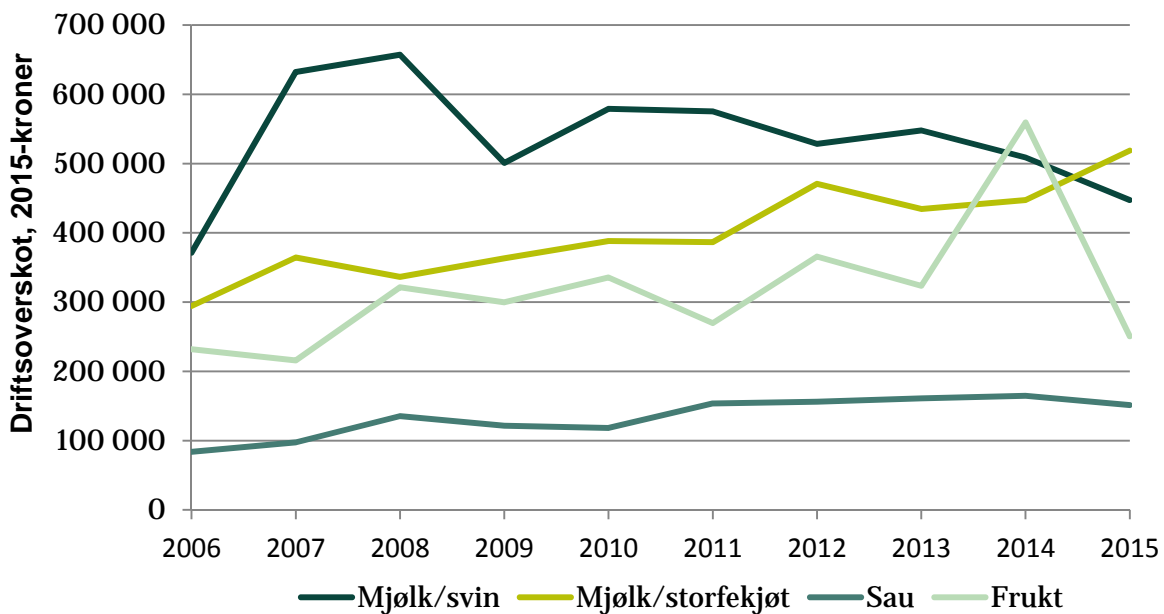
Driftsoverskotet for bruka på Vestlandet har i hovudtrekk følgd same trenden som resten av landet i tiårs perioden, men fram til 2009 var nivået noko lågare enn landsgjennomsnittet. I 2009 nådde Vestlandsbruka same nivå som gjennomsnittet for landet. I 2015 vart driftsoverskotet ein del lågare samanlikna med resten av landet.

Bruka med frukt og bær hadde i motsetning til 2014 svært dårlege avlingar dette året. En kald vår og sommar bidrog til dårlege pollinerings og vekstforhold dette året. Det har også vore ei omlegging av tilskotsystemet, som gjekk i favør av produksjonar med store areal og mange dyr. Denne omlegginga i kombinasjon med høgare avlingar og prisar, bidrog dette til ein auke forskjellane mellom dei små og store bruka. Då det er forholdsvis fleire små bruk på Vestlandet samanlikna med resten av landet, bidrog også dette til auka forskjellar dersom ein samanliknar med resten av landet.

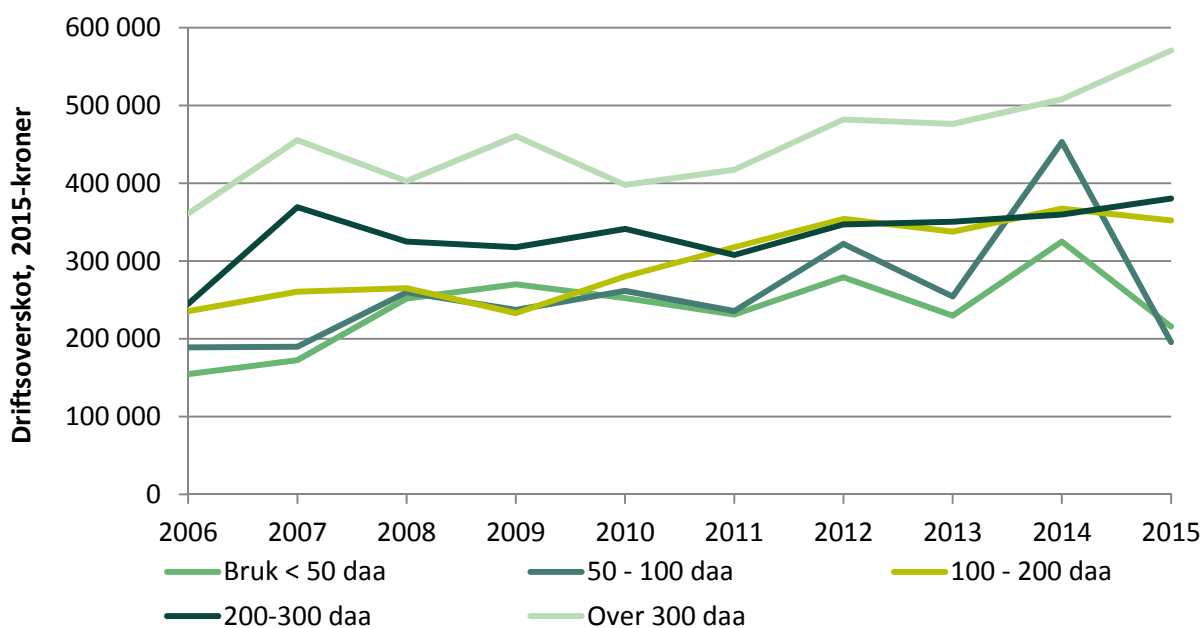
Av dei ulike driftsformene på Vestlandet er det bruka med mjølk og kjøttproduksjon som i snitt har det høgaste driftsoverskotet på nærare 520 000, medan dei som driv med sau oppnådde i snitt eit overskot på 150 000. Dei største bruka målt i forhold til areal har hatt ein jamn positiv utvikling sidan 2011, medan utviklinga blant dei bruka med mindre areal har vore meir variabel. Den kraftige nedgangen for bruka under 100 daa, relaterer seg i stor grad til det dårlege resultatet til fruktbøndene dette året. I storleiksgruppa over 300 daa finn me i hovudsak store mjølkebruk, men også ein del bruk med sauehald.

Figur 3.1 Driftsoverskot per bruk for heile landet og Vestlandet

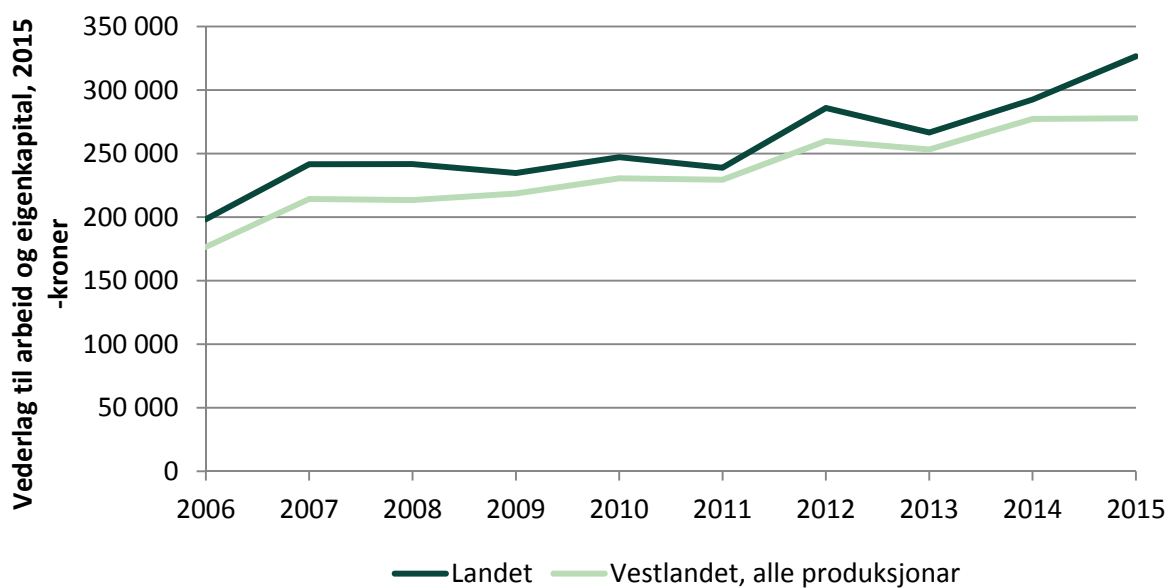
Figur 3.2 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike driftsformer på Vestlandet

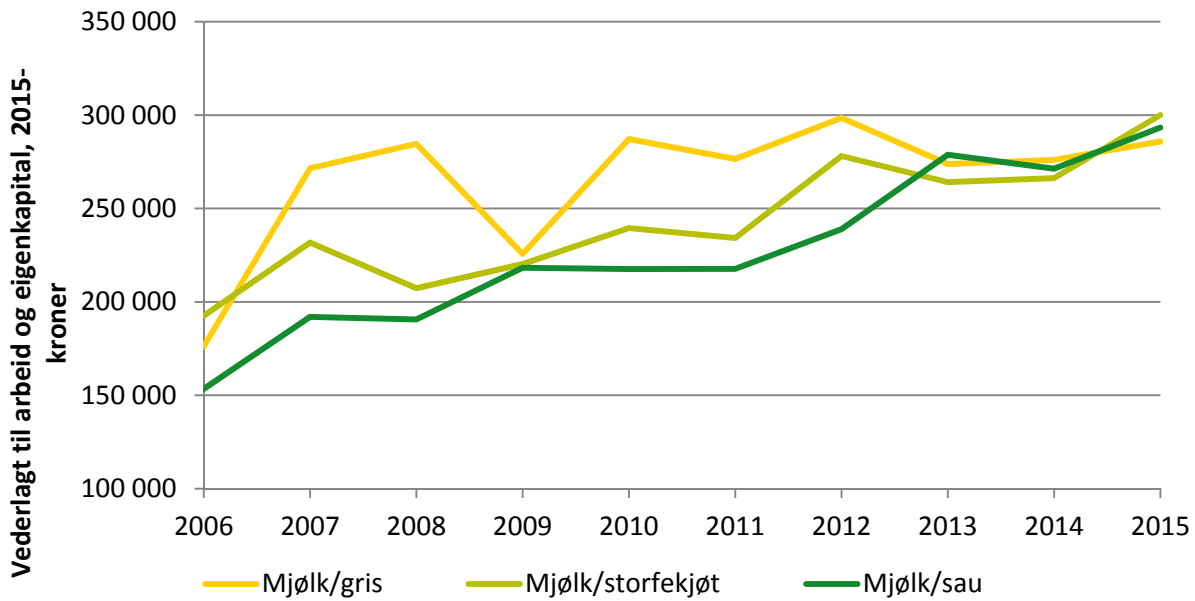
Figur 3.3 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike storleiksgrupper på Vestlandet

3.1.2 Vederlag til arbeid og egenkapital

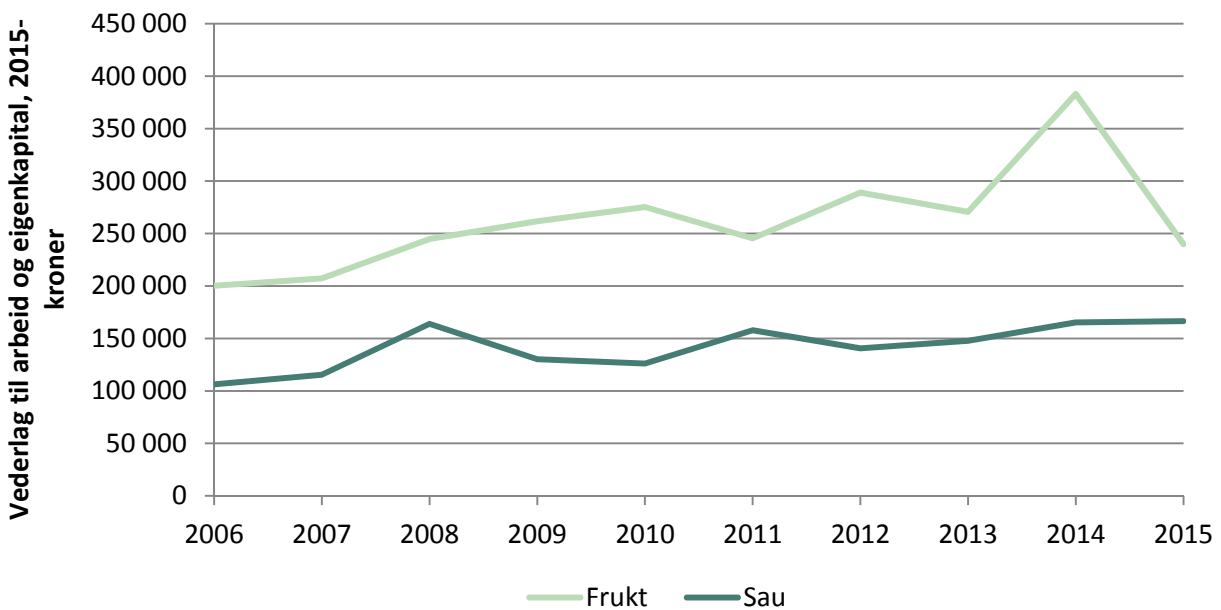
Jordbruksinntekt er her definert som vederlag til alt arbeid og rente på eigenkapitalen per årsverk, og viser kor mykje som er att til å dekke alt arbeid på bruket (også leigd hjelp), og til forrenting av eigenkapitalen. Gjennomsnittet for Vestlandet følgjer same utvikling som landet elles gjennom heile perioden, men ligg noko lågare enn landsgjennomsnittet. Frå 2014 til 2015 kan ein observere ein framleis sterk auke når ein ser på landet under eitt, medan auken i bruka på Vestlandet har vore marginal.

Figur 3.4 Jordbruksinntekt målt som vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, heile landet og Vestlandet

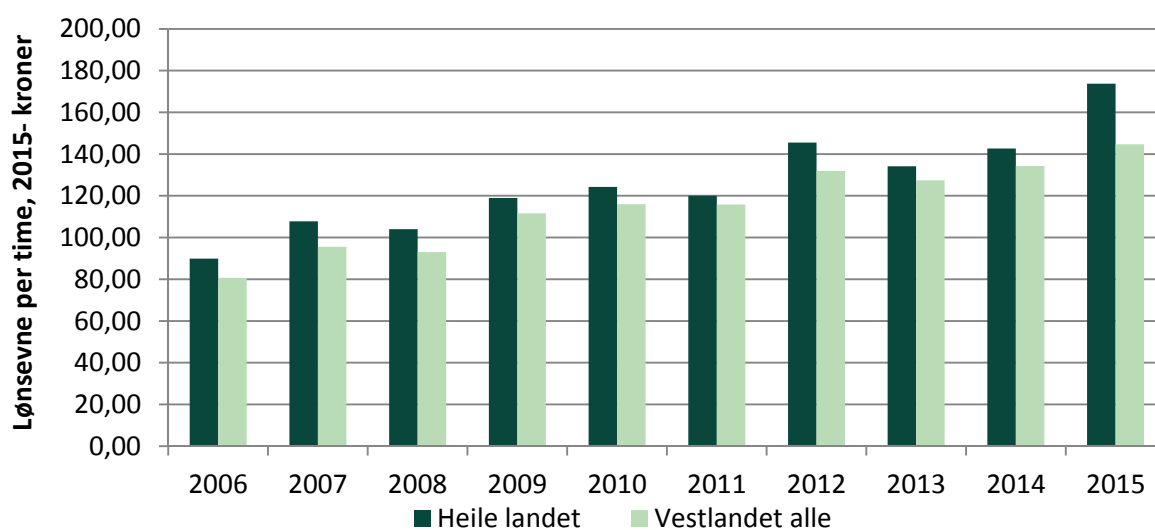
Figur 3.5 Jordbruksinntekt målt som vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, for driftsformane mjølkg/gris, mjølkg/storfekjøt og mjølkg/sau

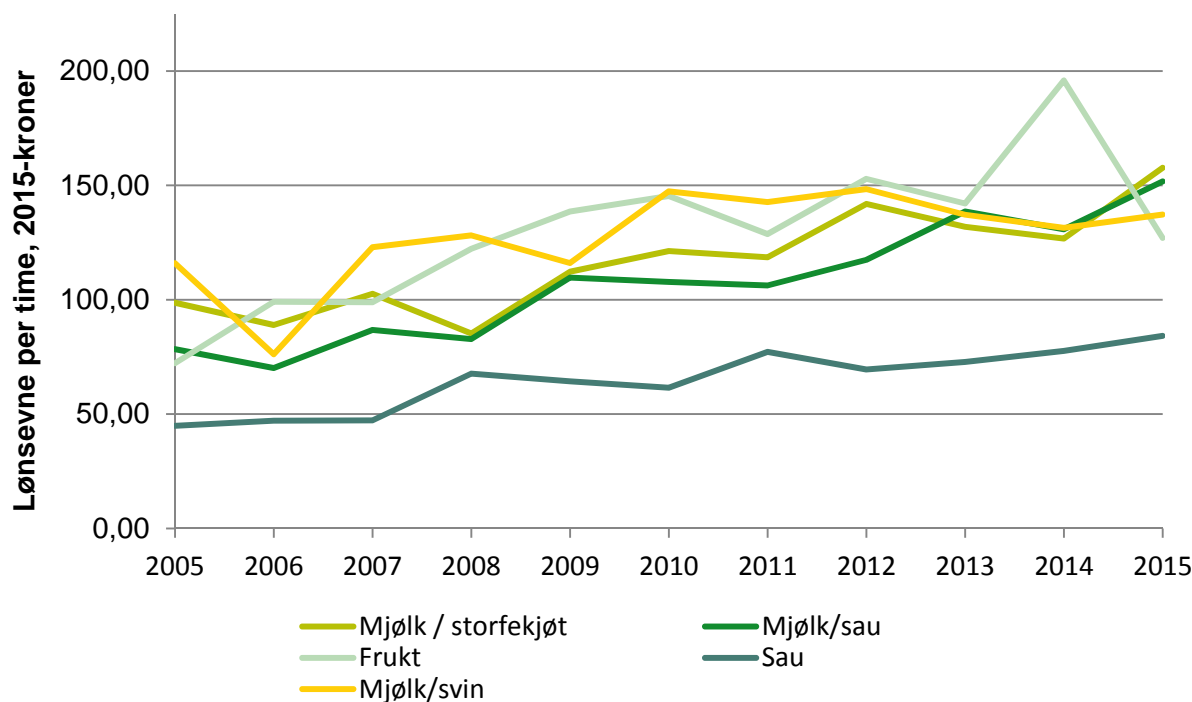
Figur 3.6 Jordbruksinntekt målt som vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, for driftsformane frukt og sau

3.1.3 Lønsevne

Lønsevne per time er arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid delt på alle innsette arbeidstimar. Lønsevna syner kor mykje som er igjen til løn når all innsett kapital har fått godtgjering, og viser kva garden kan betale per innsett arbeidstime. Rentenivået har vore lågt dei siste fem åra, og kalkulasjonsrenta har lege på 2 prosent i 2015. Med unnatak av fruktproduzentane kan ein observere at alle produksjonane hadde ein auke, samanlikna med året før. Produksjonsformene mjølk/storfe samt mjølk/sau hadde den største auken. Når det gjeld sau og mjølk/gris, har auken i lønsevne vore ein del mindre.

Figur 3.7 Lønsevne per time for heile landet og for Vestlandet

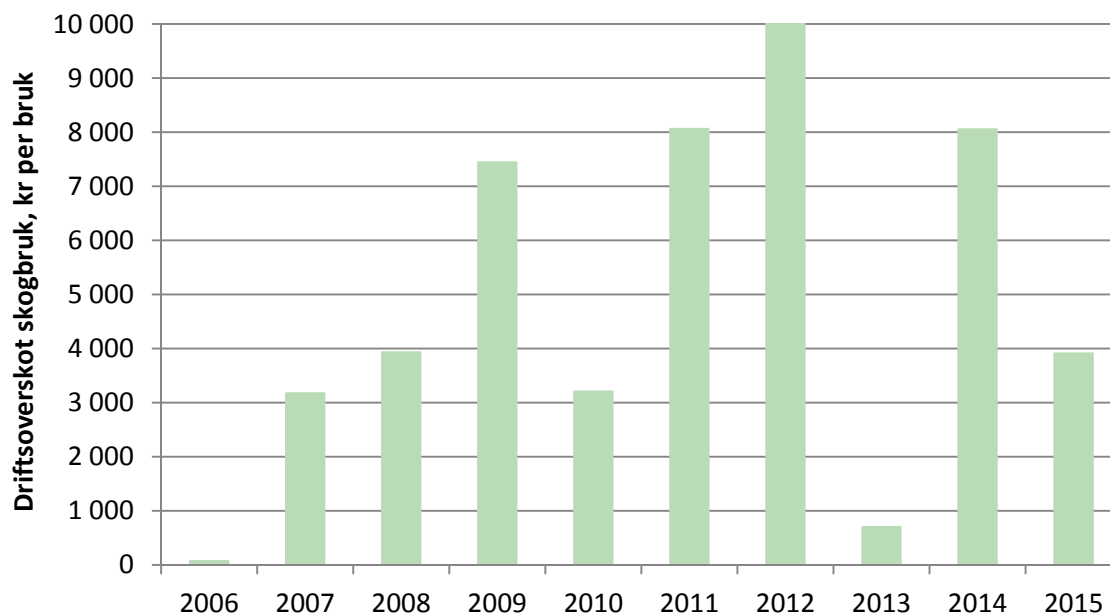

Figur 3.8 Lønsevne per time for ulike driftsformer på Vestlandet

3.2 Skogbruket

Dei fleste gardsbruka i driftsgranskingane har skogareal knytt til bruket. Mesteparten av bruka driv ikkje aktivt skogbruk, og driftsoverskotet frå skogen utgjer berre ein liten del av totalinntekta. På nokre få bruk betyr derimot inntekter frå skog og utmark mykje, særleg på Nordmøre. Driftsoverskotet for skogen kan variere mykje frå eit år til et anna . I 2015 vart driftsoverskotet berre halvparten av kva det var året før.

Figur 3.9 Driftsoverskot per bruk i skogbruket på Vestlandet

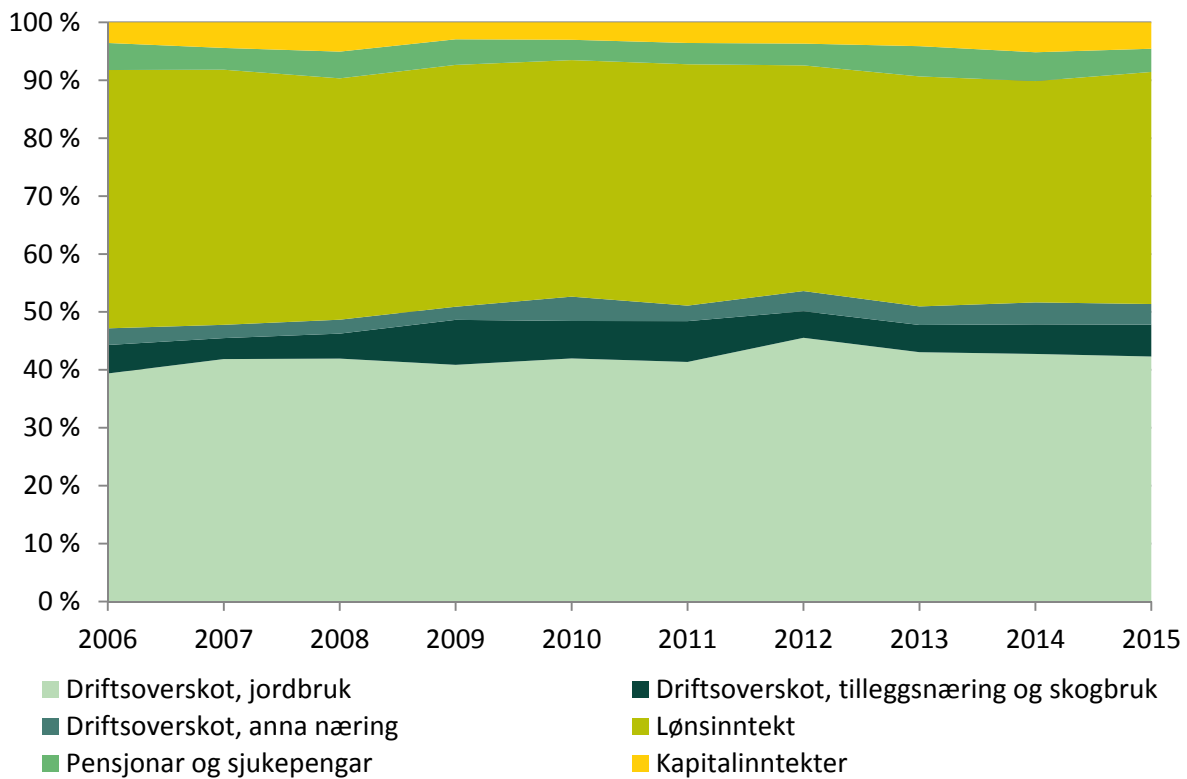
3.3 Totaløkonomi

Nettoinntekt er eit resultatmål for totaløkonomien (hushaldsinntekta) for brukarfamilien. Nettoinntekta er samla driftsoverskot frå alle næringar, løner, pensjonar, renteinntekter, verdi av eige arbeid på nyanlegg med frådrag av betalte renter og kår. I heile perioden har Vestlandet loge under landet totalt. Lågare driftsoverskot blant bruka på Vestlandet bidrog til at skilnaden i nettoinntekta vart på nærmare 62 000 i favør av landsgjennomsnittet.

Når det gjeld fordelinga av inntektene til brukarfamilien, er det verdt å merke seg at inntektene har vore nokså stabil dei siste 3 åra. Driftsoverskotet frå jordbruket og lønsinntekter utgjer begge om lag 40 % av dei totale inntektene på bruka. Andre inntektskjelder som tilleggsnæring, anna næring, kapitalinntekter, pensjonar og sjukepengar utgjer rundt 4-6 % av dei totale inntektene.

Figur 3.10 Nettoinntekt i middel per bruk for heile landet og for Vestlandet

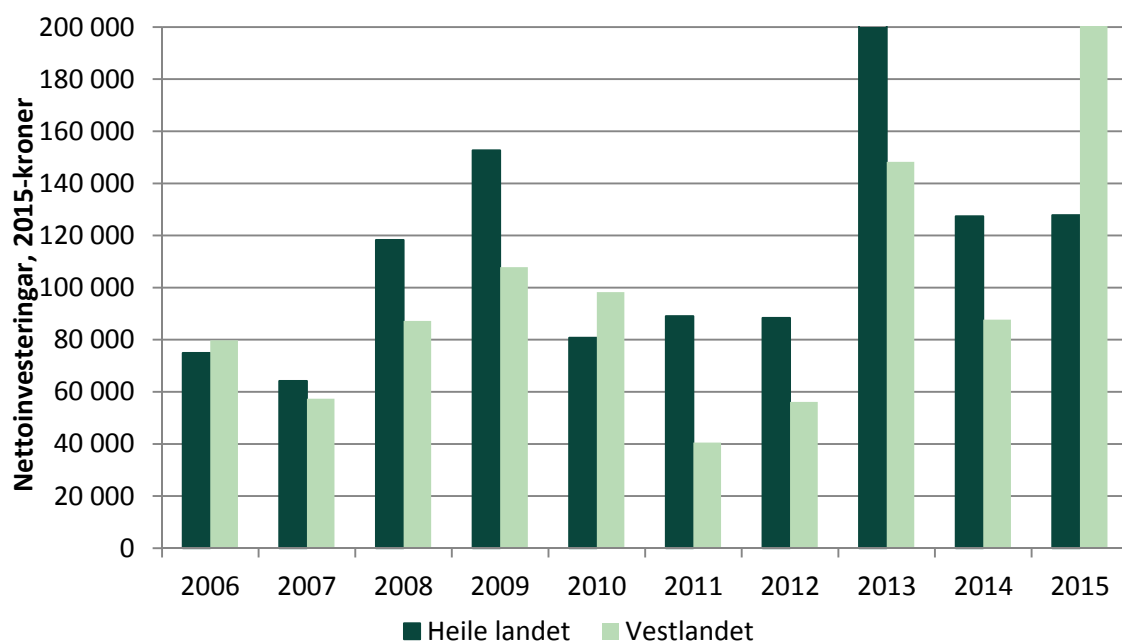
Figur 3.11 Prosentvis fordeling av samla inntekt til brukarfamilien på Vestlandet

3.4 Nettoinvestering, gjeld og soliditet

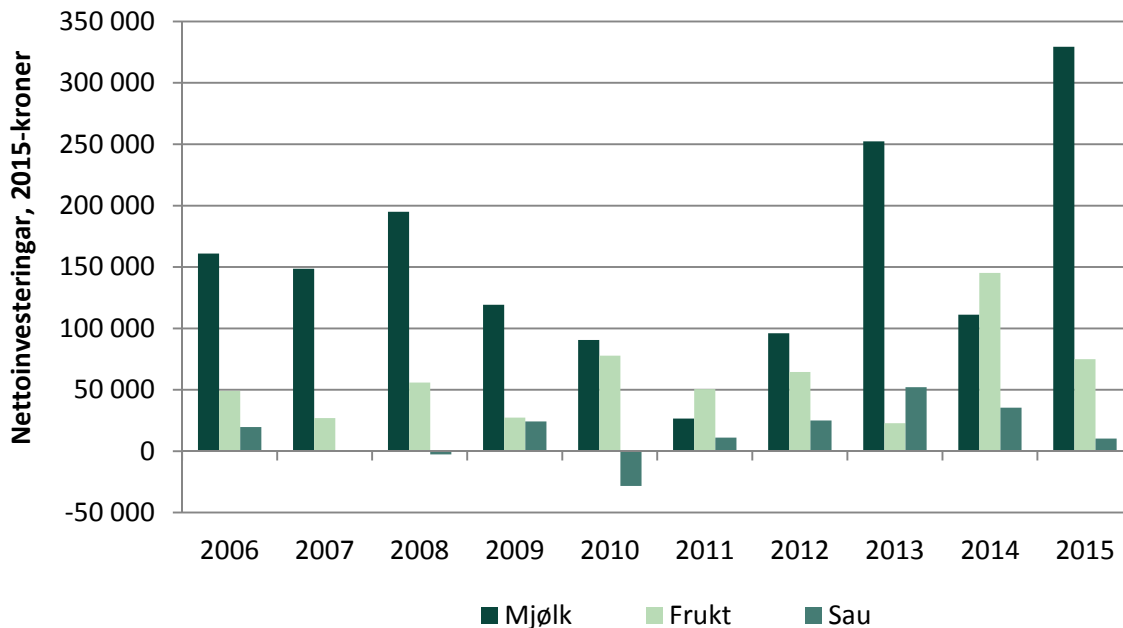
3.4.1 Nettoinvestering

Nettoinvesteringar er investeringar gjort i løpet av året, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde eigedelar. Positiv nettoinvestering vil seie ei oppbygging av produksjonsapparatet. Sjølv i relativt store grupper vil større investeringar på enkeltbruk gje utslag for gjennomsnittet for gruppa. Ein må derfor vurdere nettoinvestering over tid.

Vestlandet har hatt positiv nettoinvestering gjennom heile perioden. I 2015 auka nettoinvesteringane dersom ein samanliknar med året før, og for første gang sidan 2010 var nivået på Vestlandet høgare enn landsgjennomsnittet. I snitt ligg nettoinvesteringa per bruk på Vestlandet under landsgjennomsnittet dersom ein ser heile perioden under eitt. Det er i stor grad investeringar i driftsbygningar knyta til mjølkeproduksjon som gjer at nettoinvesteringane har auka mykje i 2015.

Figur 3.12 Nettoinvestering per bruk i jordbruket for heile landet og Vestlandet

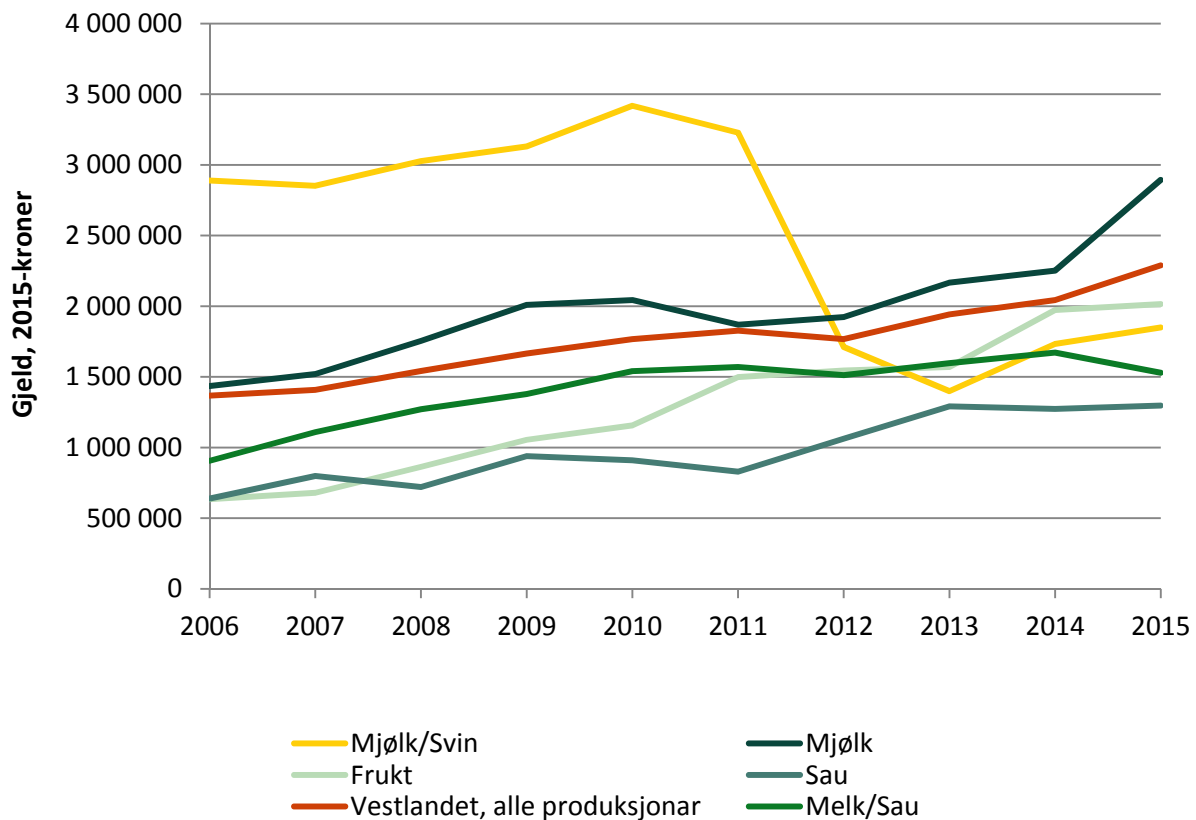

Figur 3.13 Nettoinvestering per bruk for ulike driftsformer, Vestlandet

3.4.2 Gjeld

Gjeld er her all gjelda til brukarfamilien, også privat gjeld slik som gjeld til bustad, bil og studielån. I 2012 minka samla gjeld på Vestlandet, men sidan den gongen har gjelda auka igjen. Samla gjeld låg i snitt 288 000 høgare per bruk i 2015 samanlikna med 2014.

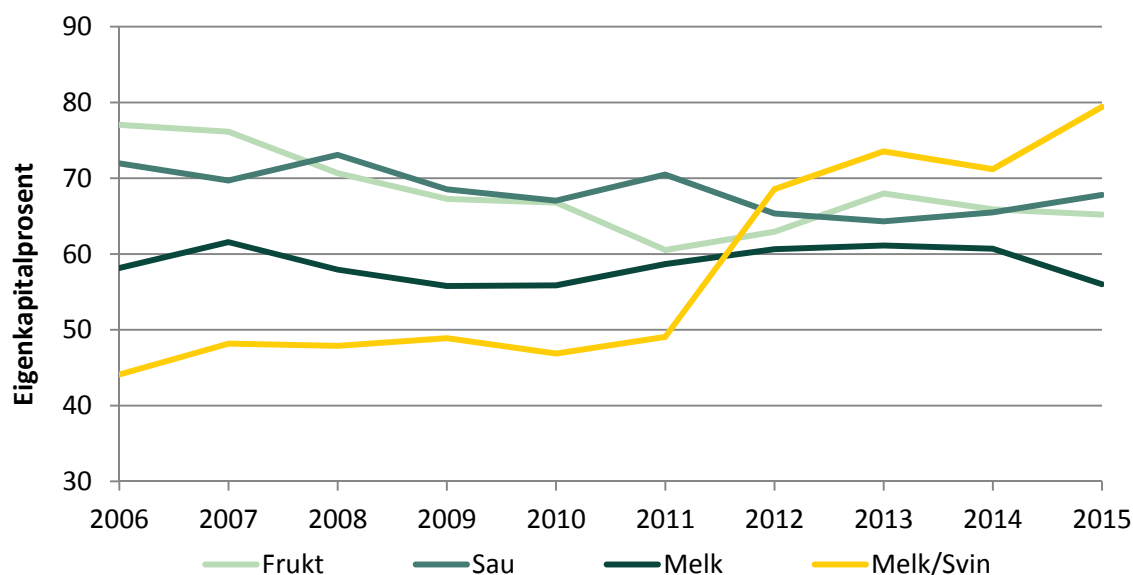
Gjelda stig jamt gjennom heile tiårsperioden om ein ser på gjennomsnittet for landsdelen, medan det er noko ulik utvikling for driftsformene. Driftsforma mjølk og svinehald hadde høgast gjeld fram til 2012, men har seinare hatt ein sterk reduksjon for så å auke att dei siste åra. Dei andre driftsformane har hatt ein jamn stigning i gjelda fram til 2014. Utviklinga det siste året, viser at auke blant frukt og sauebønder har vore langt mindre enn tidligare. Ser ein på bruka med mjølk og sau, kan ein registrere ein nedgang i samla gjeld. Auka i gjelda blant mjølkeprodusentar kan forklarast med nye lån i kjølvatnet av investeringar i nye driftsbygningar.

Figur 3.14 Gjeld i middel per bruk for ulike driftsformer, Vestlandet

3.4.3 Soliditet

Soliditet er eit uttrykk for evna til å tale tap. Ein kan bruke ulike nøkkeltal for å vise dette, mellom anna eigenkapitalprosenten. Eigenkapitalprosenten viser kor stor del av egedelane som er finansierte med eigenkapital. Det er ei vanleg oppfatning at eigenkapitalprosenten bør vere over 50. Høg eigenkapitalprosent gjev høve til å ta opp lån på gode vilkår. Inntening og rentefoten på lånt kapital har mykje å seie for kor høg eigenkapitalprosenten treng vere. I utrekning av eigenkapitalprosent er alle egedelar til brukarfamilien med. Eigenkapitalprosenten har variert mellom 60 og 75 % i perioden 2012 til 2014. I løpet av det siste året kan ein sjå at soliditeten blant dei ulike driftsformene har endra seg. Både mjølkk/gris og sau har hatt ei auke, medan frukt og mjølkk har hatt ein nedgang når det gjeld utviklinga av eigenkapitalprosenten det siste året.

Figur 3.15 Eigenkapitalprosent for ulike driftsformer, Vestlandet

3.5 Inntektsverknad av jordbruksfrådrag

Jordbruksfrådraget er eit inntektspolitisk verkemiddel for å auke disponibel inntekt etter skatt for bøndene. Dette verkemiddelet er ikkje omfatta av WTO-avtalen. Jordbruksfrådraget vart innført i 2000 og er gradvis auka sidan. I 2007 vart maksimalt frådrag auka frå kr 71 500 til kr 142 000. Frådraget var uendra dei neste fem åra, men frå 2012 vart maksimalt frådrag auka til kr 166 400. Beløpet var uendra frå 2012 til 2015. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget påverkar ikkje resultatmåla i driftsgranskingane, og kjem i tillegg til dei presenterte resultatmåla. Jordbruksfrådraget er etter kvart blitt ein del av inntektspolitikken i landbruket. Jordbruksfrådraget i alminneleg inntekt vert gjeve til skatteytarar som har inntekt frå jordbruks- og/eller hagebruksverksemd, eller som driv med honning- og/eller pelsproduksjon som næring, sjølv om verksemda ikkje er knytt til jordbruk.

For 2015 galdt følgjande: Ved næringsinntekt opp til kr 63 500 vart jordbruksfrådraget lik inntekta; ved næringsinntekt frå kr 63 500 og opp til kr 334 300 vart frådraget kr 63 500 pluss 38 prosent av all inntekt over kr 63 500. Maksimalt frådrag ein kan få, er kr 166 400, ved næringsinntekt høgare enn kr 334 300. Frådraget kan delast mellom brukar og eventuell ektefelle. Skattelette vert 27 prosent av jordbruks frådraget. Marginal skatteprosent for 2015 var sett til 38,4 prosent. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget per årsverk, når ein reknar 38,4 prosent marginalsatt, varierer frå bruk til bruk og frå produksjon til produksjon. Vi kjem fram til inntektsverknad per bruk ved å trekke ut 27 prosent av jordbruksfrådraget og dividere dette på 0,616. Inntektsverknad per bruk vert så dividert på tal årsverk for å komme fram til inntektsverknad per årsverk.

Det vart registrert kor stort jordbruksfrådraget var på alle bruka i driftsgranskingane i 2015 for å sjå på utnyttingsgraden. I gjennomsnitt per deltakarbruk for heile landet var jordbruksfrådraget kr 133 798. For Vestlandet låg frådraget litt over det nivået, kr 135 431.

Jordbruksfrådrag føreset at skatteytar har næringsinntekt å trekke frådraget frå. Ein må også vere klar over at andre frådrag kan redusere effekten av jordbruksfrådraget. Ei viss grad av tilpassing gjer at jordbruksfrådraget også kan påverke næringsinntekta. Nokre bønder vel lågare avskrivningar for å få maksimal nytte av jordbruksfrådraget. Det gjeld særleg bruk med næringsinntekt opp mot grensa på kr 63 500 eller grensa for maksimalt frådrag på kr 334 300.

Tabell 3.1: Jordbruksfrådrag 2015, region

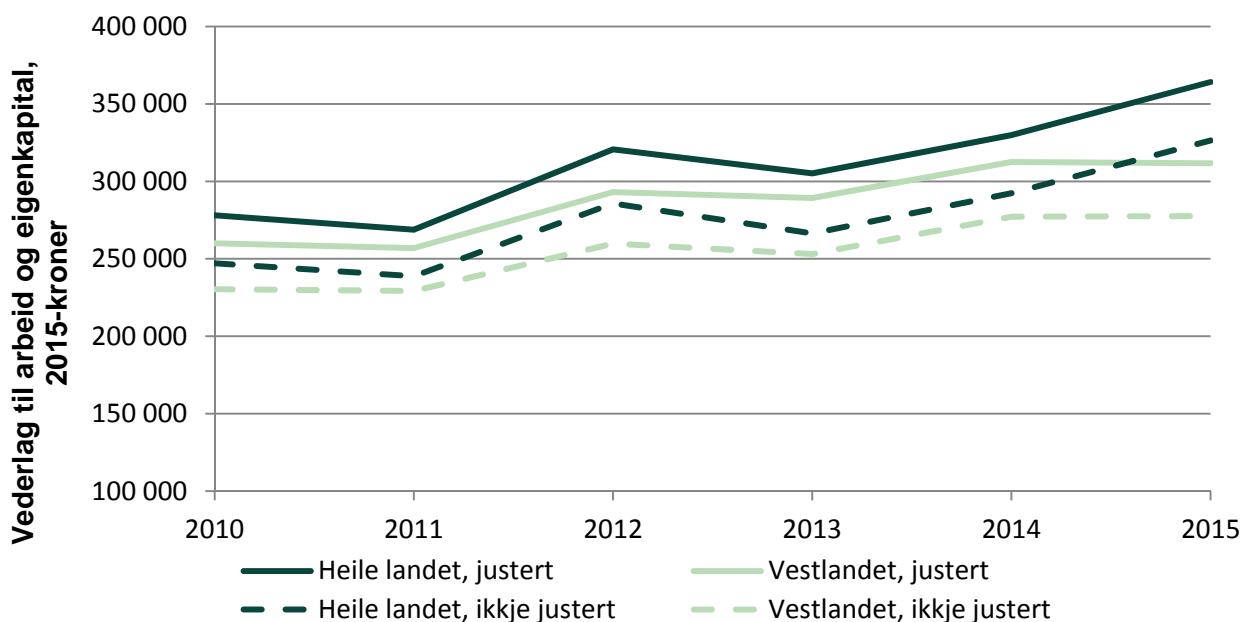
Regionar	Tal bruk	Tal bruk med maks. frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag, kroner	Skatte-reduksjon	Inntektsverknad per årsverk
Austlandet, flatbygder	187	93	18	121 277	32 745	43 277
Austlandet, andre b.	135	58	4	126 326	34 108	39 391
Jæren	60	41	1	145 718	39 344	33 711
Agder/Rogaland, andre b	94	51	8	135 121	36 483	34 769
Vestlandet	174	94	11	135 431	36 566	34 007
Trøndelag flatbygder	74	45	7	124 843	33 708	39 800
Trøndelag, andre bygder	73	51	1	146 798	39 635	38 307
Nord-Noreg	111	77	0	151 279	40 845	38 468
Alle	908	493	50	133 798	36 125	37 695

Tabell 3.2: Jordbruksfrådrag 2015, arealgrupper, Vestlandet

Arealgruppe	Tal bruk	Tal bruk med maks. frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag, kroner	Skatte-reduksjon	Inntektsverknad per årsverk
under 50 daa	11	4	1	118 164	31 904	44 666
50-100 daa	21	7	3	110 192	29 752	30 191
100-200 daa	40	20	4	126 825	34 243	34 792
200-300 daa	45	22	2	138 168	37 305	34 361
300-500 daa	45	33	0	156 438	42 238	35 823
over 500 daa	12	8	1	135 071	36 469	25 352

Tabell 3.3: Jordbruksfrådrag 2015, driftsformer, Vestlandet

Driftsform	Tal bruk	Tal bruk med maks. frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag, kroner	Skatte-reduksjon	Inntekts-verknad per årsverk
Mjølke	70	46	4	143 931	38 861	32 689
Mjølke-svin	9	7	0	153 453	41 432	33 291
Mjølke-sau	19	12	0	156 043	42 132	33 197
Sau	26	3	2	101 009	27 272	40 011
Frukt og bær	21	10	2	126 389	34 125	29 592

Figur 3.16 Skattejusterte jordbruksinntekter målt som skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital samanlikna med jordbruksinntekt før justering, Vestlandet og landet

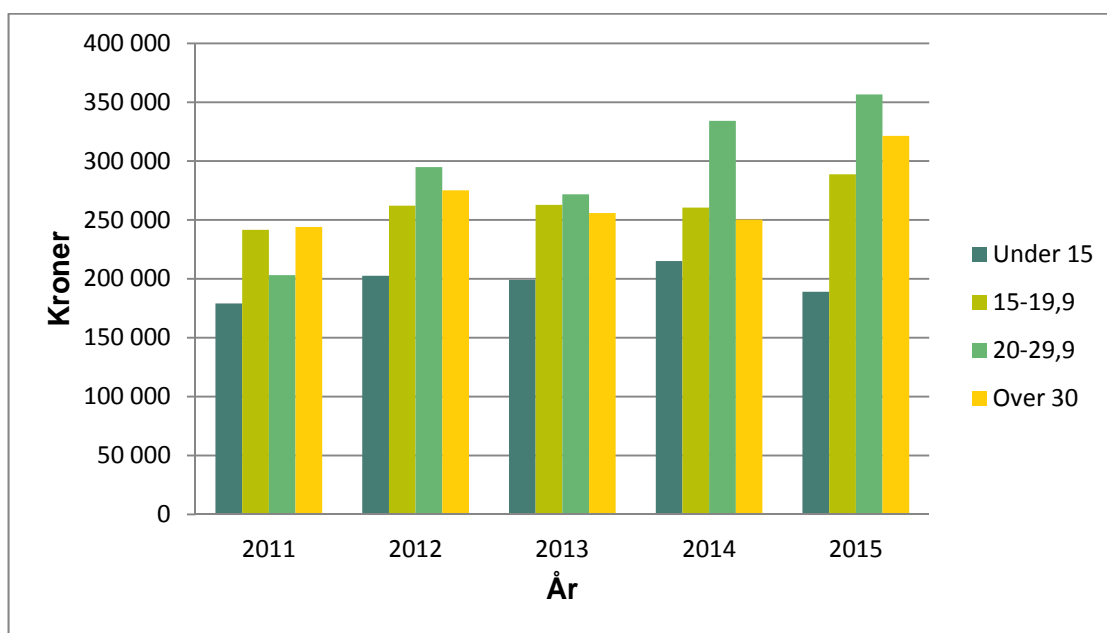
4 UTVIKLINGA I MJØLKEPRODUKSJON PÅ VESTLANDET

Av dei 174 bruka som var med i driftsgranskingane frå Vestlandet for 2015, var det 70 bruk som dreiv med mjølkeproduksjon. Blant dei 70 bruka som var med i 2015 varierte storleike på tal årskyr frå 6 til 62. Også når det gjeld storleik på areal er variasjonen stor, frå 97 til heile 1278 dekar.

Mjølkebruka på Vestlandet har tradisjonelt sett bestått av små einingar, men i løpet av dei 10 siste åra kan ein sjå klare tendensar til at denne driftsforma har vore i endring. Einingane blir færre, samtidig som både tal dyr og areal per eining aukar. Fleire investerer i mjølkerobot og kjøper opp eller leiger kvote. Kravet om lausdrift vil også føre til ei rekke større investeringar i åra som kjem.

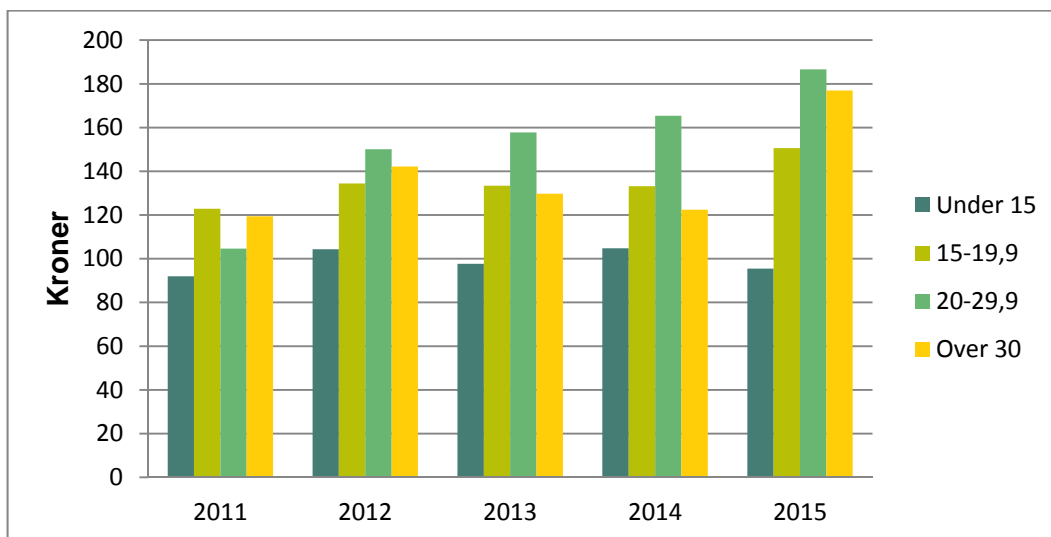
Det kan difor vere interessant å sjå korleis lønsemda har utvikla seg i løpet av dei siste 5 åra, og om korleis utviklinga har vore blant dei ulike storleiks gruppene. Vi vil sjå nærmare på utviklinga når det gjeld vederlag til arbeid og eigenkapital, lønsevne per time, arbeidsinnsats, tilskot samt korleis investerings og gjeldsutviklinga har vore i dei ulike gruppene. Dei gruppene vi vil sjå på, er dei bruka med under 15 årskyr, dei mellom 15 og 19,9, 20 og 29,9 og dei med over 30 årskyr. Produsentane med fleire enn 30 årskyr er i hovudsak lokalisert i Møre og Romsdal.

Frå figur 4.1 kan en sjå korleis utviklinga har vore når det gjeld vederlag til arbeid og eigenkapital sidan 2011. I 2011 var det dei med over 30 årskyr som gjorde det best, men sidan da har gruppa med 20-29 årskyr oppnådd det høgaste vederlaget. Auken for denne gruppa mjølkeprodusentane har vore over 75 % når ein samanliknar med tall frå 2011. Ser ein på bruka med mindre enn 15 årskyr har auken vore på rundt 5,5 %. Samanlikna med 2014 var det mjølkebruka med fleire enn 30 årskyr som hadde den største framgangen med ein auke i verdelaget på omlag 30 prosent.

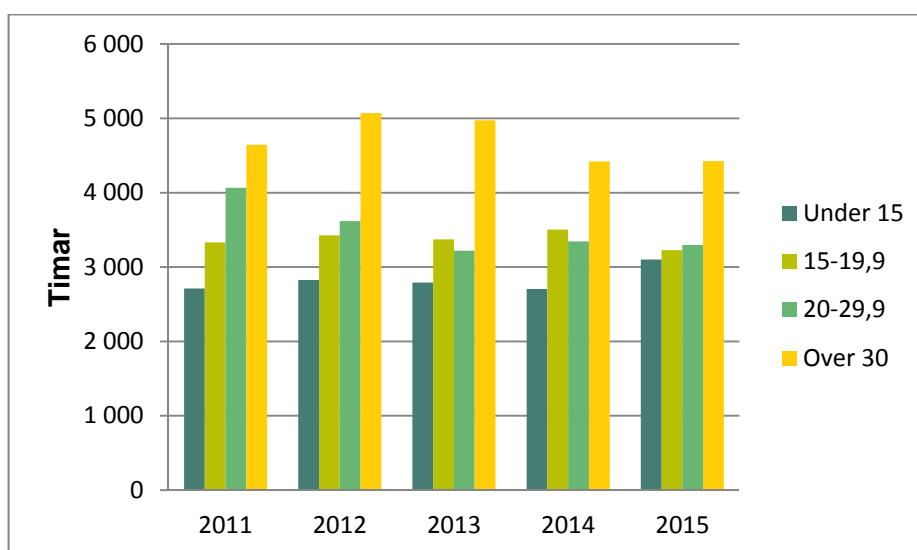
Figur 4.1 Vederlag til arbeid og eigenkapital for mjølkeprodusentar på Vestlandet etter størrelse gruppe, 2011-2015

Den same utviklinga kan ein sjå når det gjelder lønsevne per time. For dei minste bruka er resultatet uendra over perioden medan dei bruka med 20-29,9 årskyr betra lønsevna med heile 78 % over perioden. Også her er det vert å merke seg auken i lønsvener for gruppa med fleire enn 30 årskyr. Målt i nominelle kroner auka lønsevne pr. time 122,41 i 2014 til 176,98 i 2015.

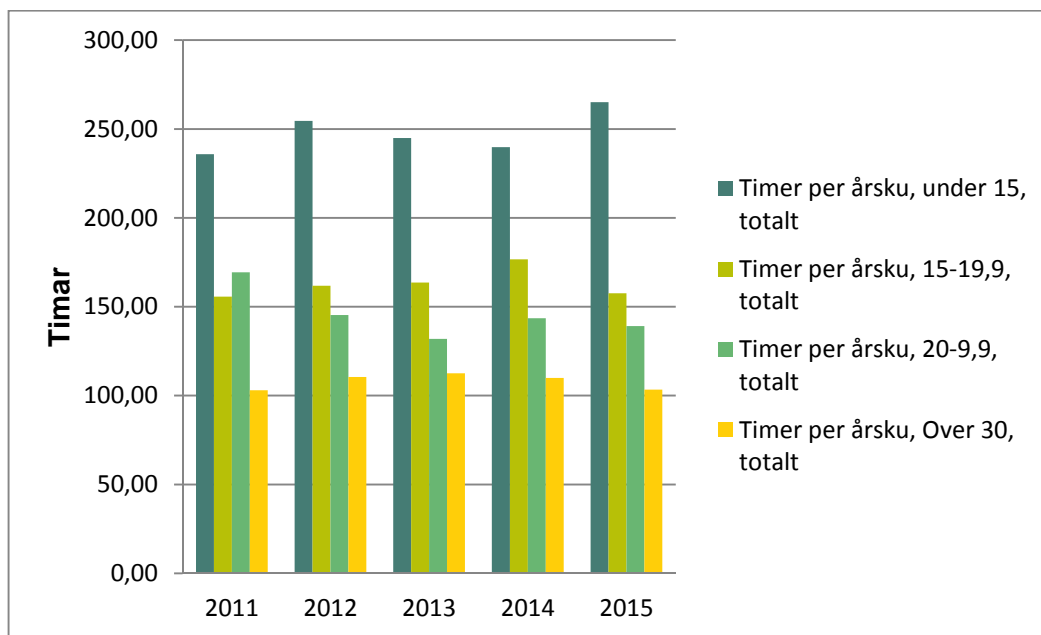
Figur 4.2 Lønsevne per time for mjølkeprodusentar på Vestlandet etter størrelse gruppe, 2011-2015

Kva er det som bidreg til at forskjellane som gjer at dei store produsentane gjer det så mykje betre enn dei små. Når det gjeld tidsbruken, aukar denne med størrelsen på besetninga som ein kan sjå av figur 4.3. Ein interessant observasjon er at timeforbruket blant dei med 30 årskyr eller meir har blitt kraftig redusert i løpet av dei to siste åra.

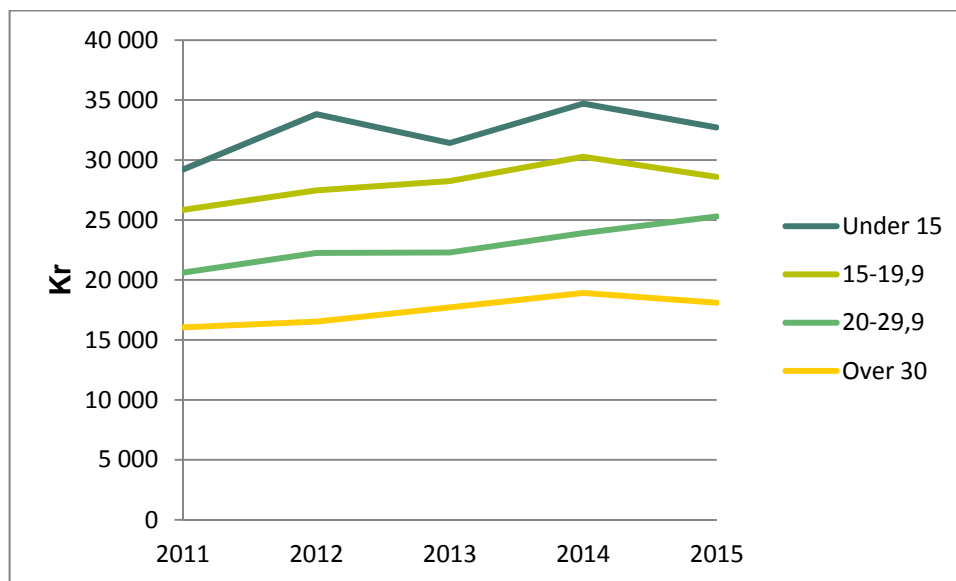
Figur 4.3 Timar brukt i jordbruket for mjølkeprodusentar på Vestlandet etter størrelse gruppe, 2011-2015

Av figur 4.4 vil ein kunne sjå at dei største produsentane bruker 40 prosent mindre tid per årsku samanlikna med dei som har 15 årskyr eller mindre. Teknologisk utvikling i form av mjølkerobot har bidrege til at arbeidsopposisjonane blir stadig meir effektive, og man kan auke produksjonen utan at man har behov for å jobbe meir enn tidligare. Resultatet blir at dei største bruka sitter igjen med meir fortjeneste per innsett arbeidstime, samanlikna med dei minste.

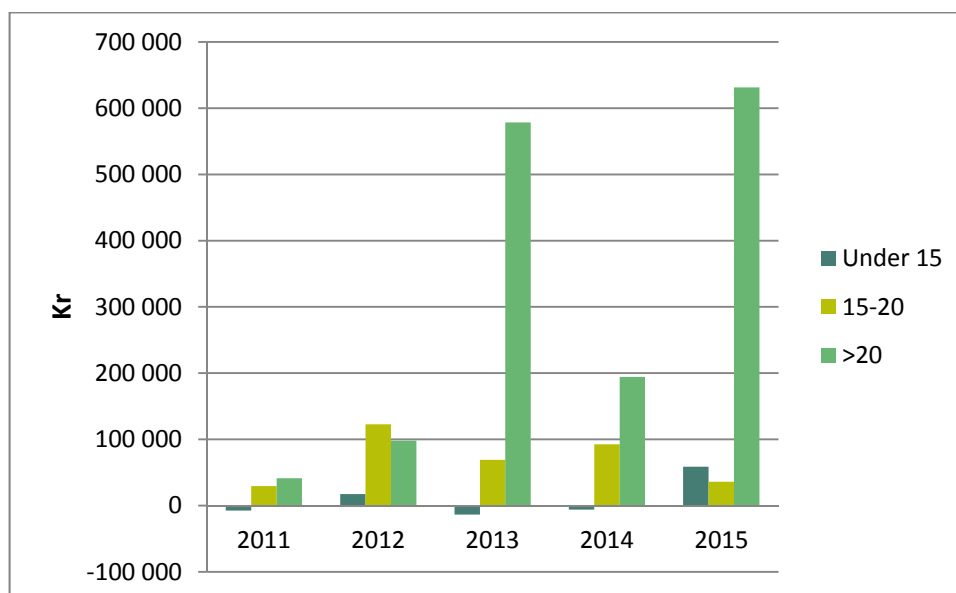
Figur 4.4 Timar brukt i jordbruket for mjølkeprodusentar på Vestlandet etter størrelse gruppe, 2011-2015

Dersom ein ser på tilskot pr. årsku, får ein motsett resultat av det vi har sett tidligare. Dei minste bruka får meir pr. årsku, enn dei største. Når det gjeld mjølkeproduksjon får alle produsentar det same driftstilskotet uavhengig av størrelse. Difor kjem dei små betre ut totalt sett, sjølv om andre tilskot er basert på tal dekar og dyr. Av figur 4.5 kan ein sjå utviklinga dei fem siste åra. For dei største produsentane har utviklinga over perioden vore positiv. Dette gjelder særlig dei med 20-29,9 årskyr. Når det gjeld mjølkebruka under 15 årskyr har det vore meir variasjon i den same tidsperioden.

Figur 4.5 Tilskot per årsku for mjølkeprodusentar på Vestlandet etter størrelse gruppe, 2011-2015

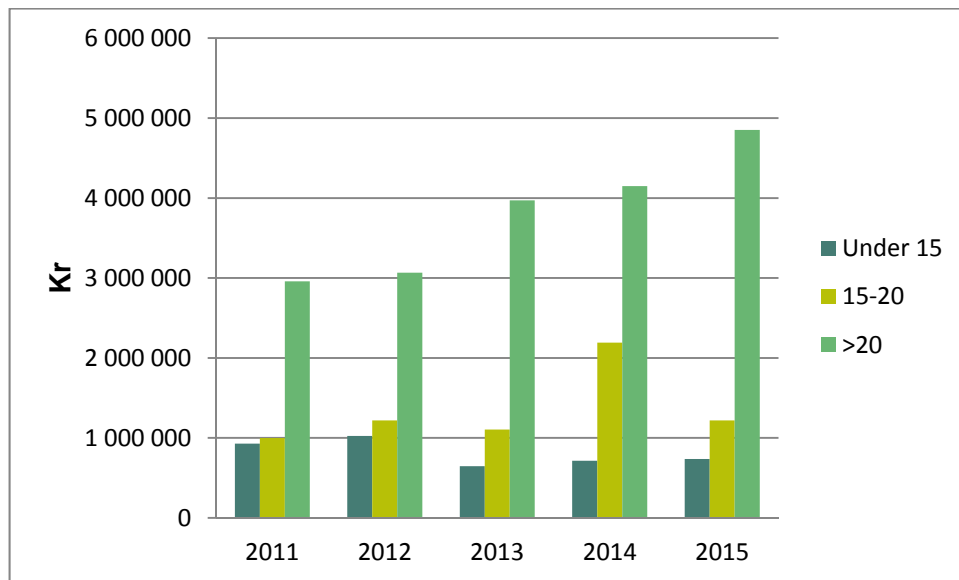
Ser ein på nettoinvesteringar og gjeld kan en sjå store skilnader mellom dei små og store mjølkebruka. I denne samanhengen blir gruppene 20-29,9 og over 30 slege saman til ein kategori. Medan nettoinvesteringane har vore relativt låge for bruka med mindre enn 15 årskyr dei siste åra, har det vore store investeringar i driftsbygningar blant dei største produsentane. Dei minste produsentane har i større grad investert i maskinar og reiskap.

Figur 4.6 Nettoinvesteringar blant mjølkeprodusentar på Vestlandet etter storleiksgruppe, 2011-2015

Auka investeringar førte til høgare gjeld blant dei store produsentane. Gjennomsnittleg gjeld blant mjølkebruk med 20 årskyr eller meir har auka med 64 % sidan 2011, og ligg i snitt på 4,85 millionar per bruk. God lønsemd og eit låge rentenivå gjer det mogleg for dei store bruka å betena store lån. Blant dei andre produsentane med færre enn 20 årskyr, ligg gjelda på eit mykje lågare nivå.

Figur 4.7 Samla gjeld blant mjølkeprodusentar på Vestlandet etter storleiksgruppe, 2011-2015

5 TABELLSAMLING 2011-2015

Tabellsamlinga inneheld tabellar med tal frå driftsgranskningane for åra 2010–2015. Det er presentert tabellar for kvart fylke, storleiksgrupper og dei viktigaste driftsformane. Det er følgjande hovudtabellar:

1. Landsdelstal, Vestlandet
2. Fylkestal, Hordaland
3. Fylkestal, Sogn og Fjordane
4. Fylkestal, Møre og Romsdal
5. Vestlandet, storleiksgruppe I (under 50 daa), alle driftsformer
6. Vestlandet, storleiksgruppe II (50–99 daa), alle driftsformer
7. Vestlandet, storleiksgruppe III (100–199 daa), alle driftsformer
8. Vestlandet, storleiksgruppe IV (200–299 daa), alle driftsformer
9. Vestlandet, storleiksgruppe V (300–500 daa), alle driftsformer
10. Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
11. Vestlandet, driftsformer, sauehald
12. Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
13. Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
14. Vestlandet, driftsformer, frukt
15. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe under 15 årskyr
16. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe 15–19,9 årskyr
17. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe frå og med 20 årskyr

Tabellane er delt inn i seks delar: a, b, c, d, e og f

Del a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar.

Del b: Nettoinvesteringar

Del c: Produksjonsinntekter per bruk

Del d: Kostnader per bruk

Del e: Resultatregning

Del f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

Landsdelstal, Vestlandet

Tabell 1a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	170	169	171	172	174
Alder på brukar	49	49	50	50	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	2,7	2,6	2,4	2,5	2,7
Grovfôr, daa	222,6	227,7	225,5	232,5	239,1
Frukt og bærareal, daa	6,3	6,4	6,2	6,2	6,6
Jordbruksareal, daa	232,3	237,0	234,4	241,7	249,1
- herav leigd areal, daa	87,9	93,5	98,2	108,8	115,6
Korn ialt, FEm pr daa 1)	252	258	286	445	450
Grovfôr, FEm pr daa	319	327	311	347	348
Jordbruksareal, FEm pr daa	308	327	310	348	349
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	12,3	12,3	11,8	11,7	13,1
Kumjølkk, liter omsett	79 500	81 338	79 634	79 526	90 440
Mjølkekvote	86 903	92 448	88 728	91 406	97 829
Produsert mjølk pr årsku, kg	7 132	7 224	7 352	7 467	7 585
Storfekjøt, kg omsett	3 248	3 238	3 766	3 446	3 466
Tal smågriskull	5	4	4	4	3
Svinekjøt slaktegris, kg omsett	2 467	2 431	2 428	2 443	2 539
Tal vinterfôra sauer (vfs)	37	36	35	34	35
Kg kjøt pr vfs	24	26	27	25	27
Ull, kg omsett pr vfs	4,2	4,0	4,1	3,9	3,9
Årsgeiter	3,1	2,9	2,2	2,5	2,6
Geitemjølkk, liter omsett	1 701	1 724	1 415	1 609	1 784
Mjølkekvote	2 009	2 037	1 707	1 787	1 710
Produsert mjølk pr årsgeit, kg	666	650	710	742	810
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 053	2 121	2 029	1 976	1 966
Ektefelle	365	355	348	323	296
Barn under 17 år	21	14	22	3	19
Sum familie	2 439	2 491	2 399	2 302	2 281
Leigd arbeid	900	905	887	900	939
Sum timar i jordbruket	3 339	3 396	3 286	3 202	3 221
Sum timar i skogbruket	30	28	35	28	23
Familiens arbeid på nyanlegg	38	36	29	35	51
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,03	1,95	2,30	2,26	2,25
Havre, kr pr kg	4,07				
Kumjølkk, kr pr l	4,40	4,78	4,67	4,89	5,25
Kukjøtt, kr pr kg	36,93	40,10	43,92	43,39	46,03
Anna storfekjøtt, kr pr kg	44,36	46,07	49,05	51,30	51,98
Smågris for sal, kr pr stk.	876	851	775	867	999
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	24,88	25,21	24,80	26,06	28,31
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	40,32	42,77	46,36	49,68	49,63
Ull, kr pr kg	29,33	29,73	32,08	31,09	33,01
Geitemjølkk, kr pr l	5,82	5,84	6,22	6,12	6,49
Egg, kr pr kg	14,34	16,06	16,18	15,11	15,83

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 1b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	10 455	9 110	9 876	15 956	33 521
Driftsbygningar	8 549	13 810	95 056	36 145	107 864
Maskinar og reiskap	14 615	21 887	27 855	25 126	60 398
Mjølkekvote (ku og geit)	4 194	7 979	9 520	8 638	6 873
Sum nettoinvesteringar	37 814	52 786	142 308	85 865	208 656

Tabell 1c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Korn	1 221	911	1 487	2 415	2 699
Frukt og andre planteprodukt	75 470	91 656	89 160	124 204	92 829
Planteprodukt i alt	76 691	92 567	90 646	126 619	95 528
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	349 605	388 967	371 565	389 126	474 959
Storfe, livdyr	19 279	21 854	23 056	23 321	25 020
Kuslakt	54 760	63 672	72 635	68 648	82 617
Anna storfeslakt	94 362	95 696	112 458	102 398	118 631
Smågris	24 086	20 540	17 858	20 648	13 383
Slaktegris	61 534	61 454	59 790	63 765	67 971
Avlsgris	5 415	2 074	1 241	1 500	996
Sauer, livdyr og slakt	39 080	42 278	47 949	48 578	51 429
Ull	4 399	4 326	4 685	4 223	4 466
Geiter, mjølk	9 899	10 071	8 797	9 848	11 580
Geiter, livdyr og slakt	916	1 003	1 397	989	560
Andre inntekter, husdyrhald	13 187	1 315	20 169	25 771	23 675
Husdyrprodukt i alt	676 521	737 175	741 600	758 815	875 287
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	39 265	40 058	39 827	41 034	41 046
Arealtilskot, grovfôr	36 129	41 499	40 893	41 820	44 277
Arealtilskot, korn	650	668	640	753	521
Produksjonstillegg, husdyr	91 337	101 739	104 713	106 640	113 866
Botnfrådrag	-3 143	-3 120	-3 135	-3 122	-6 063
Drifts-, grunn og distr.tilskot	140 166	156 608	162 599	176 229	178 093
Beitetilskot	28 105	31 217	31 938	34 829	34 290
Regionale miljøtilskot	10 274	10 344	10 844	13 300	13 304
Refunderte avløyсарutgifter	55 008	57 428	58 054	59 225	59 230
Andre tilskot	20 136	9 484	24 826	23 235	22 365
Tilskot i alt	417 927	473 984	471 199	493 943	500 929
Leigeinntekt, traktor og reiskap	14 422	13 602	14 679	16 477	18 070
Andre inntekter	7 048	4 763	5 929	9 954	10 487
Produksjonsinntekter i alt	1 192 610	1 306 656	1 324 054	1 405 808	1 500 301

Tabell 1d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	220 176	244 753	252 872	261 471	287 347
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	22 587	18 038	22 233	15 979	21 682
Såvarer	4 623	5 906	8 815	6 067	6 576
Handelsgjødsel og kalk	36 191	42 239	44 234	43 813	45 881
Plantevernmiddel	4 303	5 009	4 598	5 438	4 704
Konserveringsmiddel	6 769	7 293	6 172	6 958	6 902
Andre forbruksartiklar m.v.	60 105	69 049	70 999	79 605	88 140
Kjøp av dyr	40 408	40 227	42 489	43 605	44 890
Sum variable kostnader	395 163	435 443	456 243	462 936	506 122
Faste kostnader					
Leigd arbeid	102 519	109 400	108 714	112 665	120 729
Drivstoff	23 907	25 184	27 300	27 430	27 439
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	8 258	10 278	9 588	9 971	9 676
Vedl.h. driftsbygningar	32 970	34 750	33 701	32 395	39 675
Vedl.h. traktor og maskinar	54 408	56 792	51 865	56 106	59 851
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 536	3 870	4 221	4 385	4 646
Avskr. driftsbygningar	58 038	58 444	65 055	71 934	86 601
Avskr. traktor og maskinar	47 584	51 678	54 288	58 258	66 801
Maskinleige	36 639	36 589	37 155	46 301	47 246
Leige av dyr og bygningar	8 809	8 330	8 392	7 481	7 594
Leige av kvote	2 701	2 489	2 219	2 364	3 740
Andre faste kostnader	99 287	101 161	104 997	108 441	116 591
Sum faste kostnader	478 656	497 243	507 495	537 731	590 589
Kostnader i alt	873 819	932 686	963 738	1 000 668	1 096 712

Tabell 1e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	318 791	373 970	360 317	405 139	403 587
- Renter av jordbruksaktiva 1)	60 554	62 362	67 201	74 760	58 426
Familiens arbeidsforteneste	258 237	311 608	293 115	330 378	345 160
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	175 249	209 432	202 390	236 043	249 342
Lønsevne	360 756	421 007	401 829	443 043	465 890
Lønsevne pr. time	108,05	123,97	122,28	137,15	144,66
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	213 895	244 134	243 011	273 990	277 701
Skattejustert vederlag per årsverk	239 647	275 456	277 673	308 787	311 707
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	318 791	373 970	360 317	405 139	403 587
Driftsoverskot, skogbruk	7 522	9 504	671	7 888	3 910
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	54 510	37 739	39 103	48 649	52 619
Driftsoverskot, andre næringar	20 654	28 470	27 033	35 845	34 004
Løsinntekt	321 220	320 157	332 156	362 071	382 146
Pensjonar og sjukepengar	28 286	30 778	43 800	47 335	38 211
Gevinst/utbyte verdipapir	8 037	9 704	11 004	16 070	14 033
Familiens arbeid på nyanlegg	6 532	6 775	5 248	6 543	11 549
Renteinntekter	12 930	13 771	18 124	18 424	14 115
- Renteutgifter	60 191	59 677	68 997	70 037	70 876
- Kårutgifter	7 796	8 444	6 878	7 669	7 125
Nettoinntekt	710 494	766 497	765 309	870 259	876 172
Privatforbruk ekskl. skatt	476 224	454 785	505 985	518 226	518 684
Betalte skattar	175 598	185 259	198 845	211 464	209 044

Tabell 1f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	540 146	650 916	780 386	783 168	817 089
Andre krav	197 936	210 020	244 886	319 935	327 142
Omløpsmidlar, jordbruk	149 416	155 223	155 697	169 931	185 386
Omløpsmidlar, skogbruk	295	282	319	569	471
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	13 714	18 928	27 358	28 790	36 760
Omløpsmidlar, andre næringar	219 415	269 063	327 492	318 659	365 194
Omløpsmidlar i alt	1 120 922	1 304 431	1 536 140	1 621 052	1 732 042
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	1 899 353	1 958 637	2 158 580	2 375 907	2 854 978
Anleggsmidlar, skogbruk	51 654	56 448	59 366	67 930	74 083
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	193 126	193 445	185 463	214 969	226 987
Anleggsmidlar, andre næringar	33 950	37 053	50 841	59 390	57 827
Privat, hovudbygningar	568 255	572 445	620 613	684 829	759 657
Privat, anna	198 397	198 363	233 298	233 934	252 332
Anleggsmidlar i alt	2 944 735	3 016 390	3 308 160	3 636 960	4 225 863
Eigedeler i alt	4 065 657	4 320 821	4 844 300	5 258 012	5 957 904
Eigedeler i jordbruket	2 048 768	2 113 860	2 314 277	2 545 837	3 040 364
Kortsiktig gjeld	324 473	365 194	408 891	400 900	455 528
Langsiktig gjeld	1 379 857	1 295 343	1 454 425	1 600 109	1 833 777
Eigenkapital	2 361 327	2 660 284	2 980 984	3 257 004	3 668 599
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Fylkestal, Hordaland

Tabell 2a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	60	60	63	59	61
Alder på brukar	48	49	49	50	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	0,6	0,3	0,4	0,3	0,3
Grovfôr, daa	191,5	193,0	194,6	204,2	204,8
Frukt og bærareal, daa	14,4	14,4	13,5	14,1	15,0
Jordbruksareal, daa	207,2	208,4	209,1	219,4	221,1
- herav leigd areal, daa	73,6	80,4	90,0	101,4	102,3
Korn ialt, FEm pr daa 1)	210,0	210,0	512,0	133,3	233,0
Grovfôr, FEm pr daa	307,0	298,0	284,0	302,8	309,0
Jordbruksareal, FEm pr daa	284,0	297,0	285,0	302,7	309,0
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	9,6	9,0	9,2	9,8	10,2
Kumjølkk, liter omsett	63 044	62 683	63 367	66 257	69 489
Mjølkekvote	71 551	69 932	73 328	76 907	75 431
Produsert mjølk pr årsku, kg	7 298	7 673	7 561	7 484	7 449
Storfekjøt, kg omsett	2 715	2 532	2 870	2 637	2 814
Tal smågriskull	3	2	1	1	1
Svinekjøt slaktegris, kg omsett	2 481	1 544	1 688	2 597	792
Tal vinterfôra sauer (vfs)	48	45	42	37	40
Kg kjøt pr vfs	23	25	26	24	27
ULL, kg omsett pr vfs	3,7	3,0	3,8	4,0	3,5
Arbeidsforbruk, timar					
Brucar	1 870	1 899	1 834	1 895	1 886
Ektefelle	384	327	330	372	304
Barn under 17 år	27	15	27	18	12
Sum familie	2 281	2 241	2 191	2 286	2 203
Leigd arbeid	826	896	976	909	956
Sum timar i jordbruket	3 107	3 137	3 167	3 195	3 159
Sum timar i skogbruket	20	16	20	13	18
Familiens arbeid på nyanlegg	39	39	24	11	46
Oppnådde priser					
Kumjølkk, kr pr l	4,44	4,76	4,69	4,93	5,34
Kukjøtt, kr pr kg	37,83	40,68	44,17	44,03	46,82
Anna storfekjøtt, kr pr kg	45,31	46,37	48,76	52,26	52,08
Smågris for sal, kr pr stk.	978	874,77	801,80	849,58	1024,98
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	25,15	25,43	23,20	26,74	27,98
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	41,23	43,44	47,07	50,91	49,21
ULL, kr pr kg	30,30	30,04	31,54	31,40	35,29

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 2b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	16 139	19 684	11 151	33 925	64 637
Driftsbygningar	15 655	3 451	8 219	16 008	337 138
Maskinar og reiskap	21 102	19 763	31 132	17 779	63 165
Mjølkekvote (ku og geit)	2 722	2 204	1 767	7 599	7 871
Sum nettoinvesteringar	55 617	45 102	52 269	75 311	472 811

Tabell 2c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukter					
Frukt og andre planteprodukt	114 372	143 735	152 009	199 308	118 368
Planteprodukt i alt	114 372	143 735	152 009	199 308	118 368
Husdyrprodukter					
Storfe, mjølk	279 834	298 217	296 997	326 633	371 360
Storfe, livdyr	15 718	23 123	23 021	19 239	22 629
Kuslakt	50 391	49 068	62 285	63 285	69 894
Anna storfeslakt	75 304	73 586	81 956	84 180	89 172
Smågris	3 196	4 229	3 058	4 727	4 927
Slaktegris	60 656	39 718	37 297	22 805	21 990
Avlsgris	3 001	1 674	-251	491	505
Sauer, livdyr og slakt	47 808	53 365	56 729	54 701	58 120
Ull	5 396	4 285	4 862	4 604	4 904
Andre inntekter, husdyrhold	3 981	5 367	2 123	1 827	1 603
Husdyrprodukt i alt	545 285	552 631	568 078	582 480	645 104
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	34 169	34 134	33 916	35 135	34 802
Arealtilskot, grovfôr	30 624	34 590	34 321	34 818	36 193
Arealtilskot, korn	146	144	78	132	62
Produksjonstillegg, husdyr	83 664	91 353	93 407	91 165	99 615
Botnfrådrag	-3 200	-3 108	-3 190	-3 119	-6 000
Drifts-, grunn og distr. tilskot	130 606	147 687	154 098	177 063	156 903
Beitetilskot	27 758	31 090	30 543	32 645	32 743
Regionale miljøtilskot	9 987	9 749	10 122	12 555	14 170
Refunderte avløyсарutgifter	50 107	48 130	49 554	48 496	49 061
Andre tilskot	34 992	33 383	22 510	29 757	44 175
Tilskot i alt	398 853	427 151	425 359	458 648	461 724
Leigeinntekt, traktor og reiskap	16 552	15 459	16 846	22 811	25 161
Andre inntekter	9 372	7 246	4 057	7 998	13 030
Produksjonsinntekter i alt	1 084 434	1 149 489	1 166 350	1 271 244	1 263 387

Tabell 2d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	186 249	188 382	194 232	189 200	204 958
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	27 272	26 180	30 676	18 351	25 778
Såvarer	4 007	5 887	7 075	5 018	6 079
Handelsgjødsele og kalk	31 763	40 220	38 469	42 127	40 771
Plantevernmiddel	7 796	10 185	8 724	10 775	8 731
Konserveringsmiddel	5 063	6 336	5 275	5 984	5 565
Andre forbruksartiklar m.v.	53 270	57 031	62 163	64 706	69 660
Kjøp av dyr	42 659	33 425	35 963	37 214	36 437
Sum variable kostnader	358 079	370 489	383 989	373 375	397 979
Faste kostnader					
Leigd arbeid	89 937	98 875	105 599	97 691	109 610
Drivstoff	21 935	20 944	21 919	23 658	23 999
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	8 986	11 133	9 116	8 832	10 196
Vedl.h. driftsbygningar	32 041	35 553	35 702	25 592	29 320
Vedl.h. traktor og maskinar	48 279	53 093	44 918	57 382	55 823
Avskrivningar	101 615	102 638	112 050	115 317	137 523
Maskinleige	32 863	29 916	30 255	47 517	45 179
Leige av dyr	183	117	505	331	325
Leige av bygningar	620	173	- 414		390
Leige av kvote	1 420	1 595	1 367	1 229	2 218
Andre faste kostnader	94 131	82 077	95 219	99 323	104 767
Sum faste kostnader	432 009	442 670	456 236	476 871	519 350
Kostnader i alt	790 088	813 159	840 226	850 246	917 329

Tabell 2e: Resultatrekning

År	2012	2013	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	336 329	326 124	326 124	420 999	346 059
- Renter av jordbruksaktiva 1)	52 876	58 126	58 126	61 481	47 392
Familiens arbeidsforteneste	283 454	267 998	267 998	359 517	298 667
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	209 190	195 101	195 101	255 795	218 666
Lønsevne	382 329	373 597	373 597	457 208	408 276
Lønsevne pr. time	121,86	117,97	117,97	143,09	129,25
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	240 591	234 829	234 829	284 257	250 734
Skattejustert vederlag per årsverk	272 807	270 274	270 274	319 206	285 368
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	336 329	326 124	326 124	420 999	346 059
Driftsoverskot, skogbruk	12 076	1 432	1 432	7 717	7 714
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	54 968	45 978	45 978	58 043	68 349
Driftsoverskot, andre næringar	49 188	45 959	45 959	62 415	43 725
Løsinntekt	344 542	365 009	365 009	394 787	418 080
Pensjonar og sjukepengar	31 216	33 878	33 878	44 569	39 143
Gevinst/utbyte verdipapir	15 329	13 569	13 569	19 107	20 072
Familiens arbeid på nyanlegg	6 921	4 207	4 207	2 112	12 360
Renteinntekter	11 792	21 580	21 580	23 511	16 124
- Renteutgifter	50 303	61 441	61 441	57 588	56 179
- Kårutgifter	7 844	5 814	5 814	6 788	5 763
Nettoinntekt	804 214	790 481	790 481	968 883	909 683
Privatforbruk ekskl. skatt	469 881	540 425	540 425	549 851	535 768
Betalte skattar	198 506	211 573	211 573	233 937	255 920

Tabell 2f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2012	2013	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	576 785	783 556	783 556	972 706	924 696
Andre krav	269 286	294 381	294 381	383 175	426 352
Omløpsmidlar, jordbruk	103 827	106 058	106 058	115 922	123 790
Omløpsmidlar, skogbruk	207	515	515	538	284
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	50 861	71 941	71 941	82 353	103 306
Omløpsmidlar, andre næringar	196 118	230 091	230 091	282 564	366 880
Omløpsmidlar i alt	1 197 084	1 486 541	1 486 541	1 837 257	1 945 308
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	1 687 288	1 861 100	1 861 100	1 983 027	2 495 512
Anleggsmidlar, skogbruk	71 889	71 224	71 224	76 619	80 513
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	260 492	211 939	211 939	236 726	270 536
Anleggsmidlar, andre næringar	16 720	18 726	18 726	21 335	22 244
Privat, hovudbygningar	616 426	645 655	645 655	717 052	727 352
Privat, anna	227 070	341 042	341 042	334 022	323 817
Anleggsmidlar i alt	2 879 886	3 149 686	3 149 686	3 368 781	3 919 974
Eigedeler i alt	4 076 970	4 636 226	4 636 226	5 206 038	5 865 282
Eigedeler i jordbruket	1 791 115	1 967 159	1 967 159	2 366 202	2 619 302
Kortsiktig gjeld	331 256	382 003	382 003	386 932	503 977
Langsiktig gjeld	1 182 370	1 263 487	1 263 487	1 349 068	1 634 049
Eigenkapital	2 563 344	2 990 737	2 990 737	3 470 038	3 727 257
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Fylkestal, Sogn og Fjordane

Tabell 3a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	58	60	58	60	60
Alder på brukar	48	48	48	48	49
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	194,2	207,1	206,3	211,9	214,6
Frukt og bærareal, daa	3,5	3,5	3,7	3,9	3,9
Jordbruksareal, daa	198,3	210,7	210,0	216,0	218,6
- herav leigd areal, daa	72,3	78,3	84,6	91,4	99,4
Grovfôr, FEm pr daa	295	316	288	341	313
Jordbruksareal, FEm pr daa	289	319	289	341	313
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	9,4	10,0	9,9	10,3	10,2
Kumjølkk, liter omsett	62 763	65 761	67 102	72 439	72 040
Mjølkekvote	65 353	74 498	74 370	81 283	78 196
Produsert mjølk pr årsku, kg	7 414	7 255	7 405	7 700	7 682
Storfekjøt, kg omsett	3 418	3 312	3 477	2 984	3 036
Tal smågriskull	3	2	3	4	2
Svinekjøt slaktegris, kg omsett	1 389	2 253	2 314	2 844	2 375
Tal vinterfôra sauer (vfs)	41	41	42	41	55
Kg kjøt pr vfs	26	27	27	26	29
Ull, kg omsett pr vfs	5	5	4	4	4
Årsgeiter	7	7	6	6	6
Geitemjølkk, liter omsett	3 830	4 140	3 722	3 998	4 433
Mjølkekvote	4 627	4 627	4 577	4 382	4 220
Produsert mjølk pr årsgeit, kg	696	689	733	766	842
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 032	2 116	2 046	2 022	1 895
Ektefelle	327	370	388	306	250
Barn under 17 år	13	10	20	43	35
Sum familie	2 373	2 496	2 453	2 371	2 180
Leigd arbeid	1 113	1 028	969	1 041	1 006
Sum timar i jordbruket	3 486	3 524	3 422	3 412	3 187
Sum timar i skogbruket	38	39	38	24	20
Familiens arbeid på nyanlegg	47	33	29	41	68
Oppnådde priser					
Kumjølkk, kr pr l	4,27	4,77	4,64	4,86	5,17
Kukjøtt, kr pr kg	37,50	40,39	43,01	43,86	46,10
Anna storfekjøtt, kr pr kg	43,92	45,60	49,12	50,70	51,27
Smågris for sal, kr pr stk.	857,98	825,12	760,55	885,83	
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	23,84	24,40	25,00	25,73	27,64
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	40,04	42,23	46,22	50,36	50,42
Ull, kr pr kg	30,22	30,19	33,06	30,64	32,95
Geitemjølkk, kr pr l	6,02	5,80	6,25	6,01	6,51

Tabell 3b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	8 770	1 030	8 053	4 396	9 211
Driftsbygningar	13 584	-10 528	165 364	77 419	-1 488
Maskinar og reiskap	21 709	23 395	33 251	32 163	33 972
Mjølkekvote (ku og geit)	4 680	3 561	19 356	14 387	8 963
Sum nettoinvesteringar	48 744	17 458	226 025	128 365	50 659

Tabell 3c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukter					
Frukt og andre planteprodukt	85 756	106 420	79 579	140 827	126 913
Planteprodukt i alt	85 756	106 420	79 420	140 827	126 913
Husdyrprodukter					
Storfe, mjølk	267 960	313 359	311 314	352 103	372 486
Storfe, livdyr	17 801	15 422	16 768	16 289	17 674
Kuslakt	43 187	50 134	53 711	51 958	58 542
Anna storfeslakt	114 303	116 256	108 832	95 176	110 179
Smågris	22 285	15 119	16 308	24 662	-207
Slaktegris	34 186	57 564	57 954	67 936	62 620
Avlsgris	11 551	2 033	1 819	2 778	1 342
Sauer, livdyr og slakt	44 642	48 438	57 994	60 656	67 714
Ull	5 301	6 129	6 675	5 396	6 435
Geiter, mjølk	23 064	24 006	23 276	24 032	28 852
Geiter, livdyr og slakt	2 391	2 786	3 849	2 802	1 553
Andre inntekter, husdyrhald	37 595	68 244	59 762	71 895	66 589
Husdyrprodukt i alt	624 266	719 490	718 262	775 684	793 779
Tilskot i alt					
Kulturlandskapstilskot	32 991	34 582	34 506	36 189	34 908
Arealtilskot, grovfôr	33 372	38 505	37 759	39 638	38 596
Produksjonstillegg, husdyr	93 759	106 476	111 549	115 411	123 793
Botnfrådrag	-3 091	-3 121	-3 078	-3 067	-6 084
Drifts-, grunn og distr. Tilskot	136 197	150 563	159 086	167 901	175 531
Beitetilskot	30 350	32 133	33 577	37 253	37 895
Regionale miljøtilskot	10 129	11 448	11 689	13 348	12 231
Refunderte avløyvarsutgifter	55 547	62 269	60 842	64 786	58 104
Andre tilskot	12 484	11 778	34 396	26 880	12 157
Tilskot i alt	401 738	444 633	480 326	498 337	487 131
Leigeinntekt, traktor og reiskap	7 967	8 679	8 015	8 054	11 484
Andre inntekter	7 411	3 696	4 980	7 764	9 594
Produksjonsinntekter i alt	1 127 138	1 283 643	1 291 162	1 430 667	1 428 901

Tabell 3d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	213 607	259 349	270 080	296 757	294 568
Anna førkostnader inkl. beiteleige	22 358	12 777	20 327	13 240	18 053
Såvarer	5 554	5 151	11 313	6 437	6 908
Handelsgjødsel og kalk	35 886	37 633	38 109	38 042	38 370
Plantevernmiddel	2 550	2 216	2 415	2 372	2 389
Konserveringsmiddel	6 936	6 537	5 716	7 296	6 335
Andre forbruksartiklar m.v.	55 480	70 355	75 477	89 497	86 275
Kjøp av dyr	61 530	63 154	60 787	56 768	60 711
Sum variable kostnader	403 900	457 172	484 224	510 409	513 607
Faste kostnader					
Leigd arbeid	124 079	123 462	122 457	135 851	135 669
Drivstoff	20 789	23 627	25 820	24 658	24 333
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 491	7 009	6 532	8 695	8 365
Vedl.h. driftsbygningar	29 893	30 048	30 084	32 411	35 560
Vedl.h. traktor og maskinar	48 540	49 318	43 183	52 507	52 580
Avskrivningar	108 689	115 294	130 113	149 234	159 659
Maskinleige	13 470	19 094	17 493	24 645	25 240
Leige av dyr		- 13		3	
Leige av bygningar	317	353	714	83	
Leige av kvote	1 795	2 470	2 000	2 490	3 046
Andre faste kostnader	90 231	89 062	99 960	107 463	109 951
Sum faste kostnader	442 292	459 724	477 642	538 041	554 403
Kostnader i alt	846 193	916 896	961 866	1 048 449	1 068 010

Tabell 3e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	280 945	366 747	329 296	382 219	360 891
- Renter av jordbruksaktiva 1)	59 154	61 969	68 025	78 731	57 057
Familiens arbeidsforteneste	221 791	304 778	261 271	303 489	303 834
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	150 734	202 008	176 932	215 306	233 572
Lønsevne	345 870	428 239	383 728	439 340	439 502
Lønsevne pr. time	99,22	121,53	112,13	128,76	137,90
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	199 688	242 286	226 558	259 388	268 248
Skattejustert vederlag per årsverk	222 738	271 309	259 022	292 608	300 251
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	280 945	366 747	329 296	382 219	360 891
Driftsoverskot, skogbruk	1 290	3 226	2 726	3 867	3 965
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	28 425	26 393	41 198	45 168	49 822
Driftsoverskot, andre næringar	18 298	19 041	24 488	34 869	38 536
Lønsinntekt	326 806	324 618	307 525	342 633	386 617
Pensjonar og sjukepengar	38 407	40 790	53 596	50 613	37 315
Gevinst/utbyte verdipapir	12 616	13 577	13 388	11 073	6 222
Familiens arbeid på nyanlegg	6 919	6 596	5 219	7 585	14 756
Renteinntekter	16 222	13 846	13 146	14 177	13 361
- Renteutgifter	48 445	47 713	57 819	66 490	56 718
- Kårutgifter	8 150	9 016	8 358	9 213	8 893
Nettoinntekt	673 333	758 106	724 406	816 503	845 876
Privatforbruk ekskl. skatt	473 752	457 081	431 981	522 171	502 417
Betalte skattar	179 336	180 505	179 604	187 730	182 723

Tabell 3f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskott	677 048	833 413	871 951	729 094	851 944
Andre krav	124 916	129 068	153 371	229 790	234 208
Omløpsmidlar, jordbruk	153 526	157 801	143 265	160 598	163 301
Omløpsmidlar, skogbruk	48	80	106	69	44
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	85	109	423	636	620
Omløpsmidlar, andre næringar	256 593	261 072	317 725	383 161	434 019
Omløpsmidlar i alt	1 212 216	1 381 543	1 486 841	1 503 349	1 684 136
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	1 854 698	1 926 474	2 233 124	2 541 531	2 719 603
Anleggsmidlar, skogbruk	36 841	43 447	40 958	25 697	32 451
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	102 208	144 890	201 759	241 097	228 421
Anleggsmidlar, andre næringar	52 942	52 831	74 476	99 464	100 655
Privat, hovudbygningar	611 473	595 386	668 534	691 701	781 089
Privat, anna	206 131	217 272	208 424	219 185	257 186
Anleggsmidlar i alt	2 864 294	2 980 299	3 427 275	3 818 674	4 119 405
Eigedeler i alt	1 076 510	4 361 843	4 914 116	5 322 023	5 803 541
Eigedeler i jordbruket					
Kortsiktig gjeld	272 721	257 151	280 740	342 279	336 100
Langsiktig gjeld	1 202 836	1 198 156	1 429 833	1 617 099	1 578 634
Eigenkapital	2 600 953	2 906 536	3 203 543	3 362 645	3 888 808
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Fylkestal, Møre og Romsdal

Tabell 4a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	52	49	50	53	53
Alder på brukar	51	52	53	52	52
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	8,1	8,7	7,6	7,8	8,4
Grovfôr, daa	290,2	295,3	286,7	287,2	306,2
Jordbruksareal, daa	299,4	304,2	294,7	295,4	315,7
- herav leigd areal, daa	121,8	128,4	124,3	136,9	149,2
Korn ialt, FEm pr daa 1)	255	260	270	459	459
Grovfôr, FEm pr daa	345	361	351	387	406
Jordbruksareal, FEm pr daa	343	358	349	388	407
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	18,8	19,3	17,4	15,4	19,6
Kumjølk, liter omsett	117 156	123 255	114 666	102 320	135 383
Mjølkvote	128 651	142 559	125 317	119 008	145 835
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 890	6 935	7 178	7 276	7 410
Storfekjøt, kg omsett	3 674	4 013	5 230	4 871	4 702
Tal smågriskull	9	9	10	8	6
Svinekjøt slaktegris, kg omsett	3 654	3 737	3 494	3 699	4 738
Tal vinterfôra sauer (vfs)	20	17	18	23	19
Kg kjøt pr vfs	25	24	27	23	23
Ull, kg omsett pr vfs	4,1	4,6	4,0	3,5	3,3
Årsgeiter	1,5	0,7		1,2	1,4
Geitemjølk, liter omsett	765	384		698	838
Mjølkvote, geit	879	933		837	836
Produsert mjølk pr årsgeit, kg	616	588		612	645
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 287	2 400	2 255	2 015	2 140
Ektefelle	386	372	324	288	337
Barn under 17 år	21	19	18	32	9
Sum familie	2 695	2 791	2 597	2 335	2 486
Leigd arbeid	747	765	682	729	844
Sum timar i jordbruket	3 442	3 556	3 279	3 064	3 330
Sum timar i skogbruket	34	30	50	47	32
Familiens arbeid på nyanlegg	26	37	37	56	38
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,03	1,95	2,30	2,26	2,25
Kumjølk, kr pr l	4,45	4,81	4,67	4,89	5,25
Kukjøt, kr pr kg	35,87	39,56	44,30	42,78	45,40
Anna storfekjøt, kr pr kg	44,09	46,47	49,18	51,19	52,47
Smågris for sal, kr pr stk.	878	861	779	855	994
Svinekjøt slaktegris, kr pr kg	25,11	25,70	25,61	26,16	28,76
Sau- og lammekjøt, kr pr kg	38,67	42,40	44,75	45,74	48,22
Ull, kr pr kg	24,44	27,65	30,67	31,52	27,44
Geitemjølk, kr pr l	4,64	5,83		6,81	6,69

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 4b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	5 772	6 051	10 385	9 040	25 223
Driftsbygningar	-5 264	56 296	122 915	11 837	-32 220
Maskinar og reiskap	-780	22 632	17 468	25 339	87 128
Mjølkekvote (ku og geit)	5 353	20 459	7 878	3 285	3 360
Sum nettoinvesteringar	5 083	105 441	158 645	49 501	83 491

Tabell 4c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Korn	3 993	3 144	4 353	8 377	8 860
Frukt og andre planteprodukt	19 110	16 526	21 815	21 240	24 849
Planteprodukt i alt	23 103	19 670	26 168	29 617	33 709
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	521 176	592 671	535 412	500 605	710 204
Storfe, livdyr	25 037	28 178	30 393	35 827	36 090
Kuslakt	72 709	98 130	107 627	93 512	124 516
Anna storfeslakt	94 110	97 594	155 096	130 854	162 105
Smågris	50 200	47 150	38 304	33 828	38 498
Slaktegris	93 050	92 835	90 260	104 642	126 951
Avlsgris	1 356	2 614	2 448	1 176	1 167
Sauer, livdyr og slakt	22 805	21 156	25 234	28 089	25 293
Ull	2 242	2 170	2 152	2 469	1 732
Geiter, mjølk	3 550	2 241	98	4 753	5 356
Geiter, livdyr og slakt	218	-122	278	51	72
Andre inntekter, husdyrhald	-221	185	7	211	502
Husdyrprodukt i alt	886 231	984 801	987 311	936 016	1 232 486
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	52 141	54 017	53 447	53 085	55 181
Arealtilskot, grovfôr	45 556	53 625	52 807	52 084	60 011
Arealtilskot, korn	1 956	2 129	2 091	2 298	1 640
Produksjonstillegg, husdyr	97 490	108 655	111 029	113 937	119 030
Botnfrådrag	-3 135	-3 133	-3 130	-3 189	-6 113
Drifts-, grunn og distr.tilskot	155 623	174 933	177 384	184 730	205 382
Beitetilskot	26 000	30 250	31 793	34 517	31 990
Regionale miljøtilskot	10 765	9 720	10 775	14 076	13 523
Refunderte avløysarutgifter	60 062	62 886	65 531	64 872	72 208
Andre tilskot	11 534	10 852	16 642	11 849	8 815
Tilskot i alt	457 992	503 934	518 369	528 259	561 667
Leigeinntekt, traktor og reiskap	19 165	15 851	19 680	18 960	17 365
Andre inntekter	3 963	3 029	9 390	14 609	8 571
Produksjonsinntekter i alt	1 390 454	1 527 285	1 560 918	1 527 461	1 853 798

Tabell 4d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	266 650	295 905	306 797	301 976	373 999
Anna førkostnader inkl. beiteleige	17 437	14 511	13 804	16 439	21 074
Såvarer	4 295	6 854	8 109	6 818	6 776
Handelsgjødsel og kalk	41 641	50 350	58 602	52 223	60 266
Plantevernmiddel	2 226	2 089	1 932	2 966	2 689
Konserveringsmiddel	8 552	9 391	7 832	7 661	9 082
Andre forbruksartiklar m.v.	73 152	83 328	83 432	84 993	111 526
Kjøp av dyr	14 252	20 476	29 487	35 819	36 706
Sum variable kostnader	428 205	488 371	514 825	508 896	622 118
Faste kostnader					
Leigd arbeid	92 990	105 068	96 697	103 085	116 615
Drivstoff	29 659	32 281	35 798	34 766	34 914
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	11 622	13 233	13 729	12 683	10 563
Vedl.h. driftsbygningar	37 475	39 524	35 374	39 952	56 250
Vedl.h. traktor og maskinar	68 026	70 472	70 689	58 761	72 718
Avskrivningar	118 385	126 307	130 474	139 426	179 850
Maskinleige	66 837	66 183	68 658	69 465	74 539
Leige av dyr	26 957	27 684	27 479	23 549	23 844
Leige av bygningar	563	278	280	264	264
Leige av kvote	5 189	3 607	3 546	3 486	6 280
Andre faste kostnader	115 337	125 371	124 267	119 700	137 711
Sum faste kostnader	573 040	610 008	606 709	605 136	713 548
Kostnader i alt	1 001 245	1 098 379	1 121 535	1 114 032	1 335 666

Tabell 4e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	389 209	428 906	439 383	413 430	518 132
- Renter av jordbruksaktiva 1)	70 359	74 461	77 680	85 048	72 675
Familiens arbeidsforteneste	318 850	354 445	361 703	328 382	445 457
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	200 982	218 118	239 641	237 624	296 917
Lønsevne	411 840	459 512	458 400	431 466	562 072
Lønsevne pr. time	119,64	129,22	139,82	140,82	168,81
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	232 160	249 702	271 948	279 233	315 364
Skattejustert vederlag per årsverk	259 573	282 358	308 319	315 844	350 857
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	389 209	428 906	439 383	413 430	518 132
Driftsoverskot, skogbruk	5 463	14 044	- 2 672	12 632	- 532
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	45 198	30 534	28 012	42 132	37 680
Driftsoverskot, andre næringar	8 832	14 648	6 138	7 373	17 684
Lønsinntekt	291 461	284 836	319 332	347 656	335 726
Pensjonar og sjukepengar	19 578	17 981	44 938	46 704	38 154
Gevinst/utbyte verdipapir	4 707	11 007	17 752	18 346	15 924
Familiens arbeid på nyanlegg	5 290	6 816	6 594	10 297	6 986
Renteinntekter	10 885	16 103	19 544	17 568	12 655
- Renteutgifter	78 556	85 806	91 483	87 910	103 820
- Kårutgifter	9 403	8 478	6 500	6 903	6 690
Nettoinntekt	692 663	730 590	781 038	821 324	871 899
Privatforbruk ekskl. skatt	458 492	433 489	548 434	478 555	517 435
Betalte skattar	157 881	174 858	205 129	213 313	184 889

Tabell 4f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskott	437 795	518 221	670 181	633 388	653 779
Andre krav	198 204	236 575	288 680	351 586	318 164
Omløpsmidlar, jordbruk	198 319	215 000	232 664	240 618	281 282
Omløpsmidlar, skogbruk	610	623	320	1 170	1 170
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	1 615	2 869	2 429	1 038	1 082
Omløpsmidlar, andre næringar	336 859	368 167	461 548	285 819	285 340
Omløpsmidlar i alt	1 173 402	1 341 455	1 655 822	1 513 619	1 540 817
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	2 164 807	2 330 283	2 446 933	2 625 765	3 421 956
Anleggsmidlar, skogbruk	49 543	53 460	65 777	106 070	113 812
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	169 527	170 800	133 201	161 173	175 241
Anleggsmidlar, andre næringar	40 297	42 629	63 888	56 388	50 296
Privat, hovudbygningar	492 057	490 500	533 471	641 179	772 575
Privat, anna	155 809	140 056	126 395	139 212	164 561
Anleggsmidlar i alt	3 072 040	3 227 728	3 369 664	3 729 786	4 698 441
Eigedeler i alt					
Eigedeler i jordbruket	2 363 126	2 545 283	2 679 597	2 866 383	3 703 238
Kortsiktig gjeld	386 985	539 047	591 426	482 812	534 968
Langsiktig gjeld	1 567 358	1 552 683	1 723 535	1 860 336	2 352 495
Eigenkapital	2 291 098	2 477 453	2 710 525	2 900 258	3 351 794

1) Kalkulasjonsrente

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

2,0 %

Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 1 (under 50 daa)

Tabell 5a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	8	8	11	13	11
Alder på brukar	57	58	56	57	58
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	10,6	10,6	7,7	10,0	7,7
Frukt og bærareal, daa	23,0	22,4	22,6	22,5	23,6
Jordbruksareal, daa	34,3	33,6	31,3	34,2	33,0
- herav leigd areal, daa	4,3	4,6	3,1	2,5	3,0
Grovfôr, FEm pr daa	426	517	562	334	433
Jordbruksareal, FEm pr daa	132	517	562	334	433
Husdyrproduksjon					
Tal vinterfôra sauer (vfs)	5	6	5	4	4
Kg kjøtt pr vfs	20	34	23	27	29
Ull, kg omsett pr vfs	7,4	7,5	5,8	6,5	7,8
Årsgeiter	9,8	4,5		4,2	6,7
Geitemjølkk, liter omsett	4 972	2 353		2 844	4 035
Mjølkekvote	5 716	5 716		3 412	4 033
Produsert mjølk pr årsgeit, kg	616	588		735	645
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 508	1 545	1 402	1 284	1 241
Ektefelle	408	301	259	263	258
Barn under 17 år			16	6	15
Sum familie	1 916	1 846	1 677	1 553	1 513
Leigd arbeid	903	894	608	797	626
Sum timar i jordbruket	2 819	2 740	2 285	2 350	2 139
Sum timar i skogbruket	14	17	74	32	8
Familiens arbeid på nyanlegg	70	53	13	24	65
Oppnådde prisar					
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	44,19	33,12	44,94	37,64	34,57
Ull, kr pr kg	30,73	34,80	35,36	25,12	38,14
Geitemjølkk, kr pr l	4,64	5,83		6,81	6,39

Tabell 5b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	32 257	10 977	14 338	93 050	89 414
Driftsbygningar	-6 164	3 660	3 935	-19 719	-7 308
Maskinar og reiskap	17 129	-41 513	-3 684	24 658	28 385
Sum nettoinvesteringar	43 223	-26 877	14 588	97 989	110 491

Tabell 5c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Frukt og andre planteprodukt	315 146	372 522	316 300	443 783	319 234
Planteprodukt i alt	315 146	372 522	316 300	443 783	319 234
Husdyrprodukt					
Sauer, livdyr og slakt	4 619	6 465	4 679	4 514	4 864
Ull	1 137	1 557	951	663	1 165
Geiter, mjølk	23 074	13 726	445	19 377	25 805
Geiter, livdyr og slakt	1 420	-776	1 244	150	190
Andre inntekter, husdyrhald	125		82	13 549	1 168
Husdyrprodukt i alt	30 375	20 972	7 401	38 253	33 192
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	6 322	6 289	6 004	7 010	5 526
Arealtilskot, grovfôr	2 127	2 371	1 733	3 108	1 562
Produksjonstillegg, husdyr	15 877	19 796	14 495	15 199	15 714
Botnfrådrag	-2 786	-2 625	-3 000	-3 000	-5 091
Drifts-, grunn og distr.tilskot	82 937	93 149	76 960	114 732	98 546
Beitetilskot	4 259	4 592	3 224	3 893	3 450
Regionale miljøtilskot	3 781	3 781	10 409	9 035	9 646
Refunderte avløysarutgifter	8 793	8 913	7 115	7 276	6 749
Andre tilskot	25 541	45 078	69 528	34 575	69 108
Tilskot i alt	146 851	181 344	186 468	191 828	205 210
Leigeinntekt, traktor og reiskap	15 681	13 819	15 374	11 007	9 241
Andre inntekter	10 556	1 035	8 000	22 942	26 149

Tabell 5d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	15 449	8 702	7 439	12 048	11 752
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	1 310	1 059	1 098	2 828	1 545
Såvarer	19 356	25 056	15 513	20 449	26 426
Handelsgjødsel og kalk	6 126	9 507	8 985	8 977	8 994
Plantevernmiddel	12 889	14 914	12 291	14 466	14 921
Konserveringsmiddel	1 527	168	173	591	500
Andre forbruksartiklar m.v.	24 140	20 574	29 548	28 767	23 912
Kjøp av dyr	188		4 327		
Sum variable kostnader	80 982	79 980	79 374	88 126	88 050
Faste kostnader					
Leigd arbeid	72 592	77 803	65 822	94 050	97 083
Drivstoff	10 570	14 749	11 591	12 992	10 591
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 853	4 394	5 290	10 345	4 536
Vedl.h. driftsbygningar	2 709	10 173	8 544	12 172	8 262
Vedl.h. traktor og maskinar	27 456	28 710	22 711	32 424	22 207
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	8 308	7 950	11 838	15 628	19 014
Avskr. driftsbygningar	24 161	25 223	23 588	22 231	23 706
Avskr. traktor og maskinar	25 839	20 946	21 067	26 516	26 275
Maskinleige	1 388	5 864	7 730	9 142	7 948
Leige av dyr og bygningar			2 159	462	424
Andre faste kostnader	47 115	51 534	53 316	65 123	69 038
Sum faste kostnader	221 990	247 346	233 656	301 086	289 084
Kostnader i alt	302 973	327 325	313 030	389 213	377 134

Tabell 5e: Resultatregning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskot	215 636	262 365	220 513	318 302	215 891
- Renter av jordbruksaktiva	1) 30 470	30 713	32 065	33 366	24 281
Familiens arbeidsforteneste	185 166	231 652	231 652	284 936	191 611
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	154 680	196 209	183 220	298 504	212 965
Lønsevne	257 758	309 455	254 270	378 986	288 694
Lønsevne pr. time	91,45	112,94	111,28	161,27	134,94
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	184 392	223 670	225 535	317 338	264 731
Skattejustert vederlag per årsverk	201 535	255 039	261 772	354 762	309 396
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	215 636	262 365	220 513	318 302	215 891
Driftsoverskot, skogbruk	11 799	6 445	1 256	7 299	14 953
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	40 044	32 252	34 638	47 300	514 300
Driftsoverskot, andre næringar	902	1 369	88 436	43 607	51 538
Lønsinntekt	423 527	394 974	355 312	530 576	491 601
Pensjonar og sjukepengar	72 480	100 217	111 474	83 055	102 579
Gevinst/utbyte verdipapir	3 074	4 775	7 741	8 191	5 196
Familiens arbeid på nyanlegg	11 696	9 205	2 364	4 451	19 644
Renteinntekter	17 520	17 152	30 245	35 706	25 929
- Renteutgifter	20 518	26 364	27 461	26 329	20 547
- Kårutgifter			2 477	6 890	4 919
Nettoinntekt	776 651	802 387	822 041	1 045 268	953 296
Privatforbruk ekskl. skatt	395 195	469 711	573 196	608 891	610 659

Tabell 5f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	731 955	832 055	1 363 789	1 477 295	1 674 997
Andre krav	99 356	115 440	173 273	244 305	308 604
Omløpsmidlar, jordbruk	5 820	6 527	9 973	12 293	5 469
Omløpsmidlar, skogbruk	188	188	273	231	182
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar			59 805	53 935	34 223
Omløpsmidlar, andre næringar	69 828	73 353	190 778	265 581	310 781
Omløpsmidlar i alt	907 147	1 027 563	1 797 890	2 053 639	2 334 256
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	1 031 989	1 003 175	1 068 995	1 141 447	1 262 901
Anleggsmidlar, skogbruk	49 225	46 409	43 144	33 831	47 164
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	114 619	183 961	128 255	119 756	124 555
Privat, hovudbygningar	792 343	804 416	909 306	804 002	867 608
Privat, anna	303 908	341 078	597 729	490 968	513 651
Anleggsmidlar i alt	2 344 819	2 439 057	2 817 180	2 590 005	2 877 177
Eigedeler i alt	3 251 966	3 466 619	4 615 070	4 698 721	5 211 434
Eigedeler i jordbruket	1 037 809	1 009 702	1 078 968	1 153 739	1 268 370
Kortsiktig gjeld	128 282	113 711	117 720	84 133	99 934
Langsiktig gjeld	565 246	615 595	564 507	677 461	625 160
Eigenkapital	2 558 439	2 737 314	3 932 843	3 937 127	448 640
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 2 (50-99 daa)

Tabell 6a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	23	22	21	20	21
Alder på brukar	51	52	50	52	52
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	35,3	33,2	37,6	42,8	36,9
Frukt og bærareal, daa	35,4	38,2	34,7	33,3	37,2
Jordbruksareal, daa	72,0	71,9	72,6	76,5	75,4
- herav leigd areal, daa	16,0	12,8	15,0	16,4	16,1
Grovfôr, FEM pr daa	265	268	337	350	294
Jordbruksareal, FEM pr daa	130	274	337	350	294
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	1,1	0,7	1,2	1,4	1,0
Kumjølkk, liter omsett	5 711	4 200	5 559	5 643	4 357
Mjølkekvote	6 730	6 071	6 266	6 712	6 392
Produsert mjølkk pr årsku, kg	5 767	6 174	5 113	4 328	4 933
Storfekjøtt, kg omsett	526	471	513	367	288
Tal vinterfôra sauer (vfs)	18	15	18	19	21
Kg kjøtt pr vfs	26	21	25	17	20
Ull, kg omsett pr vfs	4,9	3,5	4,0	2,0	2,3
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 457	1 447	1 303	1 273	1 348
Ektefelle	145	154	97	91	115
Barn under 17 år	4	7	13		5
Sum familie	1 606	1 607	1 414	1 363	1 468
Leigd arbeid	1 479	1 635	1 305	1 205	1 483
Sum timar i jordbruket	3 085	3 242	2 719	2 568	2 952
Sum timar i skogbruket	16	10	11	9	12
Familiens arbeid på nyanlegg	11	26	55	23	32
Oppnådde prisar					
Kumjølkk, kr pr l	4,25	4,72	4,52	5,08	5,06
Kukjøtt, kr pr kg	36,45	41,69	40,71	38,92	44,91
Anna storfekjøtt, kr pr kg	43,30	45,76	48,59	44,89	45,13
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg				26,20	
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	39,79	37,12	44,94	43,47	45,00
Ull, kr pr kg	29,21	31,23	30,11	28,22	30,17

Tabell 6b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	29 323	34 775	21 813	16 652	24 360
Driftsbygningar	-15 916	-13 275	11 654	58 021	-24 758
Maskinar og reiskap	12 463	44 172	-22 942	11 070	15 355
Mjølkekvote (ku og geit)			636		-535
Sum nettoinvesteringar	25 870	65 673	11 161	85 743	14 422

Tabell 6c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukter					
Frukt og andre planteprodukt	350 648	490 944	398 223	494 124	355 951
Planteprodukt i alt	350 648	490 944	398 223	494 124	355 951
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	24 268	19 828	25 122	28 695	22 050
Storfe, livdyr	3 676	2 802	2 171	5 860	1 424
Kuslakt	5 026	3 880	4 241	2 165	8 771
Anna storfeslakt	14 139	22 713	17 604	1 234	1 514
Slaktegris				1 740	
Avlsgris	1 187				
Sauer, livdyr og slakt	18 815	14 444	25 033	16 149	18 898
Ull	2 635	1 615	1 990	915	1 452
Andre inntekter, husdyrhold	2 338	3 666	1 832	4 054	3 902
Husdyrprodukt i alt	72 083	68 949	77 992	60 812	58 011
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	13 719	13 387	12 862	13 683	12 317
Arealtilskot, grovfôr	7 624	7 276	7 780	8 898	6 296
Produksjonstillegg, husdyr	23 316	23 181	27 194	34 948	29 866
Botnfrådrag	-3 174	-3 136	-3 048	-3 100	-6 097
Drifts-, grunn og distr.tilskot	94 997	125 860	121 803	155 086	103 612
Beitetilskot	8 371	7 896	8 944	11 442	9 957
Regionale miljøtilskot	10 942	11 596	12 680	13 272	13 686
Refunderte avløyvarsutgifter	15 065	12 214	20 372	21 514	14 608
Andre tilskot	66 161	67 773	39 104	53 023	84 356
Tilskot i alt	237 021	266 047	247 691	308 767	268 601
Leigeinntekt, traktor og reiskap	3 859	3 990	3 115	7 244	6 370
Andre inntekter	15 468	2 220	4 956	46 301	20 006
Produksjonsinntekter i alt	679 079	832 149	731 976	917 247	708 939

Tabell 6d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	19 959	19 498	22 315	20 787	16 447
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	3 132	2 373	5 472	4 095	3 170
Såvarer	1 703	6 285	8 796	955	1 585
Handelsgjødsel og kalk	13 780	13 650	13 113	11 833	13 368
Plantevernmiddel	14 518	20 475	19 321	19 920	16 968
Konserveringsmiddel	1 061	617	600	439	717
Andre forbruksartiklar m.v.	33 175	62 289	56 156	71 343	67 097
Kjøp av dyr	5 233	6 475	9 486	1 950	3 222
Sum variable kostnader	92 561	131 662	135 258	131 323	122 574
Faste kostnader					
Leigd arbeid	168 603	184 769	140 089	123 367	154 253
Drivstoff	8 085	11 916	11 525	9 224	11 163
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	8 424	10 203	8 214	5 679	12 616
Vedl.h. driftsbygningar	12 683	12 301	13 608	15 334	14 123
Vedl.h. traktor og maskinar	32 521	33 218	29 718	26 703	32 295
Avskrivningar	53 350	61 361	63 629	60 865	70 538
Maskinleige	13 007	18 283	18 280	17 780	16 977
Leige av dyr	477	319	384	683	222
Leige av bygningar	65	364			1 133
Andre faste kostnader	69 373	65 241	66 913	75 705	77 128
Sum faste kostnader	366 589	397 611	352 359	335 340	390 448
Kostnader i alt	459 150	529 273	487 617	466 663	513 022

Tabell 6e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	219 929	302 844	244 359	443 697	195 917
- Renter av jordbruksaktiva 1)	21 091	22 692	27 100	28 374	21 394
Familiens arbeidsforteneste	198 838	280 152	217 259	415 324	174 523
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	200 692	292 186	238 084	474 590	179 785
Lønsevne	367 441	464 920	357 347	538 690	328 776
Lønsevne pr. time	119,09	143,39	131,42	209,76	111,39
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	225 291	269 528	248 848	395 427	210 276
Skattejustert vederlag per årsverk	250 563	297 108	282 900	433 285	240 467
Rekneskapsam andrag					
Driftsoverskot, jordbruk	219 929	302 844	244 359	443 697	195 917
Driftsoverskot, skogbruk	35 412	8 286	- 2 012	21 723	14 942
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	51 795	82 196	90 500	83 900	96 084
Driftsoverskot, andre næringar	18 799	22 661	4 776	104 442	89 101
Lønsinntekt	342 288	355 149	340 489	347 030	315 536
Pensjonar og sjukepengar	21 058	35 467	47 339	46 719	71 460
Gevinst/utbyte verdipapir	5 251	3 808	7 353	7 940	3 030
Familiens arbeid på nyanlegg	1 788	4 516	9 590	4 203	6 099
Renteinntekter	14 365	11 565	14 666	17 656	12 742
- Renteutgifter	40 249	48 079	63 876	65 468	51 376
- Kårutgifter	6 308	8 480	8 015	7 739	8 438
Nettoinntekt	664 129	769 933	685 168	1 004 104	745 096
Privatforbruk ekskl. skatt	419 063	452 180	517 134	569 295	470 302
Betalte skattar	161 647	190 393	184 048	181 849	210 067

Tabell 6f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	631 701	665 148	707 451	787 184	689 996
Andre krav	279 331	314 720	331 308	519 380	535 723
Omløpsmidlar, jordbruk	26 925	32 028	31 977	21 690	21 923
Omløpsmidlar, skogbruk				20	19
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	92 678	134 023	180 381	205 723	280 050
Omløpsmidlar, andre næringar	116 788	143 278	209 257	258 773	273 294
Omløpsmidlar i alt	1 147 423	1 289 197	1 460 374	1 792 769	1 801 004
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	687 206	759 958	876 892	962 698	1 053 343
Anleggsmidlar, skogbruk	27 767	25 891	31 416	45 291	54 687
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	373 385	408 664	539 901	691 807	773 729
Anleggsmidlar, andre næringar			5 145	22 669	25 607
Privat, hovudbygningar	420 897	514 018	621 662	684 134	748 768
Privat, anna	172 875	191 457	210 814	200 160	229 414
Anleggsmidlar i alt	1 682 130	1 899 988	2 285 830	2 606 758	2 885 547
Eigedeler i alt	2 829 553	3 189 185	3 746 204	4 399 527	4 686 551
Eigedeler i jordbruket	714 130	791 986	908 869	984 388	1 075 266
Kortsiktig gjeld	225 971	251 969	327 249	479 277	378 690
Langsiktig gjeld	991 169	1 055 357	1 153 895	1 278 953	1 386 114
Eigenkapital	1 612 414	1 881 859	2 265 060	2 641 297	2 921 747
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 3 (100-199 daa)

Tabell 7a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	53	51	50	40	40
Alder på brukar	48	48	50	51	51
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	154,9	154,5	149,1	147,1	147,6
Frukt og bærareal, daa	1,9	1	1,7	2,6	2,6
Jordbruksareal, daa	156,8	155,7	150,9	153,2	153,5
- herav leigd areal, daa	49,1	46,2	52,1	54,3	53,9
Grovfôr, FEm pr daa	359	378	336	388	363
Jordbruksareal, FEm pr daa	355	378	337	388	361
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	10	9,8	8,8	8,2	8,2
Kumjølkk, liter omsett	57 693	58 356	53 153	50 332	49 375
Mjølkekvote	62 172	69 654	60 140	59 162	53 464
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 687	6 587	6 670	6 834	6 644
Storfekjøt, kg omsett	2 376	2 561	2 455	2 039	1 888
Tal smågriskull	6	5	5	5	4
Svinekjøt slaktegris, kg omsett	2 831	2 990	2 758	3 369	3 762
Tal vinterfôra sauer (vfs)	30	31	31	31	33
Kg kjøt pr vfs	22	25	24	22	25
Ull, kg omsett pr vfs	3,7	4,5	2,9	3,1	3,4
Årsgeiter	8	9	8	9	9
Geitemjølkk, liter omsett	4 706	5 344	4 840	5 996	6 649
Mjølkekvote	5 582	5 854	5 838	6 573	6 330
Produsert mjølk pr årsgeit, kg	675	655	710	743	842
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 962	2 080	1 967	1 976	1 904
Ektefelle	346	287	298	325	335
Barn under 17 år	21	15	25	20	12
Sum familie	2 329	2 391	2 290	2 321	2 251
Leigd arbeid	637	603	710	859	697
Sum timar i jordbruket	2 967	2 984	3 000	3 180	2 948
Sum timar i skogbruket	21	33	29	24	24
Familiens arbeid på nyanlegg	28	31	20	29	70
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg				2,40	2,30
Havre, kr pr kg	4,07				
Kumjølkk, kr pr l	4,44	4,73	4,61	4,83	5,27
Kukjøtt, kr pr kg	37,34	39,98	42,6	42,97	44,62
Anna storfekjøtt, kr pr kg	43,99	45,86	48,86	49,87	50,04
Smågris for sal, kr pr stk.	864	898	780	817	934
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	24,46	25,12	25,15	26,20	28,01
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	39,44	42,83	44,57	49,71	47,74
Ull, kr pr kg	29,31	27,11	32,37	33,13	31,37
Geitemjølkk, kr pr l	6,01	5,84	6,20	6,01	6,51
Egg, kr pr kg	14,31	15,14	14,85	14,82	15,4

Tabell 7b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	3 898	-3 453	5 235	9 481	12 360
Driftsbygningar	-37 900	-24 644	57 356	48 681	-7 056
Maskinar og reiskap	22 742	-3 524	22 522	26 270	5 698
Mjølkekvote (ku og geit)	3 429	1 956	1 213	1 165	614
Sum nettoinvesteringar	-7 832	-29 663	86 327	85 597	11 616

Tabell 7c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukter					
Korn	29			2 638	1 816
Frukt og andre planteprodukt	12 722	14 448	33 855	79 385	61 814
Planteprodukt i alt	12 751	14 448	33 855	82 023	63 630
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	256 428	276 314	245 262	243 054	259 996
Storfe, livdyr	24 010	17 315	18 915	17 821	23 786
Kuslakt	40 165	48 081	45 874	41 290	39 428
Anna storfeslakt	66 185	76 976	63 175	61 088	66 242
Smågris	28 283	14 644	13 195	12 562	4 653
Slaktegris	71 452	73 728	71 574	89 233	101 140
Avlsgris	11 798	2 658	2 673	2 108	1 916
Sauer, livdyr og slakt	26 942	34 107	35 944	38 200	39 802
Ull	3 171	3 748	2 946	3 299	3 535
Geiter, mjølk	28 268	31 218	29 987	36 048	43 277
Geiter, livdyr og slakt	2 569	3 290	3 812	3 906	1 717
Andre inntekter, husdyrhald	40 252	42 539	32 924	58 236	53 821
Husdyrprodukt i alt	599 523	624 619	566 280	606 844	639 313
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	27 873	27 875	26 975	26 314	25 578
Arealtilskot, grovfôr	30 065	34 025	32 509	30 902	27 721
Produksjonstillegg, husdyr	84 778	95 545	97 653	93 440	98 696
Botnfrådrag	-3 000	-3 059	-3 150	-3 000	-6 175
Drifts-, grunn og dist.tilskot	134 012	148 484	153 021	154 908	159 482
Beitetilskot	23 493	26 861	27 777	31 102	28 855
Regionale miljøtilskot	7 851	8 201	9 085	11 883	10 025
Refunderte avløyсарutgifter	57 026	58 572	63 136	62 665	57 476
Andre tilskot	11 887	8 382	26 402	31 453	16 585
Tilskot i alt	373 985	404 886	433 408	439 667	418 243
Leigeinntekt, traktor og reiskap	9 389	10 549	9 143	6 609	7 093
Andre inntekter	9 252	5 343	5 601	2 299	5 135
Produksjonsinntekter i alt	1 004 898	1 059 844	1 048 287	1 137 442	1 133 414

Tabell 7d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	201 413	215 346	204 581	222 928	227 571
Anna førkostnader inkl. beiteleige	14 534	11 618	18 672	9 997	15 764
Såvarer	2 802	2 483	4 097	2 435	2 570
Handelsgjødsel og kalk	24 733	27 744	26 156	28 333	28 119
Plantevernmiddel	2 155	1 355	1 614	1 820	2 116
Konserveringsmiddel	6 058	6 586	5 211	6 231	6 250
Andre forbruksartiklar m.v.	50 818	52 587	48 251	48 708	53 823
Kjøp av dyr	43 300	42 597	31 301	32 059	38 825
Sum variable kostnader	345 813	360 316	339 784	352 511	375 038
Faste kostnader					
Leigd arbeid	71 386	71 966	94 036	111 257	94 857
Drivstoff	17 519	17 979	17 365	16 848	15 153
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	5 702	10 418	8 530	5 635	6 670
Vedl.h. driftsbygningar	27 612	28 452	28 141	26 224	32 716
Vedl.h. traktor og maskinar	45 689	43 341	35 200	42 647	41 694
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 470	2 318	3 313	3 764	3 373
Avskr. driftsbygningar	41 321	39 130	44 024	53 969	58 902
Avskr. traktor og maskinar	34 643	38 375	38 747	45 020	46 206
Maskinleige	20 692	19 952	18 591	24 172	14 985
Leige av dyr	7 422	8 035	7 170	6 243	
Leige av bygningar	208	31	640	125	
Leige av kvote	1 334	2 148	1 735	2 062	1 890
Andre faste kostnader	86 511	84 325	87 335	87 160	89 634
Sum faste kostnader	362 510	366 470	384 187	425 127	406 080
Kostnader i alt	708 323	726 786	723 971	777 638	781 118

Tabell 7e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	296 576	333 009	324 316	359 805	352 296
- Renter av jordbruksaktiva 1)	41 865	41 363	43 071	51 010	36 331
Familiens arbeidsforteneste	254 711	291 647	281 245	308 795	315 965
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	180 767	208 358	210 699	227 931	241 789
Lønsevne	326 097	363 613	375 280	420 051	410 823
Lønsevne pr. time	109,92	121,87	125,10	132,12	139,36
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	215 124	239 151	246 648	260 615	267 102
Skattejustert vederlag per årsverk	242 991	272 907	283 892	295 231	301 894
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	296 576	333 009	324 316	359 805	352 296
Driftsoverskot, skogbruk	688	15 360	955	6 507	531
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	57 943	28 095	21 148	37 442	22 724
Driftsoverskot, andre næringar	17 484	8 237	30 085	34 714	29 473
Løsinntekt	354 544	331 325	357 011	338 265	405 468
Pensjonar og sjukepengar	27 965	25 460	41 034	50 797	36 617
Gevinst/utbyte verdipapir	12 151	25 357	13 026	23 920	24 716
Familiens arbeid på nyanlegg	5 467	5 384	3 590	5 324	16 604
Renteinntekter	13 129	15 918	25 636	24 897	16 803
- Renteutgifter	43 160	37 197	40 222	49 490	43 851
- Kårutgifter	9 494	10 345	6 899	8 665	7 850
Nettoinntekt	733 294	740 604	769 680	823 517	853 532
Privatforbruk ekskl. skatt	452 775	438 894	462 865	469 095	489 279
Betalte skattar	184 541	175 402	219 526	243 860	216 435

Tabell 7f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	557 129	705 907	927 278	983 379	934 108
Andre krav	189 556	175 728	222 996	313 897	312 144
Omløpsmidlar, jordbruk	118 783	127 364	115 422	136 357	121 391
Omløpsmidlar, skogbruk	181	135	528	617	257
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	1 492	1 286	1 076	670	779
Omløpsmidlar, andre næringar	185 548	300 212	349 716	383 331	500 930
Omløpsmidlar i alt	1 052 690	1 310 632	1 617 016	1 818 251	1 869 608
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	1 280 047	1 242 632	1 359 631	1 623 453	1 704 470
Anleggsmidlar, skogbruk	59 837	60 407	51 170	36 093	39 308
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	171 805	217 905	178 854	227 241	115 826
Anleggsmidlar, andre næringar	4 819	3 414	11 333	49 305	52 790
Privat, hovudbygningar	655 723	655 442	603 031	721 326	731 766
Privat, anna	153 478	203 089	214 977	200 892	248 376
Anleggsmidlar i alt	2 325 708	2 382 888	2 418 996	2 858 310	2 892 535
Eigedeler i alt	3 378 398	3 693 520	4 036 011	4 676 561	4 762 143
Eigedeler i jordbruket	1 398 830	1 369 996	1 475 053	1 759 810	1 825 861
Kortsiktig gjeld	225 281	216 726	253 553	186 558	219 178
Langsiktig gjeld	1 005 260	883 693	966 532	1 246 156	1 275 429
Eigenkapital	2 147 858	2 593 102	2 815 927	3 243 847	3 267 536
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 4 (200-299 daa)

Tabell 8a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	39	39	41	48	45
Alder på brukar	48	50	49	48	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	0,9	0,5	0,7	6,6	0,4
Grovfôr, daa	239,5	240,0	241,6	235,1	241,2
Anna areal, daa	0,6	0,4	0,2	0,1	0,5
Jordbruksareal, daa	241,1	240,8	242,5	242,0	242,2
- herav leigd areal, daa	87,2	93,5	103,5	107,3	112,8
Korn ialt, FEm pr daa 1)	210	210	512	475	233
Grovfôr, FEm pr daa	312	308	309	321	327
Jordbruksareal, FEm pr daa	311	307	309	325	326
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	11,8	12,5	14,2	13,2	14,0
Kumjølkk, liter omsett	72 467	81 746	99 389	92 672	100 388
Mjølkekvote	81 814	90 520	108 769	107 129	106 452
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 880	7 198	7 676	7 790	7 880
Storfekjøtt, kg omsett	2 781	2 167	3 353	2 295	2 308
Tal smågriskull	9	8	8	7	4
Svinekjøtt slaktegris, kg omsett	3 601	3 632	3 519	4 078	4 319
Tal vinterfôra sauer (vfs)	46	42	32	42	42
Kg kjøtt pr vfs	24	25	25	24	26
Ull, kg omsett pr vfs	3,9	3,6	3,7	4,0	4,2
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 104	2 093	2 079	2 071	2 020
Ektefelle	480	432	446	370	340
Barn under 17 år	25	23	30	46	37
Sum familie	2 609	2 548	2 555	2 487	2 396
Leigd arbeid	817	718	818	794	856
Sum timar i jordbruket	3 425	3 266	3 373	3 281	3 252
Sum timar i skogbruket	55	41	50	30	33
Familiens arbeid på nyanlegg	59	42	48	47	14
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg				2,22	
Kumjølkk, kr pr l	4,51	4,84	4,73	4,90	5,25
Kukjøtt, kr pr kg	36,60	39,14	42,88	43,86	46,13
Anna storfekjøtt, kr pr kg	42,41	45,11	49,77	50,44	50,54
Smågris for sal, kr pr stk.	875	847	777	828	948
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	24,66	25,50	24,46	25,68	28,53
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	40,16	44,00	46,51	49,54	50,87
Ull, kr pr kg	27,35	28,72	32,66	29,87	31,23
Egg, kr pr kg	24,48	23,35	27,65	17,26	26,49

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 8b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	1 550	4 764	9 227	7 080	9 748
Driftsbygningar	29 809	17 454	319 851	35 611	97 484
Maskinar og reiskap	8 043	28 784	15 485	20 848	53 791
Mjølkekvote (ku og geit)	-4 083	5 268	30 513	11 445	17 260
Sum nettoinvesteringar	35 319	56 270	375 076	74 984	178 283

Tabell 8c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Korn			891	6 457	
Andre planteprodukt	9 606	10 342	16 897	23 711	13 891
Planteprodukt i alt	9 606	10 342	17 788	30 168	13 891
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	326 870	396 016	470 225	454 293	526 788
Storfe, livdyr	22 951	30 878	40 218	35 043	33 154
Kuslakt	45 909	61 812	78 338	68 801	77 350
Anna storfeslakt	80 415	39 793	86 030	40 926	55 215
Smågris	58 902	51 241	41 532	32 114	25 583
Slaktegris	87 722	89 984	82 003	114 660	113 965
Avlsgris	3 517	1 432	796	2 553	1 116
Sauer, livdyr og slakt	49 115	48 164	42 367	55 543	62 246
Ull	4 468	4 416	4 409	5 206	5 302
Geiter, livdyr og slakt	39	23	667	270	501
Andre inntekter, husdyrhald	553	784	547	742	430
Husdyrprodukt i alt	680 463	724 543	847 131	810 151	901 650
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	41 718	39 209	40 730	40 486	40 023
Arealtilskot, grovfôr	43 693	47 508	48 839	47 983	45 057
Arealtilskot, korn	266	221	120	1 167	84
Produksjonstillegg, husdyr	97 999	104 175	107 494	112 466	119 342
Botnfrådrag	-3 179	-3 013	-3 000	-3 125	-6 000
Drifts-, grunn og distr.tilskot	123 161	135 271	158 186	155 321	162 703
Beitetilskot	31 711	31 816	30 878	37 515	36 149
Regionale miljøtilskot	9 898	10 018	10 899	12 567	11 895
Refunderte avløysarutgifter	63 578	74 859	64 858	65 595	71 845
Andre tilskot	13 973	15 024	16 382	15 266	12 655
Tilskot i alt	422 818	455 088	475 386	485 241	493 753
Leigeinntekt, traktor og reiskap	12 695	8 895	19 774	12 290	21 292
Andre inntekter	3 919	1 305	7 167	3 767	3 058
Produksjonsinntekter i alt	1 129 500	1 200 173	1 367 246	1 341 617	1 433 644

Tabell 8d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	210 241	228 701	282 491	277 311	290 222
Anna førkostnader inkl. beiteleige	29 485	29 061	37 726	19 181	25 258
Såvarer	4 061	3 803	8 404	5 230	4 944
Handelsgjødse og kalk	33 764	41 977	48 787	40 442	44 062
Plantevernmiddel	1 656	1 895	1 270	2 169	1 280
Konserveringsmiddel	7 394	7 716	8 520	8 447	9 144
Andre forbruksartiklar m.v.	55 088	56 869	71 311	82 440	86 730
Kjøp av dyr	37 268	22 232	35 915	34 087	25 196
Sum variable kostnader	378 957	392 254	494 424	469 306	486 836
Faste kostnader					
Leigd arbeid	93 820	108 378	98 241	93 885	110 471
Drivstoff	23 614	23 350	29 596	26 699	28 034
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	6 447	6 555	9 555	8 871	9 073
Vedl.h. driftsbygningar	32 290	29 938	33 982	33 315	38 939
Vedl.h. traktor og maskinar	46 551	57 968	64 824	54 494	60 889
Avskrivningar	110 661	108 757	133 733	145 438	147 763
Maskinleige	23 524	22 927	31 535	33 941	39 628
Leige av dyr	25 856	24 275	24 766	15 050	19 886
Leige av bygningar	361		220		
Leige av kvote	4 759	2 268	1 933	2 377	2 203
Andre faste kostnader	95 516	97 098	108 044	105 882	109 594
Sum faste kostnader	463 399	481 514	536 209	519 951	566 480
Kostnader i alt	842 356	873 768	1 030 634	989 257	1 053 316

Tabell 8e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	287 145	326 261	336 612	352 359	380 328
- Renter av jordbruksaktiva 1)	59 083	55 329	70 432	80 889	52 817
Familiens arbeidsforteneste	228 062	270 932	266 180	271 470	327 511
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	146 590	182 442	171 378	180 290	223 800
Lønsevne	321 882	379 310	364 421	365 354	437 982
Lønsevne pr. time	93,98	116,15	108,06	111,37	134,69
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	189 965	229 802	213 260	225 519	258 040
Skattejustert vederlag per årsverk	215 722	264 576	187 731	259 859	292 402
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	287 145	326 261	336 612	352 359	380 328
Driftsoverskot, skogbruk	6 491	3 056	- 2 668	4 497	1 775
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	65 590	39 937	51 397	46 293	57 820
Driftsoverskot, andre næringar	32 890	59 392	17 978	26 193	33 686
Løsinntekt	289 083	306 283	322 106	397 480	432 402
Pensjonar og sjukepengar	43 065	43 278	56 690	59 251	19 724
Gevinst/utbyte verdipapir	4 923	6 415	17 926	17 796	13 993
Familiens arbeid på nyanlegg	8 628	9 248	8 607	8 720	2 629
Renteinntekter	12 829	16 746	18 953	13 807	13 447
- Renteutgifter	50 196	51 565	80 148	72 783	63 662
- Kårutgifter	6 525	7 675	8 708	9 664	8 135
Nettoinntekt	690 924	751 331	738 745	843 950	884 009
Privatforbruk ekskl. skatt	480 737	427 781	538 963	579 309	546 920
Betalte skattar	184 179	185 798	197 539	289 503	207 935

Tabell 8f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	541 781	698 506	672 836	584 411	801 094
Andre krav	156 543	159 051	242 506	240 155	248 935
Omløpsmidlar, jordbruk	159 276	137 458	159 033	158 902	157 263
Omløpsmidlar, skogbruk	590	598	614	1 371	1 429
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	1 282	2 808	2 380	1 042	1 038
Omløpsmidlar, andre næringar	310 859	352 315	425 022	329 645	377 478
Omløpsmidlar i alt	1 170 330	1 350 737	1 502 392	1 315 525	1 587 237
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	1 838 410	1 740 725	2 380 589	2 585 762	2 581 225
Anleggsmidlar, skogbruk	77 640	90 191	113 792	115 864	133 201
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	146 114	154 933	116 989	112 984	208 307
Anleggsmidlar, andre næringar	32 831	29 170	43 390	24 519	20 644
Privat, hovudbygningar	503 669	502 297	515 585	606 058	663 287
Privat, anna	234 629	182 438	223 352	264 701	275 665
Anleggsmidlar i alt	2 833 293	2 699 753	3 393 698	3 709 889	3 882 328
Eigedeler i alt	4 003 623	4 050 490	4 896 090	5 025 414	5 469 565
Eigedeler i jordbruket	1 997 686	1 878 183	2 539 622	2 744 664	2 738 488
Kortsiktig gjeld	303 295	298 492	505 534	335 771	343 535
Langsiktig gjeld	1 211 664	1 188 463	1 732 100	1 699 735	1 574 710
Eigenkapital	2 488 664	2 563 534	2 658 456	2 989 909	3 551 320
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 5 (300-500 daa)

Tabell 9a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk i gruppa	38	40	38	39	45
Alder på brukar	48	49	49	52	49
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	5,7	5,4	5,1		7,3
Grovfôr i alt, daa	365,4	366,9	371,2	364,0	369,2
Jorbruksareal i alt, daa	371,7	372,8	377,3	364,5	377,1
- herav leigd daa	171,1	184,3	188,8	192,4	201,5
Korn i alt, FEm per daa 1)	451	356	371		537
Grovfôr i alt, FEm per daa	294	310	290	323	354
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	297	313	291	323	357
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	19,6	18,4	17,2	15,5	21,0
Kumjølk, liter omsett	131 351	126 377	119 273	106 280	145 812
Mjølkevote	144 953	145 031	136 201	121 972	160 043
Produsert mjølk pr årsku, kg	7 443	7 485	7 597	7 471	7 628
Storfekjøt, kg omsett	4 921	5 369	5 795	6 070	6 137
Tal grisekull	4	4	4	4	2
Slaktegris, kg omsett	3 394	2 919	3 502	1 761	2 157
Vinterfora sauer	53	44	54	45	46
Kg kjøt per vf sau	29	28	29	32	30
ULL, kg omsett	268	193	295	212	187
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	2 455	2 529	2 433	2 227	2 275
Ektefelle	343	372	345	344	290
Barn under 17 år	22	11	21	39	21
Sum familie	2 820	2 911	2 799	2 610	2 586
Leigd arbeid	887	883	857	834	945
Timar jordbruket	3 707	3 795	3 657	3 444	3 531
Timar skogbruket	36	28	36	42	26
Timar nyanlegg	47	49	17	45	83
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	2,03	1,95	2,3		2,24
Kumjølk, liter	4,29	4,76	4,64	4,90	5,21
Kukjøt	37,37	40,5	44,91	43,50	45,43
Anna storfekjøt	44,68	46,25	47,83	51,13	51,87
Smågris, kr per stk	978	821	766	927	1 077
Svinekjøt, slaktegris	25,61	24,98	24,80	26,39	28,34
Sau- og lammekjøt	41,16	43,89	46,95	50,62	50,63
ULL	30,57	32,04	31,22	31,21	34,48

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 9b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	14 591	13 650	10 575	3 363	25 667
Driftsbygningar	84 432	104 717	-6 840	48 178	352 733
Maskinar og reiskap	11 579	45 372	75 384	29 791	94 934
Mjølkekvote (ku og geit)	13 913	14 582	11 928	20 638	6 777
Sum nettoinvesteringar	124 514	178 674	91 047	101 970	480 111

Tabell 9c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Korn	5 423	3 851	5 728		8 821
Andre planteprodukt	23 399	20 965	17 078	29 497	29 453
Planteprodukt i alt	28 822	24 816	22 806	29 497	38 274
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	563 345	601 347	552 999	520 977	758 972
Stofe, livdyr og slakt	255 125	298 728	318 981	340 442	386 460
Smågris	7 855	18 150	18 188	38 654	22 028
Slaktegris	85 595	77 907	86 402	47 689	58 954
Purker og rånar	3 442	3 978	1 207	1 310	1 030
Sau, livdyr og slakt	66 854	59 369	82 003	76 469	75 475
Ull	8 082	6 297	9 081	6 740	6 452
Andre innt. husdyrhaldet	651	49 052	47 592	50 608	41 253
Husdyrprodukt i alt	990 949	1 114 828	1 116 453	1 082 889	1 350 624
Tilskot					
Arealtilskot, grovfôr	54 073	62 992	62 274	63 608	67 272
Arealtilskot, korn	1 360	1 347	1 392		1 386
Kulturlandskapstilskot	58 987	62 255	61 670	62 505	61 472
Prod. tillegg, husdyr	133 533	148 154	157 006	155 629	163 909
Botnfrådrag	-3 158	-3 257	-3 171	-3 179	-6 133
Ref. avløysarutgifter	73 446	71 316	76 443	77 269	77 669
Drifts-, grunn og distr.tilskot	172 657	188 690	192 437	207 932	228 437
Andre tilskot og trygder	72 189	70 310	77 559	72 088	68 965
Tilskot i alt	563 087	601 807	625 610	635 852	662 977
Leigeinntekter traktor og reiskap	26 753	27 368	22 223	32 409	24 712
Anna	3 021	8 837	2 081	3 085	14 573
Produksjonsinntekter i alt	1 612 632	1 777 656	1 789 173	1 783 732	2 091 160

Tabell 9d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	334 058	382 983	396 745	369 427	448 322
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	27 352	29 140	26 851	23 767	28 421
Såvarer	5 444	6 553	11 412	4 740	7 451
Handelsgjødsel og kalk	56 773	65 479	67 339	65 738	68 937
Konserveringsmidlar	9 923	11 671	9 425	9 534	9 218
Kjøp av dyr	58 972	70 924	72 466	92 811	78 140
Forbr.art. og diverse	85 697	101 023	100 964	98 726	125 038
Variable kostnader i alt	578 219	667 773	685 202	664 743	765 527
Faste kostnader					
Leigd arbeid	109 529	106 717	114 306	115 242	123 290
Drivstoff	34 168	33 628	37 769	34 704	36 258
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	10 371	14 003	11 374	12 356	10 899
Vedl.h. driftsbygningar	38 902	45 725	39 259	36 677	53 339
Vedl.h. traktor og maskinar	80 784	74 851	65 503	70 956	74 830
Avskrivningar	163 981	175 857	180 759	164 344	230 639
Maskinleige	71 450	66 879	52 739	62 877	61 830
Jordleie og leige av kvote	15 822	17 015	20 647	20 831	21 760
Andre kostnader	120 105	122 084	124 509	125 940	149 189
Faste kostnader i alt	645 111	656 759	646 865	643 927	762 034
Kostnader i alt	1 223 330	1 324 532	1 332 067	1 308 670	1 527 561

Tabell 9e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	389 302	453 125	457 106	475 062	563 599
- Renter av aktiva i jordbruket	94 944	103 556	104 204	93 802	90 739
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	294 358	349 569	352 902	381 260	472 860
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	175 344	201 340	211 359	245 694	300 940
Lønsevne i alt	403 887	456 285	467 208	496 502	596 151
Lønsevne per time	108,95	120,24	127,77	144,20	168,81
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	215 979	241 003	256 483	290 090	321 563
Skattejustert vederlag per årsverk	241 878	270 898	290 938	327 966	357 387
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	389 302	453 125	457 106	475 062	563 599
Driftsoverskot, skogbruk	1 936	11 017	3 390	2 522	2 274
Driftsoverskot, tilleggsnæring	50 632	38 249	33 202	44 910	44 774
Driftsoverskot, anna næring	22 491	36 987	32 522	19 364	8 646
Løsinntekt	305 565	306 378	325 399	335 335	334 206
Pensjonar og sjukepengar	8 593	15 828	21 585	293 440	32 550
Renteinntekter	11 272	9 056	6 117	13 563	11 608
- Renteutgifter	98 150	91 584	97 150	83 977	107 200
- Kår	9 421	8 726	6 293	3 877	5 976
Nettoinntekt	699 418	786 534	784 142	854 526	915 764
Privatforbruk eks. skatt	556 975	503 150	512 623	517 807	532 129
Skatt	162 257	189 835	190 125	221 875	202 135

Tabell 9f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	462 332	545 328	589 632	669 376	642 011
Andre krav	201 259	222 423	223 849	320 581	276 680
Omløpsmidlar jordbruket	232 274	257 329	244 417	262 245	316 767
Omløpsmidlar skog	421	400		103	111
Omløpsmidlar tilleggsnæring	1 859	1 879	2 132	1 527	1 323
Omløpsmidlar anna	304 128	296 261	350 178	347 229	346 063
Omløpsmidlar i alt	1 202 273	1 323 620	1 410 208	1 601 061	1 582 956
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar jordbruk	3 015 447	3 301 275	3 278 937	2 933 659	4 491 429
Anleggsmidlar skogbruk	39 033	42 629	41 201	77 526	54 470
Anleggsmidlar tilleggsnæring	221 461	120 324	131 064	171 833	147 804
Anleggsmidlar anna næring	82 631	85 353	115 674	114 254	112 686
Hovudbygning	518 016	492 473	644 966	681 114	885 037
Privat	231 959	200 833	198 607	180 172	211 068
Anleggsmidlar i alt	4 108 546	4 242 888	4 410 449	4 158 558	5 902 495
Egedeler i jordbruket	3 247 722	3 558 604	3 523 354	3 254 240	4 768 109
Egedeler i alt	5 310 819	5 566 508	5 820 657	5 759 619	7 485 451
Kortsiktig gjeld	504 350	662 738	552 830	667 311	829 989
Langsiktig gjeld	2 067 404	1 836 429	1 945 651	1 825 125	2 631 718
Eigenkapital	2 739 065	3 067 340	3 322 175	3 267 183	4 023 744
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon

Tabell 10a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	72	70	65	66	70
Alder på brukar	50	50	50	50	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	6,4	6,4	5,9		
Grovfôr, daa	279,2	279,7	263,4	292,0	305,2
Jordbruksareal, daa	286,4	286,3	269,6	292,6	306,1
- herav leigd areal, daa	110,9	110,1	107,6	139,3	147,1
Korn ialt, FEm pr daa 1)	252	258	270		
Grovfôr, FEm pr daa	342	362	346	391	395
Jordbruksareal, FEm pr daa	339	361	344	391	395
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	21,0	21,5	21,9	22,1	24,7
Kumjøl, liter omsett	136 095	141 994	147 563	151 278	173 125
Mjølkekvote	145 628	162 179	162 651	171 368	186 582
Produsert mjøl, kg	7 157	7 216	7 380	7 510	7 691
Storfekjø, kg omsett	4 570	4 581	4 737	4 492	4 790
Tal vinterfôra sauer (vfs)	5	5	4		3
Kg kjøt pr vfs	21	20	23		30
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 299	2 361	2 260	2 243	2 294
Ektefelle	423	413	399	400	354
Barn under 17 år	23	15	23	40	20
Sum familie	2 745	2 790	2 681	2 683	2 668
Leigd arbeid	790	773	784	797	893
Sum timar i jordbruket	3 535	3 563	3 465	3 480	3 561
Sum timar i skogbruket	30	33	40	38	31
Familiens arbeid på nyanlegg	35	36	27	102	43
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,03	1,95	2,30		
Havre, kr pr kg	4,07				
Kumjøl, kr pr l	4,38	4,80	4,66	4,87	5,27
Kukjø, kr pr kg	36,69	40,13	43,77	43,58	45,72
Anna storfekjø, kr pr kg	44,88	46,28	48,30	51,04	51,14
Svinekjøt slaktegris, kr pr kg	25,55	23,93			
Sau- og lammekjø, kr pr kg	36,58	37,83	40,24	43,88	47,10
ULL, kr pr kg	28,58	25,74	31,26	25,49	30,22

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 10b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	6 609	3 918	9 067	9 931	41 639
Driftsbygningar	-4 621	45 328	163 265	23 597	184 408
Maskinar og reiskap	13 302	26 751	45 419	56 711	86 291
Mjølkekvote (ku og geit)	9 483	14 254	24 424	18 585	17 088
Sum nettoinvesteringar	24 774	90 251	242 175	108 824	329 426

Tabell 10c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Korn	2 883	2 201	3 348		
Andre planteprodukt	16 510	15 995	11 975	27 782	23 528
Planteprodukt i alt	19 393	18 195	15 323	27 782	23 528
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	595 727	681 126	687 971	737 423	912 605
Storfe, livdyr	28 772	31 165	37 479	34 896	42 171
Kuslakt	85 970	108 135	116 637	116 810	140 659
Anna storfeslakt	122 466	115 736	115 466	116 486	142 172
Smågris	160	-15			
Slaktegris	3 474	2 393		375	-1 252
Andre inntekter, husdyrhald	4 788	5 178	4 150	5 942	4 885
Husdyrprodukt i alt	841 358	943 718	961 703	1 011 931	1 241 240
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	49 000	49 821	47 340	50 049	52 047
Arealtilskot, grovfôr	44 165	51 289	48 712	51 581	58 271
Arealtilskot, korn	1 534	1 613	1 608	690	
Arealtilskot, annet	54	49	38	12	270
Produksjonstillegg, husdyr	93 636	101 319	99 425	103 721	107 505
Botnfrådrag	-3 181	-3 143	-3 223	-3 242	-6 171
Drifts-, grunn og distr.tilskot	170 103	191 671	205 078	220 042	234 791
Beitetilskot	21 059	24 815	25 666	28 954	28 644
Regionale miljøtilskot	9 300	8 465	7 711	10 624	10 979
Refunderte avløysarutgifter	66 730	72 818	67 817	70 396	73 801
Andre tilskot	10 752	9 953	10 868	11 875	7 915
Tilskot i alt	463 152	508 670	511 040	544 702	568 052
Leigeinntekt, traktor og reiskap	17 478	15 680	17 831	21 211	24 811
Andre inntekter	3 130	5 048	3 975	4 133	2 982
Produksjonsinntekter i alt	1 344 511	1 491 311	1 509 872	1 609 759	1 860 613

Tabell 10d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	251 861	284 636	298 173	322 851	375 366
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	28 022	26 625	39 318	24 890	24 414
Såvarer	4 801	5 649	7 819	5 408	6 810
Handelsgjødsel og kalk	44 625	54 109	55 055	55 954	60 481
Plantevernmidde	1 794	2 048	1 710	2 629	1 900
Konserveringsmidde	10 339	10 820	9 638	10 137	10 230
Andre forbruksartiklar m.v.	72 253	78 594	87 518	100 287	116 577
Kjøp av dyr	26 884	24 908	19 035	28 655	33 629
Variable kostnader i alt	440 578	487 389	518 266	550 811	629 407
Faste kostnader					
Leigd arbeid	100 560	105 630	102 980	102 729	117 073
Drivstoff	29 221	29 825	33 357	35 715	37 071
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	12 167	11 885	11 682	13 141	9 848
Vedl.h. driftsbygningar	40 878	42 952	42 026	40 917	52 644
Vedl.h. traktor og maskinar	70 176	68 470	65 303	66 562	76 737
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 392	2 462	2 321	2 303	2 301
Avskr. driftsbygningar	64 338	67 703	78 889	88 962	118 009
Avskr. traktor og maskinar	52 682	56 736	60 991	66 294	76 169
Maskinleige	50 073	53 518	48 233	71 209	72 600
Leige av dyr og bygningar	702	194	- 186		200
Leige av kvote	4 884	4 522	4 312	4 658	7 850
Andre faste kostnader	115 283	117 518	124 531	128 383	141 918
Sum faste kostnader	543 356	561 415	574 626	620 875	712 420
Kostnader i alt	983 933	1 048 803	1 092 892	1 171 685	1 341 827
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,45	1,45	1,38	1,53	1,45

Tabell 10e: Resultatregning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskot	360 577	442 508	416 980	438 073	518 786
- Renter av jordbruksaktiva 1)	70 249	73 020	81 237	90 361	74 268
Familiens arbeidsforteneste	290 329	369 488	335 742	347 712	444 519
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	179 781	225 906	210 411	217 258	274 752
Lønsevne	390 889	475 118	438 723	450 441	561 591
Lønsevne pr. time	110,58	133,37	126,60	129,47	157,72
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	218 440	261 404	253 574	263 106	300 019
Skattejustert vederlag per årsverk	245 027	294 059	288 631	297 148	332 709
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	360 577	442 508	416 980	438 073	518 786
Driftsoverskot, skogbruk	2 915	18 114	- 926	5 974	346
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	34 846	31 012	39 082	44 895	57 281
Driftsoverskot, andre næringar	10 377	11 394	8 400	9 325	18 819
Lønsinntekt	269 639	277 112	299 653	304 637	324 245
Pensjonar og sjukepengar	28 784	31 871	48 172	33 447	28 529
Gevinst/utbyte verdipapir	17 829	19 056	22 353	20 583	24 702
Familiens arbeid på nyanlegg	6 452	7 288	4 771	9 387	10 000
Renteinntekter	13 723	15 427	22 292	15 448	10 869
- Renteutgifter	65 973	69 548	75 441	74 304	90 030
- Kårutgifter	9 803	9 077	7 113	6 556	6 160
Nettoinntekt	669 367	775 154	778 224	800 909	897 389
Privatforbruk ekskl. skatt	441 995	435 031	458 720	458 465	501 636
Betalte skattar	163 216	182 013	189 457	216 027	185 082

Tabell 10f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskott	532 012	669 128	808 873	687 573	742 485
Andre krav	185 071	202 801	260 178	336 104	318 929
Omløpsmidlar, jordbruk	176 795	188 449	184 392	211 130	248 152
Omløpsmidlar, skogbruk	331	302	407	1 021	757
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	446	1 290	1 617	304	152
Omløpsmidlar, andre næringar	323 776	422 867	503 776	417 659	457 477
Omløpsmidlar i alt	1 218 431	1 484 836	1 759 243	1 653 791	1 767 951
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	2 192 114	2 304 345	2 650 847	2 874 865	3 660 434
Anleggsmidlar, skogbruk	58 971	60 518	63 099	63 753	77 027
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	101 175	96 718	123 432	148 373	102 824
Anleggsmidlar, andre næringar	24 076	23 129	25 645	26 144	23 108
Privat, hovudbygningar	453 785	451 790	534 886	639 880	730 202
Privat, anna	169 447	169 671	193 361	207 278	207 175
Anleggsmidlar i alt	2 999 568	3 106 172	3 591 268	3 960 292	4 800 770
Eigedeler i alt	4 217 999	4 591 008	5 350 512	5 614 083	6 568 721
Eigedeler i jordbruket	2 368 910	2 492 794	2 835 238	3 085 995	3 908 586
Kortsiktig gjeld	363 018	467 115	507 411	469 908	554 172
Langsiktig gjeld	1 380 262	1 340 630	1 572 887	1 734 751	2 340 013
Eigenkapital	2 474 719	2 783 264	3 270 214	3 409 424	3 674 536
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, driftsformer, sauehald

Tabell 11a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	24	24	25	25	26
Alder på brukar	52	50	49	49	49
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	190,2	206,8	201,4	187,8	190,4
Anna areal, daa	1,2	0,9	0,8		0,2
Jordbruksareal, daa	191,4	207,6	202,2	187,8	190,6
- herav leigd areal, daa	65,6	93,7	91,9	81,8	91,2
Grovfôr, FEm pr daa	248	244	243	240	251
Jordbruksareal, FEm pr daa	248	244	243	240	251
Husdyrproduksjon					
Tal vinterfôra sauer (vfs)	139	133	130	131,5	134,0
Tal gagnslam pr vfs	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3
Kg kjøtt pr vfs	24	26	26	23	25
Ull, kg omsett pr vfs	4,3	4,1	3,9	3,5	3,6
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 514	1 679	1 524	1 471	1 397
Ektefelle	260	324	310	152	135
Barn under 17 år	11	21	13	27	17
Sum familie	1 785	2 023	1 847	1 650	1 549
Leigd arbeid	474	628	695	511	493
Sum timar i jordbruket	2 259	2 651	2 542	2 161	2 042
Sum timar i skogbruket	29	41	29	20	20
Sum timar tilleggsnæring	172	192	206	205	212
Familiens arbeid på nyanlegg	51	58	36	18	40
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 744	1 614	1 775	2 047	2 157
Oppnådde priser					
Lammekjøtt, kr pr kg	46,03	48,30	53,87	54,59	55,26
Sauerkjøtt, kr pr kg	20,12	21,63	22,96	22,58	24,07
Ull, kr pr kg	29,31	28,63	31,14	30,35	30,60

Tabell 11b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	3 766	5 794	329	7 022	9 464
Driftsbygningar	7 703	-717	76 550	32 798	930
Maskinar og reiskap	-1 189	18 369	-26 907	-5 134	-113
Sum nettoinvesteringar	10 279	23 446	49 972	34 686	10 281

Tabell 11c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Andre planteprodukt	9 008	11 651	10 623	5 572	6 296
Planteprodukt i alt	9 008	11 651	10 623	5 572	6 296
Husdyrprodukt					
Sauer, livdyr	4 078	4 493	8 993	5 284	6 879
Sau- og lammeslakt	143 750	149 712	167 200	158 115	170 265
Ull	16 687	15 943	16 080	14 392	14 485
Geiter, livdyr og slakt	10	10	8	30	1 486
Andre inntekter, husdyrhold	3 494	11 265	10 918	2 914	3 009
Husdyrprodukt i alt	168 010	181 423	203 200	180 735	196 124
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	33 103	33 855	33 243	29 902	29 570
Arealtilskot, grovfôr	34 134	39 130	38 674	35 740	33 400
Arealtilskot, annet	49	260	290	232	617
Produksjonstillegg, husdyr	106 376	120 385	126 188	133 035	155 159
Botnfrådrag	-3 000	-3 000	-3 040	-3 000	-6 038
Drifts-, grunn og distr.tilskot	31 951	30 088	31 039	26 089	28 260
Beitetilskot	53 581	57 059	54 646	58 854	60 678
Regionale miljøtilskot	10 533	11 839	12 891	14 397	14 412
Refunderte avløysarutgifter	40 373	43 117	48 875	47 040	48 104
Andre tilskot	8 226	12 388	12 191	11 613	7 007
Tilskot i alt	315 326	345 121	354 997	353 900	371 169
Leigeinntekt, traktor og reiskap	14 191	12 494	9 792	2 922	6 465
Andre inntekter	1 063	650	1 850	3 842	846
Produksjonsinntekter i alt	507 598	551 339	580 462	546 972	580 900

Tabell 11d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	45 358	50 452	54 106	41 222	54 102
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	10 894	4 927	9 778	3 876	12 373
Såvarer	1 126	1 465	3 666	1 581	1 414
Handelsgjødsel og kalk	22 055	24 932	27 559	27 274	24 183
Plantevernmiddel	1 275	857	384	770	850
Konserveringsmiddel	3 116	3 321	2 676	2 785	2 571
Andre forbruksartiklar m.v.	32 233	35 803	36 096	30 128	37 412
Kjøp av sau	2 757	1 991	1 579	6 588	2 931
Kjøp av andre husdyr	702	2 910	2 650	1 494	565
Sum variable kostnader	119 517	126 658	138 493	115 717	136 401
Faste kostnader					
Leigd arbeid	47 473	56 081	56 913	47 306	49 621
Drivstoff	13 487	15 380	18 153	13 957	12 960
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 559	3 046	7 403	4 408	5 877
Vedl.h. driftsbygningar	13 029	16 558	15 697	18 676	23 226
Vedl.h. traktor og maskinar	25 442	37 665	33 073	28 377	27 174
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 223	1 535	2 390	2 385	2 366
Avskr. driftsbygningar	27 459	30 909	35 674	38 894	46 538
Avskr. traktor og maskinar	34 017	36 152	35 810	36 678	40 733
Maskinleige	20 225	20 047	20 228	15 787	19 316
Leige av bygningar	88	100	96		
Andre faste kostnader	59 696	60 427	62 077	63 490	65 238
Sum faste kostnader	244 698	277 900	287 418	269 958	293 049
Kostnader i alt	364 214	404 558	425 911	385 676	429 450
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,87	2,09	2,17	2,30	2,22
Netto mekaniseringskostnader pr daa	459	508	526	551	556

Tabell 11e: Resultatregning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskot	143 384	146 781	154 551	161 297	151 450
- Renter av jordbruksaktiva 1)	28 187	29 701	33 879	37 253	29 095
Familiens arbeidsforteneste	115 197	117 079	120 672	124 044	122 355
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	106 192	93 050	99 585	120 067	126 114
Lønsevne	162 669	173 159	177 584	171 351	171 976
Lønsevne pr. time	72,02	65,31	69,86	79,29	84,24
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	147 185	132 095	141 834	163 280	166 474
Skattejustert vederlag per årsverk	173 713	163 417	176 038	202 426	206 485
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	143 384	146 781	154 551	161 297	151 450
Driftsoverskot, skogbruk	306	1 523	6 398	1 921	1 822
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	42 287	35 837	36 173	54 741	46 424
Driftsoverskot, andre næringar	26 525	59 975	18 816	136 683	102 386
Lønsinntekt	408 498	402 052	482 738	505 164	554 243
Pensjonar og sjukepengar	29 678	41 594	28 287	72 560	34 772
Gevinst/utbyte verdipapir	- 13 063	6 244	26 510	19 537	3 571
Familiens arbeid på nyanlegg	6 363	10 187	6 388	3 306	7 555
Renteinntekter	8 603	9 889	12 495	13 110	9 568
- Renteutgifter	25 120	30 061	42 334	42 950	40 097
- Kårutgifter	4 746	6 817	5 796	6 864	5 203
Nettoinntekt	622 716	677 204	724 226	918 505	866 492
Privatforbruk ekskl. skatt	484 714	478 876	549 602	553 531	548 530
Betalte skattar	170 939	169 882	189 048	209 672	217 748

Tabell 11f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskott	438 195	545 238	649 282	550 970	597 406
Andre krav	105 265	146 746	181 484	263 448	202 072
Omløpsmidlar, jordbruk	50 483	54 284	56 385	49 960	48 546
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	4 569	4 880	4 884	5 314	4 790
Omløpsmidlar, andre næringar	179 771	214 831	340 023	305 168	297 256
Omløpsmidlar i alt	778 709	965 978	1 232 459	1 174 860	1 150 533
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	894 305	950 381	1 099 040	1 212 394	1 412 731
Anleggsmidlar, skogbruk	17 029	34 827	25 718	53 730	55 154
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	152 720	181 064	232 899	258 046	308 664
Anleggsmidlar, andre næringar	52 446	56 677	52 934	60 985	60 019
Privat, hovudbygningar	548 581	542 186	623 880	707 104	797 330
Privat, anna	177 995	149 297	206 561	149 523	242 039
Anleggsmidlar i alt	1 843 076	1 914 432	2 241 031	2 441 781	2 875 936
Eigedeler i alt	2 621 785	2 880 410	3 473 490	3 617 121	4 026 469
Eigedeler i jordbruket	944 787	1 004 248	1 155 425	1 262 354	1 461 277
Kortsiktig gjeld	98 329	155 717	180 720	160 975	137 304
Langsiktig gjeld	675 555	842 403	1 059 057	1 085 725	1 159 965
Gjeld i alt	773 884	998 120	1 239 777	1 246 700	1 297 269
Endring i året, kroner	- 20 168	84 671	61 614	-101 609	2 251
Eigenkapital	1 847 902	1 882 291	2 233 713	2 370 422	2 729 201
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin

Tabell 12a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	12	13	12	12	9
Alder på brukar	48	48	50	48	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa			2,2	2,2	2,2
Grovfôr, daa	236,2	227,4	249,1	239,3	252,3
Anna areal, daa		0,1	0,7		0,7
Jordbruksareal, daa	236,2	227,5	252,0	241,3	255,2
- herav leigd areal, daa	123,8	117,0	128,7	123,1	141,4
Korn, FEm pr daa	1)		512	133	233
Grovfôr, FEm pr daa	377	315	332	363	331
Jordbruksareal, FEm pr daa	377	315	333	362	330
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	20,1	18,1	19,5	17,6	19,0
Kumjølk, liter omsett	132 516	118 167	133 946	117 927	125 321
Mjølkekvote	156 426	128 650	157 592	134 622	132 452
Produsert mjølk pr årsku, kg	7 461	7 115	7 455	7 358	7 173
Storfekjøt, kg omsett	3 306	2 741	3 140	2 460	2 909
Tal avlsgriser	23,1	17,2	13,4	15,1	11,4
Tal smågriskull	59	47	42	39	37
Salbare smågriser	599	509	457	435	398
Tal smågris omsett	319	307	308	305	
Svinekjøt slaktegris, kg omsett	25 896	19 816	15 915	15 588	16 841
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 682	2 652	2 815	2 605	2 419
Ektefelle	517	434	536	504	415
Barn under 17 år	68	27	82	123	6
Sum familie	3 267	3 113	3 432	3 231	2 840
Leigd arbeid	899	605	891	747	888
Sum timar i jordbruket	4 166	3 718	4 323	3 978	3 728
Sum timar i skogbruket	104	35	55	34	37
Sum timar tilleggsnæring	62	75	66	83	30
Familiens arbeid på nyanlegg	6	9	23	85	132
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 441	1 486	1 288	891	1 456
Oppnådde priser					
Kumjølk, kr pr l	4,52	4,79	4,78	5,08	5,31
Kukjøtt, kr pr kg	37,09	40,63	44,64	44,50	45,11
Anna storfekjøtt, kr pr kg	44,64	43,96	46,93	49,67	47,32
Smågris for sal, kr pr stk.	878	854	780	872	1007
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	24,90	25,51	24,25	25,71	27,93
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	34,93	42,83	51,32	46,02	22,61
ULL, kr pr kg	33,50	28,88	32,42	26,41	28,00

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 12b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	1 024	5 478	9 376	-2 125	79 840
Driftsbygningar	-137 937	-59 789	16 484	96 846	802 051
Maskinar og reiskap	22 899	55 493	39 024	2 401	53 679
Mjølkekvote (ku og geit)	4 134	1 529	3 814	3 369	13 376
Sum nettoinvesteringar	109 879	2 713	68 698	100 491	948 946

Tabell 12c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Korn			3 045	-2 380	
Andre planteprodukt	17 077	10 351	34 898	36 141	21 107
Planteprodukt i alt	17 077	10 351	37 943	33 761	21 107
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	598 861	565 508	639 963	599 211	665 503
Storfe, livdyr	28 961	35 242	40 943	40 456	36 713
Kuslakt	103 116	75 877	108 168	77 215	108 086
Anna storfeslakt	56 427	46 027	49 983	49 058	55 089
Smågris	306 544	257 428	237 165	276 193	222 366
Slaktegris	637 381	502 842	383 917	361 066	446 460
Avlsgris	76 271	25 090	8 634	16 048	12 383
Ull	321	661	594	445	59
Andre inntekter, husdyrhold	3 238	5 362	8 710	7 255	2 051
Husdyrprodukt i alt	1 811 120	1 514 037	1 478 077	1 426 947	1 548 710
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	40 858	36 390	41 909	41 250	42 623
Arealtilskot, grovfôr	42 438	44 099	49 674	49 660	47 563
Arealtilskot, korn			410	650	420
Arealtilskot, annet		5	235	583	2 140
Produksjonstillegg, husdyr	100 022	100 879	110 077	109 359	106 915
Botnfrådrag	-3 250	-3 231	-3 292	-3 000	-6 000
Drifts-, grunn og distr.tilskot	193 514	195 656	207 429	207 723	218 435
Beitetilskot	21 405	20 570	26 008	22 471	22 912
Regionale miljøtilskot	4 363	7 158	7 102	13 407	9 766
Refunderte avløysarutgifter	88 035	80 762	82 893	86 051	82 892
Andre tilskot	4 318	5 385	14 517	13 390	17 632
Tilskot i alt	491 704	487 673	536 962	541 543	545 298
Leigeinntekt, traktor og reiskap	6 904	6 746	6 730	8 654	12 880
Andre inntekter	2 075	813	2 500	1 091	647
Produksjonsinntekter i alt	2 328 880	2 019 620	2 062 212	2 011 996	2 128 642

Tabell 12d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	710 458	608 808	609 773	555 770	590 306
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	13 602	15 971	10 343	9 441	18 841
Såvarer	5 219	5 487	8 653	5 000	6 164
Handelsgjødsel og kalk	34 218	39 108	42 148	34 770	41 013
Plantevernmiddel	3 283	2 419	1 675	2 857	2 512
Konserveringsmiddel	6 432	8 247	8 694	8 912	11 393
Andre forbruksartiklar m.v.	114 845	117 413	109 574	119 272	125 079
Kjøp av dyr	146 162	99 422	72 224	104 450	84 571
Sum variable kostnader	1 034 222	896 875	863 084	840 472	879 879
Faste kostnader					
Leigd arbeid	118 764	97 030	119 223	124 668	156 521
Drivstoff	31 559	29 073	31 011	26 952	29 353
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	6 972	21 269	10 578	15 373	10 226
Vedl.h. driftsbygningar	60 425	47 685	59 741	50 399	48 393
Vedl.h. traktor og maskinar	71 322	71 344	67 326	68 187	71 037
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 112	4 475	4 072	3 993	4 139
Avskr. driftsbygningar	120 528	78 120	78 137	85 617	109 415
Avskr. traktor og maskinar	41 845	45 386	53 454	65 403	81 054
Maskinleige	75 169	28 663	28 813	40 784	53 597
Leige av dyr	75 614	71 355	74 763	62 999	90 144
Leige av kvote	3 588	2 817	2 689	2 980	5 050
Andre faste kostnader	148 018	128 811	143 386	125 834	142 425
Sum faste kostnader	758 050	626 028	673 193	673 191	801 354
Kostnader i alt	1 792 271	1 522 903	1 536 277	1 513 663	1 681 233
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,52	2,61	2,30	2,52	2,96
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,70	1,58	1,44	1,87	1,99
Netto mekaniseringskostnader pr daa	952	822	766	912	978

Tabell 12e: Resultatregning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskot	536 609	496 717	525 935	498 332	447 409
- Renter av jordbruksaktiva 1)	100 658	75 135	75 796	89 052	92 359
Familiens arbeidsforteneste	435 951	421 582	450 139	409 280	355 051
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	222 252	241 003	224 618	223 847	215 483
Lønsevne	554 715	518 612	569 363	533 948	511 571
Lønsevne pr. time	133,12	139,48	131,70	134,26	137,24
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	257 946	280 532	262 879	272 791	285 889
Skattejustert vederlag per årsverk	281 343	314 657	292 965	306 043	319 179
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	536 609	496 717	525 935	498 332	447 409
Driftsoverskot, skogbruk	4 199	6 169	5 582	1 007	3 489
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	91 215	26 109	20 697	19 127	16 118
Driftsoverskot, andre næringar	42 849	20 631	26 057	16 104	
Lønsinntekt	377 610	390 594	345 777	330 706	418 556
Pensjonar og sjukepengar	11 412	13 463	31 175	13 535	20 215
Gevinst/utbytte verdipapir	798	50 284	6 185	12 407	12 944
Familiens arbeid på nyanlegg	1 038	1 620	4 303	16 204	45 697
Renteinntekter	10 103	13 367	20 333	27 533	28 937
- Renteutgifter	122 987	48 842	47 298	54 840	35 769
- Kårutgifter	4 861	8 246	10 148	11 731	8 419
Nettoinntekt	947 985	961 391	928 301	868 383	946 022
Privatforbruk ekskl. skatt	636 690	568 135	611 539	566 237	600 654
Betalte skattar	216 485	241 892	304 701	212 037	281 998

Tabell 12f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Om løpsmidlar					
Kontantar og bankinnskott	524 609	674 779	833 022	1 001 438	1 383 075
Andre krav	159 155	131 501	169 500	212 443	384 018
Omløpsmidlar, jordbruk	293 058	238 741	232 015	259 820	296 258
Omløpsmidlar, skogbruk	396	481	521	521	639
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	150	138	150	150	200
Omløpsmidlar, andre næringar	259 724	304 207	128 566	443 380	669 539
Omløpsmidlar i alt	1 227 091	1 349 848	1 363 774	1 917 751	2 733 730
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	3 033 258	2 259 634	2 328 778	2 775 591	4 811 068
Anleggsmidlar, skogbruk	24 962	40 737	47 148	56 046	69 982
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	628 249	432 532	392 434	325 816	391 647
Anleggsmidlar, andre næringar	4 927				
Privat, hovudbygningar	717 984	743 841	731 155	598 419	756 777
Privat, anna	276 178	289 205	213 613	226 939	229 566
Anleggsmidlar i alt	4 685 558	3 765 951	3 713 129	3 982 811	6 259 040
Eigedeler i alt	5 912 649	5 115 799	5 076 903	5 900 562	8 992 770
Eigedeler i jordbruket	3 316 316	2 498 375	2 560 793	3 035 411	5 107 326
Kortsiktig gjeld	703 127	486 147	444 722	544 503	914 499
Langsiktig gjeld	2 308 296	1 122 860	898 215	1 152 834	934 993
Gjeld i alt	3 011 423	1 609 007	1 342 937	1 697 338	1 849 492
Endring i året, kroner	- 91 680	50 346	- 4 223	99 905	650 055
Eigenkapital	2 901 226	3 506 791	3 733 966	4 203 224	7 143 278

1) Kalkulasjonsrente

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

2,0 %

Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau

Tabell 13a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	20	17	17	17	19
Alder på brukar	46	49	49	49	50
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	317,3	335,2	354,2	353,3	337,6
Anna areal, daa	0,3	0,3			0,1
Jordbruksareal, daa	317,6	335,5	354,2	353,3	337,0
- herav leigd areal, daa	108,6	97,4	101,4	116,8	118,6
Grovfôr, FEm pr daa	281	276	267	306	292
Jordbruksareal, FEm pr daa	281	276	267	306	291
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	16,0	17,0	17,6	16,8	16,7
Kumjølk, liter omsett	99 070	113 708	119 944	112 290	112 343
Mjølkekvote	110 277	126 418	129 293	128 287	121 220
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 845	7 391	7 428	7 386	7 363
Storfekjøt, kg omsett	4 671	3 729	4 807	4 208	4 002
Tal vinterfôra sauer (vfs)	89	82	81	88	83
Tal gagnslam pr vfs	1,3	1,4	1,5	1,5	1,4
Kg kjøt pr vfs	26	28	31	29	31
Ull, kg omsett pr vfs	4,7	4,1	4,8	4,3	4,3
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 636	2 773	2 606	2 575	2 484
Ektefelle	449	409	403	399	382
Barn under 17 år	8	9	6	6	32
Sum familie	3 093	3 191	3 016	2 980	2 898
Leigd arbeid	981	961	1 011	1 034	903
Sum timar i jordbruket	4 074	4 151	4 027	4 014	3 801
Sum timar i skogbruket	14	9	8	13	14
Sum timar tilleggsnæring	91	133	121	102	95
Familiens arbeid på nyanlegg	3				35
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 110	1 107	994	1 207	1 492
Oppnådde priser					
Kumjølk, kr pr l	4,40	4,72	4,60	4,87	5,16
Kukjøt, kr pr kg	37,81	39,67	43,10	43,31	46,92
Anna storfekjøt, kr pr kg	43,68	46,29	49,00	50,60	52,32
Sau- og lammekjøt, kr pr kg	40,81	44,28	47,40	50,28	51,16
Ull, kr pr kg	30,25	32,38	33,71	34,32	37,45

Tabell 13b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	14 315	12 604	7 397	4 260	4 664
Driftsbygningar	60 247	-38 798	-32 406	54 339	32 848
Maskinar og reiskap	10 187	160	60 629	-19 195	43 930
Mjølkekvote (ku og geit)	-7 696	3 218	8 591	12 424	3 364
Sum nettoinvesteringar	77 056	-22 816	44 211	51 828	84 806

Tabell 13c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Andre planteprodukt	10 213	6 881	12 412	12 516	7 390
Planteprodukt i alt	10 213	6 881	12 412	12 516	7 390
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	436 270	536 440	552 299	546 889	579 243
Storfe, livdyr	23 895	42 880	21 230	24 157	25 339
Kuslakt	69 528	78 583	111 067	102 730	98 086
Anna storfeslakt	129 177	108 333	137 946	106 671	125 175
Sauer, livdyr	6 764	13 078	10 958	24 464	15 402
Sau- og lammeslakt	95 206	105 573	119 104	130 652	126 084
Ull	12 312	10 940	13 431	13 269	13 574
Andre inntekter, husdyrhald	749	1 806	-3 384	1 669	400
Husdyrprodukt i alt	773 901	897 633	962 649	950 500	983 303
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	51 484	53 267	57 257	56 048	52 213
Arealtilskot, grovfôr	46 959	54 585	57 764	57 428	58 950
Produksjonstillegg, husdyr	143 902	162 530	173 611	183 688	186 954
Botnfrådrag	-3 150	-3 075	-3 000	-3 176	-6 000
Drifts-, grunn og distr.tilskot	173 107	191 536	211 391	224 723	220 763
Beitetilskot	51 583	56 066	58 523	67 419	62 457
Regionale miljøtilskot	11 271	12 374	17 288	19 263	22 311
Refunderte avløyсарutgifter	73 250	68 252	81 044	86 227	77 296
Andre tilskot	13 756	8 591	15 975	2 686	2 914
Tilskot i alt	562 162	604 126	669 839	694 306	677 858
Leigeinntekt, traktor og reiskap	16 380	21 772	21 367	21 130	17 475
Andre inntekter	2 522	1 710	941	1 468	12 476
Produksjonsinntekter i alt	1 365 178	1 532 122	1 667 208	1 679 921	1 698 502

Tabell 13d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	257 392	311 166	336 341	342 897	341 862
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	34 272	37 693	33 745	23 428	40 634
Såvarer	5 200	5 814	9 287	6 104	3 956
Handelsgjødsel og kalk	56 817	71 639	72 259	70 267	68 412
Plantevernmidde	2 083	1 823	1 418	1 622	1 887
Konserveringsmidde	7 220	9 137	6 314	8 270	7 153
Andre forbruksartiklar m.v.	66 938	78 535	85 117	93 742	93 854
Kjøp av dyr	45 022	35 057	47 438	33 060	35 374
Variable kostnader i alt	474 944	550 864	591 919	579 390	593 132
Faste kostnader					
Leigd arbeid	111 379	129 181	139 288	143 225	123 475
Drivstoff	30 254	31 547	29 334	34 117	30 321
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	8 359	12 450	8 513	10 179	12 096
Vedl.h. driftsbygningar	48 280	53 780	44 882	45 965	51 487
Vedl.h. traktor og maskinar	56 218	64 767	61 778	81 812	70 327
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 947	2 039	2 129	1 892	1 558
Avskr. driftsbygningar	61 977	66 024	67 507	61 405	63 351
Avskr. traktor og maskinar	73 571	81 502	93 595	89 145	94 759
Maskinleige	32 554	29 164	38 168	38 258	38 642
Leige av bygningar	610				
Andre faste kostnader	99 401	105 988	114 704	123 512	114 496
Faste kostnader i alt	526 388	576 442	599 897	629 510	600 512
Kostnader i alt	1 001 332	1 127 306	1 191 816	1 208 899	1 193 644
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,19	2,22	2,36	2,44	2,53
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,97	1,80	1,87	2,35	2,21
Netto mekaniseringskostnader pr daa	614	612	632	747	736

Tabell 13e: Resultatregning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskot	363 845	404 815	475 392	471 019	504 858
- Renter av jordbruksaktiva 1)	71 391	75 805	78 883	78 079	51 607
Familiens arbeidsforteneste	292 454	329 010	396 509	392 939	453 251
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	158 678	174 976	222 721	224 380	268 458
Lønsevne	403 833	458 191	535 797	536 165	576 726
Lønsevne pr. time	99,13	110,38	133,04	133,57	151,72
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	203 020	224 606	267 643	268 073	293 333
Skattejustert vederlag per årsverk	227 513	253 907	301 057	300 287	326 529
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	363 845	404 815	475 392	471 021	504 858
Driftsoverskot, skogbruk	4 059	- 663	587	1 373	623
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	37 633	35 223	31 280	27 924	25 053
Driftsoverskot, andre næringar	11 335	16 921	- 360	20 252	34 176
Løsinntekt	209 185	211 812	217 467	273 102	360 315
Pensjonar og sjukepengar	35 815	16 569	26 470	25 612	17 721
Gevinst/utbyte verdipapir	4 477	11 195	6 002	12 472	14 685
Familiens arbeid på nyanlegg	421				6 535
Renteinntekter	7 975	9 237	10 423	15 007	14 008
- Renteutgifter	41 641	43 330	49 200	52 993	41 754
- Kårutgifter	6 217	6 363	4 260	5 279	6 290
Nettoinntekt	626 886	650 830	712 264	788 488	929 930
Privatforbruk ekskl. skatt	502 306	442 219	458 057	466 119	542 744
Betalte skattar	144 140	155 249	149 027	195 968	211 991

Tabell 13f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	459 876	581 689	569 152	630 155	697 976
Andre krav	163 870	178 572	193 886	356 939	372 604
Omløpsmidlar, jordbruk	166 656	174 046	185 036	175 385	171 702
Omløpsmidlar, skogbruk	441	519	519	519	464
Omløpsmidlar, andre næringar	72 608	92 216	126 714	164 175	232 055
Omløpsmidlar i alt	863 452	1 027 042	1 075 307	1 327 173	1 474 801
Aleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	2 258 190	2 349 569	2 473 661	2 460 706	2 462 686
Anleggsmidlar, skogbruk	88 987	105 151	107 031	106 166	100 584
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	169 175	207 382	216 548	155 917	152 508
Anleggsmidlar, andre næringar	114 916	138 566	142 419	150 744	147 643
Privat, hovudbygningar	548 336	517 926	543 184	661 731	745 075
Privat, anna	212 698	127 344	147 074	172 055	200 708
Anleggsmidlar i alt	3 392 301	3 445 938	3 629 917	3 707 320	3 809 203
Eigedeler i alt	4 255 752	4 472 980	4 705 224	5 034 493	5 284 004
Eigedeler i jordbruket	2 424 846	2 523 615	2 658 697	2 636 091	2 634 388
Kortsiktig gjeld	188 961	298 357	280 175	346 886	447 702
Langsiktig gjeld	1 275 298	1 122 481	1 252 729	1 289 876	1 081 661
Gjeld i alt	1 464 259	1 420 838	1 532 904	1 636 762	1 529 363
Endring i året, kroner	- 12 390	17 723	27 502	110 446	37 627
Eigenkapital	2 791 494	3 052 141	3 172 320	3 397 731	3 754 642
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Vestlandet, driftsformer, frukt

Tabell 14a: Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk i gruppa	23	23	23	23	24
Alder på brukar	51	52	52	53	53
Arealfordeling dekar					
Eple, daa	23,3	23,1	21,1	21,4	22,0
Pærer, daa	2,0	2,0	1,9	2,2	2,0
Plommer, daa	12,3	12,5	13,6	14,7	14,0
Søtkirsebær, daa	3,2	3,0	3,1	3,5	3,0
Bær, daa	5,5	5,9	6,3	7,8	7,0
Frukt og bær i alt, daa	46,3	46,6	46,0	49,6	47,7
Grovfôr i alt, daa	16,7	15,8	11,8	3,2	11,5
Jorbruksareal i alt, daa	64,5	63,0	58,6	54,7	61,0
Leigd areal, daa	13,7	13,9	13,2	13,0	13,0
Avling per dekar					
Grovfôr i alt, FEm per daa	181	217	220	347	207
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	181	228	239	348	207
Eple, kg/daa	654	1 144	842	1 511	696
Pærer, kg/daa	965	574	324	1 013	414
Plommer, kg/daa	297	302	471	474	272
Moreller, kg/daa	327	409	400	510	168
Bringebær, kg/daa	972	959	546	869	819
Husdyrproduksjon					
Vinterfora sauer	9	9	6	1,3	2,0
Kg kjøtt per v/sau	26	25	26	25	29
Ull, kg omsett	47	36	31	5	4
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 442	1 546	1 492	1 428	1 426
Ektefelle	200	164	148	125	153
Barn under 17 år	15	7	15	4	7
Sum familie	1 656	1 717	1 656	1 557	1 586
Leigd arbeid	1 710	1 548	1 259	1 778	1 460
Leigd arbeid, ubetalt	318	268	321	345	317
Timar jordbruket	3 366	3 533	3 236	3 680	3 362
Timar skogbruket	16	10	22	5	9
Timar nyanlegg	70	69	48	58	44
Oppnådde priser, kr per kg / ltr					
Eple kl. I, kr per kg	9,16	9,42	10,55	10,05	10,54
Pærer kl. I, kr per kg	9,33	10,09	11,71	11,85	11,56
Plommer kl. I, kr per kg	23,76	24,45	23,60	23,38	22,98
Søtkirsebær kl. I, kr per kg	47,45	48,68	46,70	47,09	53,74
Bringebær	30,99	35,96	36,11	36,34	36,69
Sau- og lammekjøtt	39,53	40,85	45,69	39,04	45,68
Ull	29,61	30,77	32,80	23,56	33,25

1) Arealfordeling og prisen på frukt er henta frå grunnlagsmaterialet til referansebruksutrekningane

Tabell 14b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	40 812	37 210	21 530	73 294	58 124
Driftsbygningar	-12 472	-7 605	17 387	39 864	-25 468
Maskinar og reiskap	18 813	31 059	-16 982	20 928	38 183
Sum nettoinvesteringar	47 153	60 663	21 916	134 086	70 839

Tabell 14c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Frukt	416 355	543 908	490 908	783 959	455 944
Andre planteprodukt	53 455	63 377	29 867	31 329	31 654
Planteprodukt i alt	469 810	607 285	520 775	815 288	487 598
Husdyrprodukt					
Sau, livdyr og slakt	9 554	10 567	7 936	2 023	7 383
Ull	1 398	1 117	1 020	135	842
Andre innt. husdyrhald	3 568	3 694	3 301	6 393	3 950
Husdyrprodukt i alt	14 520	16 751	12 257	8 551	12 175
Tilskot					
Arealtilskot, grovfôr	2 697	2 948	2 022	534	1 790
Areal, frukt og grønt	38 452	45 446	52 781	56 131	66 217
Kulturlandskapstilskot	11 279	11 435	10 460	9 851	10 188
Prod. tillegg, husdyr	9 173	11 534	8 109	4 067	9 841
Botnfrådrag	-3 100	-3 000	-3 130	-3 150	-6 127
Ref. avløyсарutgifter	5 734	4 631	3 947	649	3 810
Pristilskot	97 790	125 917	128 451	181 522	114 015
Andre tilskot og trygder	45 940	32 131	29 677	33 210	61 145
Tilskot i alt	207 965	231 042	232 317	282 813	260 879
Leigeinntekter traktor og reiskap	6 676	7 191	7 821	10 221	7 407
Traktor i skogen	1 102	808	877	3 200	1 749
Anna	19 139	2 335	8 374	30 420	24 222
Produksjonsinntekter i alt	731 404	884 687	802 236	1 150 493	794 030

Tabell 14d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	4 373	6 608	3 173	2 431	2 827
Andre førkostnader	846	1 116	1 085	53	1 069
Såvarer	9 088	15 282	10 061	3 258	2 955
Handelsgjødsel og kalk	11 793	14 816	12 261	14 630	15 181
Konserveringsmidlar	200	142	189	28 445	202
Kjøp av dyr	1 005	1 579	1 775	760	419
Forbr.art. og diverse	59 451	88 096	75 987	80 626	87 223
Variable kostnader i alt	86 756	127 638	104 531	130 202	109 876
Faste kostnader					
Leigd arbeid	178 672	191 344	162 867	225 534	200 105
Drivstoff	10 862	15 064	10 429	12 791	10 476
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanl.	8 068	10 700	9 658	9 459	11 627
Vedl. hald driftsbygningar	9 109	8 875	15 513	8 680	9 540
Vedl. hald traktor og maskiner	38 967	35 191	30 634	35 411	36 688
Avskrivningar	61 148	66 087	69 746	81 015	78 602
Maskinleige	11 313	14 902	16 471	20 589	16 902
Andre kostnader	74 955	70 990	71 912	78 930	84 048
Faste kostnader i alt	393 094	413 154	387 230	472 409	447 988
Kostnader i alt	479 851	540 792	491 781	602 611	557 864

Tabell 14e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	251 554	343 895	310 474	547 882	236 166
- Renter av aktiva i jordbruket	26 054	27 700	31 977	37 412	24 402
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	225 500	316 195	278 497	510 470	211 764
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	210 662	293 912	259 894	495 321	204 689
Lønsevne i alt	404 172	507 539	441 364	736 004	411 869
Lønsevne per time	120,09	143,66	136,39	200,05	122,51
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	228 830	271 666	259 914	378 647	231 500
Skattejustert vederlag per årsverk	253 976	301 065	290 680	410 157	260 969
Rekneskapsam andrag					
Driftsoverskot, jordbruk	251 554	343 895	310 474	547 882	236 166
Driftsoverskot, skogbruk	38 856	5 774	-1 464	19 724	17 538
Driftsoverskot, tilleggsnæring	59 126	80 581	81 057	80 680	94 748
Driftsoverskot, anna næring	15 006	17 255	49 320	27 359	35 424
Lønsinntekt	373 058	363 546	360 549	440 203	397 915
Pensjoner og sykepenger	39 715	59 164	60 072	49 559	72 653
Andre kapitalinntekter	5 532	3 981	6 959	10 141	3 611
Arbeid nyanlegg	13 173	12 095	8 406	10 749	11 559
Renteinntekter	17 814	16 832	24 944	32 984	20 427
- Renteutgifter	44 201	53 092	67 926	69 449	55 540
- Kår	6 612	8 411	7 342	9 556	8 471
Nettoinntekt	763 555	841 882	825 048	1 140 275	825 858
Privatforbruk eks. skatt	419 801	470 407	599 629	661 683	526 382
Skatt	182 789	206 851	194 853	223 011	240 138

Tabell 14f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar/bankinnskot	700 883	806 135	1 139 283	1 322 341	1 160 060
Andre krav	329 641	340 531	374 818	533 894	561 508
Omløpsmidlar jordbruket	8 323	11 646	11 702	10 831	10 654
Omløpsmidlar tilleggsnæring	94 902	129 723	193 228	239 863	259 982
Omløpsmidlar anna næring	135 340	150 474	257 843	365 799	351 787
Omløpsmidlar i alt	1 269 090	1 438 549	1 976 874	2 472 728	2 343 990
Anleggsmiddlar					
Anleggsmiddlar jordbruk	883 168	943 516	1 064 888	1 307 514	1 244 403
Anleggsmiddlar skogbruk	40 653	39 951	42 443	47 128	59 392
Anleggsmiddlar tilleggsnæring	419 970	495 761	351 679	433 855	514 640
Anleggsmiddlar anna næring	18 343	20 876	38 057	113 579	96 512
Hovudbygning	674 591	723 282	805 150	849 191	782 117
Privat	235 538	256 304	427 133	438 603	417 755
Anleggsmiddlar i alt	2 272 263	2 479 690	2 729 349	3 189 869	3 114 717
Eigedelar i jordbruket					
Eigedelar i alt	3 541 352	3 918 239	4 706 224	5 662 598	5 458 707
Kortsiktig gjeld	247 056	247 049	321 884	412 111	334 948
Langsiktig gjeld	1 150 433	1 204 891	1 185 195	1 519 524	1 489 978
Eigenkapital	2 143 863	2 466 299	3 199 145	3 730 962	3 789 897

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årskyr

Tabell 15a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	18	16	18	18	13
Alder på brukar	52	52	50	51	51
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	168,6	171,9	165,9	175,8	191,0
Anna areal, daa	1,8	0,3	0,1		1,8
Jordbruksareal, daa	170,3	172,2	166,0	175,8	193,1
- herav leigd areal, daa	68,4	70,2	65,4	71,5	81,5
Grovfôr, FEm pr daa	330	321	304	329	300
Jordbruksareal, FEm pr daa	327	321	304	330	297
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	11,5	11,1	11,4	11,3	11,7
Kumjølkk, liter omsett	72 007	70 347	68 662	71 861	76 406
Mjølkekvote	77 352	84 102	75 997	83 058	82 094
Produsert mjølkk pr årsku, kg	6 928	6 909	6 705	7 163	7 322
Storfekjøtt, kg omsett	1 895	1 921	2 206	1 858	1 816
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 874	1 876	1 963	1 922	1 984
Ektefelle	209	359	306	223	484
Barn under 17 år	35	27	57	32	23
Sum familie	2 118	2 261	2 325	2 177	2 491
Leigd arbeid	595	565	467	529	611
Sum timar i jordbruket	2 712	2 826	2 792	2 706	3 102
Sum timar i skogbruket	31	21	35	29	23
Sum timar tilleggsnæring	129	92	171	57	51
Familiens arbeid på nyanlegg	2		2	19	102
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 426	1 357	1 265	1 414	1 624
Oppnådde prisar					
Kumjølkk, kr pr l	4,40	4,81	4,61	4,91	5,30
Kukjøtt, kr pr kg	36,79	39,26	41,87	42,38	45,94
Anna storfekjøtt, kr pr kg	40,16	43,98	46,26	48,02	47,80

Tabell 15b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	7 925	-1 645	2 859	7 857	33 869
Driftsbygningar	-22 027	23 613	-38 489	-32 968	-17 047
Maskinar og reiskap	4 697	-4 519	20 721	13 419	40 530
Mjølkekvote (ku og geit)	1 813		1 485	5 602	1 467
Sum nettoinvesteringar	-7 591	17 449	-13 424	-6 091	58 819

Tabell 15c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Andre planteprodukt	13 789	14 915	3 399	18 440	6 274
Planteprodukt i alt	13 789	14 915	3 399	18 440	6 274
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	316 870	338 436	316 699	352 855	404 759
Storfe, livdyr	26 066	27 078	20 133	27 596	35 561
Kuslakt	51 923	52 002	55 029	55 053	65 924
Anna storfeslakt	26 971	39 599	40 918	29 457	31 550
Andre inntekter, husdyrhald	5 140	7 853	6 985	7 721	4 528
Husdyrprodukt i alt	426 970	464 970	439 764	472 683	542 322
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	30 093	30 333	29 032	29 824	32 092
Arealtilskot, grovfôr	32 407	36 545	34 939	36 034	36 233
Arealtilskot, annet	75	169			
Produksjonstillegg, husdyr	61 094	66 217	64 859	67 026	62 342
Botnfrådrag	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-6 000
Driftstillegg mjølk ku	93 177	111 000	116 000	122 000	125 000
Distriktstilskot storfe	37 660	37 975	39 668	42 134	44 100
Distriktstilskot sau	861	1 138	901	905	475
Grunntilskot sau	509	638	556	517	318
Beitetilskot	11 185	13 369	14 326	16 260	15 483
Regionale miljøtilskot	6 431	5 429	4 457	4 836	4 720
Refunderte avløyvarsutgifter	63 527	74 739	56 316	60 750	59 192
Andre tilskot	1 773	845	161	14 319	8 775
Tilskot i alt	335 792	375 397	358 215	391 604	382 730
Leigeinntekt, traktor og reiskap	7 719	3 971	13 265	3 706	5 417
Andre inntekter	2 186	4 748	672	829	4 654
Produksjonsinntekter i alt	786 457	864 001	815 315	887 263	941 397

Tabell 15d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	122 187	140 437	133 719	147 131	152 153
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	20 495	12 136	18 043	14 974	20 015
Såvarer	1 847	2 156	2 952	3 300	2 776
Handelsgjødsel og kalk	27 348	34 045	32 366	27 310	41 799
Plantevernmidler	1 961	847	783	566	717
Konserveringsmidler	7 110	8 726	5 467	6 855	5 619
Andre forbruksartiklar m.v.	47 570	49 341	45 663	51 424	59 277
Kjøp av dyr	11 789	8 222	11 109	14 354	9 930
Sum variable kostnader	240 307	255 911	250 102	265 913	292 286
Faste kostnader					
Leigd arbeid	92 130	90 231	69 289	81 848	86 865
Drivstoff	13 395	16 069	15 044	15 885	16 425
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	12 181	10 768	3 814	7 345	7 418
Vedl.h. driftsbygningar	30 954	35 217	23 849	20 922	32 682
Vedl.h. traktor og maskinar	42 373	40 992	35 325	47 576	48 785
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 607	1 645	1 150	1 540	1 466
Avskr. driftsbygningar	34 734	38 367	40 304	53 320	46 557
Avskr. traktor og maskinar	27 652	27 581	35 991	54 045	47 585
Maskinleige	23 646	19 635	14 437	25 606	19 780
Leige av bygningar	422				
Andre faste kostnader	77 283	87 842	83 348	87 685	99 989
Sum faste kostnader	356 377	369 580	322 550	395 773	407 552
Kostnader i alt	596 683	625 491	572 653	661 686	699 838
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,90	1,93	1,91	2,43	2,34
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,47	1,51	1,40	1,96	1,76
Netto mekaniseringskostnader pr daa	621	619	580	799	697

Tabell 15e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	189 774	238 509	242 663	244 549	241 559
- Renter av jordbruksaktiva 1)	32 551	33 828	39 175	42 872	32 323
Familiens arbeidsforteneste	157 222	204 682	203 487	201 677	209 237
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	130 966	161 153	155 324	166 497	146 540
Lønsevne	249 352	294 913	272 776	283 526	296 101
Lønsevne pr. time	91,93	104,34	97,69	104,78	95,45
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	179 086	202 614	199 105	215 068	189 087
Skattejustert vederlag per årsverk	205 642	237 524	236 182	253 465	219 003
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	189 774	238 509	242 663	244 549	241 559
Driftsoverskot, skogbruk	399	854	- 2 885	11 574	672
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	28 832	6 510	22 933	13 832	25 390
Driftsoverskot, andre næringar	9 765	10 103	1 951	448	
Lønsinntekt	344 015	361 189	369 044	453 029	519 933
Pensjonar og sjukepengar	55 216	81 823	69 907	37 695	53 774
Gevinst/utbyte verdipapir	21 146	37 189	33 963	34 695	51 755
Familiens arbeid på nyanlegg	374		398	3 492	21 109
Renteinntekter	8 022	10 838	32 092	24 042	20 569
- Renteutgifter	34 788	39 073	23 698	26 351	24 783
- Kårutgifter	12 446	9 163	7 623	5 928	4 600
Nettoinntekt	610 310	698 780	738 743	791 076	905 379
Privatforbruk ekskl. skatt	369 514	394 745	388 936	406 112	526 306
Betalte skattar	161 934	166 818	180 852	218 252	220 792

Tabell 15f: Balanse og arbeidskapital per 31.12

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	409 852	553 381	930 230	913 709	1 197 797
Andre krav	150 776	116 012	132 733	261 541	163 426
Omløpsmidlar, jordbruk	88 074	91 418	85 001	100 824	98 713
Omløpsmidlar, skogbruk	111			2 489	3 577
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	167	100	1 414	1 114	
Omløpsmidlar, andre næringar	247 956	572 966	546 242	673 852	881 232
Omløpsmidlar i alt	896 935	1 333 877	1 695 619	1 953 529	2 344 745
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	996 518	1 052 077	1 214 437	1 332 575	1 556 700
Anleggsmidlar, skogbruk	26 611	18 269	24 752	27 978	33 695
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	180 071	123 358	212 408	142 030	84 446
Privat, hovudbygningar	556 153	603 864	556 961	616 684	498 428
Privat, anna	138 951	134 782	257 150	253 033	269 377
Anleggsmidlar i alt	1 898 304	1 932 350	2 265 708	2 372 300	2 442 646
Eigedeler i alt	2 795 239	3 266 229	3 961 327	4 325 830	4 787 391
Eigedeler i jordbruket	1 084 592	1 143 495	1 299 438	1 433 399	1 655 413
Kortsiktig gjeld	231 002	255 616	144 112	168 251	163 150
Langsiktig gjeld	697 826	769 420	503 035	545 922	572 292
Gjeld i alt	928 829	1 025 036	647 148	714 173	735 442
Endring i året, kroner	-7 548	40 482	-66 846	-52 635	12 113
Eigenkapital	1 866 410	2 241 193	3 314 179	3 427 557	4 051 948
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Mjølkeproduksjon, storleikgruppe 15-19,9 årskyr

Tabell 16a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	26	30	22	20	23
Alder på brukar	48	51	52	52	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa		7,2	8,9		
Grovfôr, daa	252,3	243,5	211,1	249,3	233,0
Anna areal, daa	0,1	0,1	0,2	0,2	0,9
Jordbruksareal, daa	252,3	250,6	220,1	249,5	233,9
- herav leigd areal, daa	105,4	97,5	76,0	123,4	108,4
Korn, FEm pr daa		356	371		
Grovfôr, FEm pr daa	308	359	320	348	345
Jordbruksareal, FEm pr daa	308	359	322	348	344
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	17,1	17,4	16,7	16,8	16,9
Kumjølkk, liter omsett	110 696	112 100	104 385	103 753	103 289
Mjølkekvote	114 639	131 462	120 047	119 428	113 568
Produsert mjølk pr årsku, kg	7 207	7 103	6 911	6 785	6 767
Storfekjøtt, kg omsett	3 622	3 531	2 757	3 435	3 035
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 297	2 502	2 307	2 430	2 252
Ektefelle	357	306	418	501	399
Barn under 17 år	9	7	7	31	11
Sum familie	2 663	2 816	2 732	2 962	2 663
Leigd arbeid	669	610	641	542	566
Sum timar i jordbruket	3 332	3 426	3 373	3 504	3 229
Sum timar i skogbruket	40	40	44	26	39
Sum timar tilleggsnæring	72	106	34	83	70
Familiens arbeid på nyanlegg	34	40	12	30	2
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 165	1 009	1 114	902	1 132
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg		1,95	2,30		
Kumjølkk, kr pr l	4,23	4,77	4,72	4,91	5,32
Kukjøtt, kr pr kg	38,37	40,03	41,64	44,42	45,93
Anna storfekjøtt, kr pr kg	43,26	44,44	47,54	49,48	49,47

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 16b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	9 905	-671	13 964	8 591	2 142
Driftsbygningar	-2 803	114 369	-13 623	914	-21 056
Maskinar og reiskap	17 110	-1 153	59 071	79 558	53 666
Mjølkekvote (ku og geit)	5 179	10 317	9 811	3 513	1 248
Sum nettoinvesteringar	29 391	122 862	69 223	92 576	36 000

Tabell 16c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Korn	59	5 135	9 893		
Andre planteprodukt	7 384	15 841	7 485	24 653	8 924
Planteprodukt i alt	7 443	20 976	17 378	24 653	8 924
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	467 740	534 930	492 852	509 857	549 861
Storfe, livdyr	29 932	28 192	44 000	32 469	36 069
Kuslakt	59 644	87 303	77 797	92 015	91 423
Anna storfeslakt	102 782	80 229	54 921	83 669	63 577
Andre inntekter, husdyrhald	5 359	3 965	3 370	3 413	1 089
Husdyrprodukt i alt	665 456	734 618	672 940	721 422	742 019
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	43 379	44 694	40 239	43 925	39 701
Arealtilskot, grovfôr	43 152	49 840	45 715	50 045	44 829
Arealtilskot, korn	64	1 796	2 404		
Arealtilskot, annet	8	7	112	40	35
Produksjonstillegg, husdyr	89 000	94 425	89 662	94 795	88 552
Botnfrådrag	-3 038	-3 117	-3 136	-3 000	-6 000
Driftstillegg mjølk ku	93 000	111 000	116 000	115 900	124 995
Distriktstilskot storfe	59 877	61 393	58 027	69 186	63 876
Distriktstilskot sau	597	569	483	430	573
Grunntilskot sau	345	229	238	223	352
Beitetilskot	21 701	24 405	22 562	26 121	23 131
Regionale miljøtilskot	10 714	10 696	9 022	12 276	11 610
Refunderte avløysarutgifter	69 391	68 413	70 384	71 913	75 193
Andre tilskot	13 721	13 585	20 014	25 805	16 395
Tilskot i alt	441 909	477 934	471 726	507 659	483 242
Leigeinntekt, traktor og reiskap	13 657	11 384	3 763	12 459	19 268
Andre inntekter	2 800	1 852	4 582	2 969	1 209
Produksjonsinntekter i alt	1 131 265	1 246 764	1 170 390	1 269 162	1 254 662

Tabell 16d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable kostnader					
Kraftfôr	196 536	222 612	203 125	221 572	215 971
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	19 937	13 801	25 799	13 638	13 101
Såvarer	4 776	5 511	6 673	3 705	2 706
Handelsgjødsel og kalk	39 892	45 527	42 591	51 464	42 595
Plantevernmidler	1 575	1 858	1 929	1 917	2 053
Konserveringsmidler	8 622	7 869	8 508	8 824	8 732
Andre forbruksartiklar m.v.	55 528	63 183	64 381	77 683	80 445
Kjøp av dyr	16 260	20 236	3 162	34 676	20 220
Variable kostnader i alt	343 126	380 599	356 166	413 478	385 823
Faste kostnader					
Leigd arbeid	91 256	97 368	100 206	80 135	86 572
Drivstoff	23 861	21 445	21 690	25 975	25 564
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	6 721	7 827	14 831	8 594	9 452
Vedl.h. driftsbygningar	27 736	28 253	25 573	26 391	34 128
Vedl.h. traktor og maskinar	60 140	57 576	48 234	53 979	53 137
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 413	1 958	1 841	2 146	1 886
Avskr. driftsbygningar	39 676	44 044	35 308	53 614	42 934
Avskr. traktor og maskinar	44 366	49 325	47 430	63 141	57 813
Maskinleige	23 972	37 932	12 192	34 925	22 114
Leige av bygningar	418		518		
Leige av kvote	1 423	2 122	2 689	306	2 360
Andre faste kostnader	100 155	104 371	105 985	100 715	97 331
Faste kostnader i alt	422 136	452 220	416 497	449 922	433 291
Kostnader i alt	765 263	832 818	772 664	863 400	819 114
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,93	1,86	1,93	1,90	1,86
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,36	1,49	1,31	1,59	1,44
Netto mekaniseringskostnader pr daa	596	667	622	660	638

Tabell 16e: Resultatrekning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	366 003	413 946	397 726	435 783	435 549
- Renter av jordbruksaktiva 1)	47 910	50 716	47 921	49 354	35 890
Familiens arbeidsforteneste	318 093	363 230	349 806	386 429	399 658
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	210 326	229 329	227 062	231 121	261 604
Lønsevne	409 349	460 599	450 012	466 564	486 230
Lønsevne pr. time	122,86	134,46	133,42	133,16	150,59
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	241 680	262 177	262 890	260 510	288 817
Skattejustert vederlag per årsverk	271 071	296 501	300 776	299 628	327 234
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	366 003	413 946	397 726	435 783	435 549
Driftsoverskot, skogbruk	- 2 527	24 408	505	4 544	2 203
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	37 852	33 558	15 178	30 307	24 741
Driftsoverskot, andre næringar	11 202	23 641	10 064	24 928	39 235
Lønsinntekt	285 286	254 794	293 016	208 550	293 052
Pensjonar og sjukepengar	28 088	25 011	55 875	61 430	44 682
Gevinst/utbyte verdipapir	25 301	14 206	12 944	8 938	10 960
Familiens arbeid på nyanlegg	5 741	7 668	2 160	5 278	295
Renteinntekter	12 489	19 022	22 009	9 430	8 360
- Renteutgifter	35 319	42 592	34 993	40 063	31 408
- Kårutgifter	6 587	7 590	4 591	3 185	4 896
Nettoinntekt	727 529	766 073	769 893	745 940	822 774
Privatforbruk ekskl. skatt	495 873	459 215	497 304	465 556	497 050
Betalte skattar	179 091	176 034	193 409	215 498	192 081

Tabell 16f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskot	524 225	587 505	582 848	424 039	533 903
Andre krav	117 822	204 488	312 357	301 183	311 033
Omløpsmidlar, jordbruk	145 203	162 931	140 335	178 875	162 272
Omløpsmidlar, skogbruk	839	704	1 119	1 105	261
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	594	557	143		407
Omløpsmidlar, andre næringar	305 819	323 149	511 980	133 992	296 698
Omløpsmidlar i alt	1 094 502	1 279 334	1 548 782	1 039 195	1 304 574
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	1 473 746	1 601 814	1 493 233	1 530 845	1 653 909
Anleggsmidlar, skogbruk	103 655	98 520	110 053	104 023	93 360
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	37 215	92 487	41 046	86 657	55 155
Anleggsmidlar, andre næringar	39 920	31 854	7 220		5 579
Privat, hovudbygningar	332 193	332 808	430 608	603 767	681 156
Privat, anna	173 301	179 290	168 754	160 676	158 682
Anleggsmidlar i alt	2 160 030	2 336 773	2 250 916	2 485 969	2 647 841
Eigedeler i alt	3 254 532	3 616 107	3 799 698	3 525 164	3 952 415
Eigedeler i jordbruket	1 618 950	1 764 745	1 633 569	1 709 721	1 816 181
Kortsiktig gjeld	242 746	474 310	333 325	343 214	210 999
Langsiktig gjeld	756 622	744 440	770 696	1 003 834	1 008 130
Gjeld i alt	999 369	1 218 749	1 104 021	2 191 499	1 219 129
Endring i året, kroner	- 11 918	142 623	61 226	181 891	- 62 240
Eigenkapital	2 255 163	2 397 358	2 695 677	2 191 499	2 733 287
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

Mjølkeproduksjon, storleikgruppe frå og med 20 årskyr

Tabell 17a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Tal bruk	28	24	25	28	34
Alder på brukar	50	49	49	48	44
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	16,4	9,6	7,4		
Grovfôr, daa	375,3	397,0	379,5	397,5	397,6
Anna areal, daa	0,9	0,3	0,7	0,6	0,5
Jordbruksareal, daa	392,6	406,9	387,6	398,1	398,1
- herav leigd areal, daa	143,4	152,5	165,7	194,3	168,4
Korn, FEm pr daa 1)	252	166	163		
Grovfôr, FEm pr daa	366	379	372	427	432
Jordbruksareal, FEm pr daa	360	374	367	427	431
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	30,8	33,6	33,9	33,0	34,9
Kumjølkk, liter omsett	200 879	227 126	242 369	236 279	257 349
Mjølkekvote	218 296	252 625	262 533	265 239	275 925
Produsert mjølk pr årsku, kg	7 186	7 357	7 748	7 849	8 041
Storfekjøtt, kg omsett	7 171	7 668	8 303	6 940	7 114
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 573	2 508	2 431	2 315	2 441
Ektefelle	621	585	449	441	273
Barn under 17 år	29	17	12	52	26
Sum familie	3 223	3 111	2 892	2 807	2 740
Leigd arbeid	1 029	1 114	1 140	1 152	1 221
Sum timar i jordbruket	4 252	4 224	4 032	3 959	3 961
Sum timar i skogbruket	20	33	40	52	28
Sum timar tilleggsnæring	99	141	175	166	124
Familiens arbeid på nyanlegg	56	56	57	87	66
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	945	1 053	1 029	1 058	1 017
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg	2,03				
Kumjølkk, kr pr l	4,45	4,81	4,65	4,86	5,25
Kukjøtt, kr pr kg	35,88	40,39	44,99	43,54	45,62
Anna storfekjøtt, kr pr kg	46,16	47,52	48,78	51,81	51,78

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 17b: Nettoinvesteringar

År	2011	2012	2013	2014	2015
Jord, grøfter og vassanlegg	2 701	13 364	9 227	12 222	71 328
Driftsbygningar	4 879	-26 498	464 188	76 161	400 426
Maskinar og reiskap	15 299	82 480	51 188	68 223	125 857
Mjølkekvote (ku og geit)	18 412	28 676	53 799	37 698	33 775
Sum nettoinvesteringar	41 291	98 022	578 402	194 304	631 386

Tabell 17c: Produksjonsinntekter per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Planteprodukt					
Korn	7 359				
Andre planteprodukt	26 732	16 905	22 101	36 022	40 005
Planteprodukt i alt	34 091	16 905	22 101	36 022	40 005
Husdyrprodukt					
Storfe, mjølk	893 838	1 092 330	1 126 990	1 147 192	1 352 168
Storfe, livdyr	29 435	37 605	44 230	41 323	48 825
Kuslakt	132 303	171 596	195 175	174 221	202 539
Anna storfeslakt	202 134	210 877	222 420	195 874	237 637
Andre inntekter, husdyrhold	13 377	11 845	2 795	7 487	5 012
Husdyrprodukt i alt	1 271 087	1 524 254	1 591 610	1 566 096	1 846 181
Tilskot					
Kulturlandskapstilskot	66 374	69 222	66 771	67 425	68 029
Arealtilskot, grovfôr	52 664	62 929	61 267	62 673	75 790
Arealtilskot, korn	3 886	2 460	2 066	1 625	
Arealtilskot, annet	83	21			
Produksjonstillegg, husdyr	118 861	133 339	132 902	133 686	137 594
Botnfrådrag	-3 429	-3 271	-3 460	-3 571	-6 353
Driftstillegg mjølk ku	93 000	111 000	116 330	122 054	126 733
Distriktstilskot storfe	115 749	129 833	149 618	153 355	162 680
Distriktstilskot sau	266	433	193	392	340
Grunntilskot sau	226	326	155	311	290
Beitetilskot	26 812	32 959	36 563	39 138	37 404
Regionale miljøtilskot	9 832	7 699	8 900	13 165	12 946
Refunderte avløysarutgifter	66 318	77 043	73 838	75 514	78 446
Andre tilskot	14 108	11 947	10 527	3 508	2 384
Tilskot i alt	564 751	635 940	655 670	669 275	696 283
Leigeinntekt, traktor og reiskap	27 299	28 858	33 497	38 715	35 976
Andre inntekter	4 045	9 243	5 819	7 089	3 542
Produksjonsinntekter i alt	1 901 273	2 215 200	2 308 696	2 317 197	2 621 987

Tabell 17d: Kostnader per bruk

År	2011	2012	2013	2014	2015
Variable Kostnader					
Kraftfôr	386 597	458 297	500 223	508 155	568 538
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	40 367	52 311	66 533	39 302	33 747
Såvarer	6 722	8 150	12 332	7 981	11 129
Handelsgjødning og kalk	60 125	78 213	82 359	77 576	79 723
Plantevernemiddel	1 891	3 084	2 184	4 465	2 248
Konserveringsmiddel	14 009	15 904	13 636	13 185	13 006
Andre forbruksartiklar m.v.	103 650	117 360	138 014	147 844	162 930
Kjøp av dyr	46 453	41 873	38 711	33 549	51 762
Sum variable kostnader	659 814	775 194	853 992	832 056	923 083
Faste kostnader					
Leigd arbeid	114 619	126 223	129 680	132 290	149 255
Drivstoff	44 371	49 472	56 810	55 421	52 749
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	17 217	17 702	14 576	20 116	11 044
Vedl.h. driftsbygningar	59 461	65 916	70 075	64 148	72 802
Vedl.h. traktor og maskinar	97 370	100 406	101 908	87 754	103 389
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 876	3 636	3 587	5 623	2 903
Avskr. driftsbygningar	106 269	116 835	145 020	149 735	196 114
Avskr. traktor og maskinar	76 493	85 436	90 924	109 386	99 516
Maskinleige	91 299	95 587	104 282	126 442	126 949
Leige av dyr og bygningar	1 146	567	- 939	500	413
Leige av kvote	10 584	9 715	8 846	9 774	14 566
Andre faste kostnader	154 411	154 304	170 503	174 798	188 111
Sum faste kostnader	776 117	825 799	895 273	935 986	1 017 811
Kostnader i alt	1 435 931	1 600 992	1 749 266	1 768 042	1 940 894
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,13	2,12	2,41	1,94	2,21
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,50	1,42	1,42	1,39	1,41
Netto mekaniseringskostnader pr daa	766	792	886	827	912

Tabell 17e: Resultatregning

År	2011	2012	2013	2014	2015
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskot	465 341	614 208	559 431	564 117	681 093
- Renter av jordbruksaktiva 1)	115 226	127 028	140 841	150 180	116 267
Familiens arbeidsforteneste	350 116	487 180	418 590	413 937	564 826
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	177 139	250 625	226 300	230 023	322 510
Lønsevne	464 735	613 402	548 270	546 227	714 082
Lønsevne pr. time	109,30	145,21	135,99	137,98	180,30
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	216 471	285 426	269 236	282 838	335 520
Skattejustert vederlag per årsverk	241 031	315 084	301 204	311 758	365 881
Rekneskapsamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	465 341	614 208	559 431	564 117	681 093
Driftsoverskot, skogbruk	9 584	21 752	- 774	3 396	- 1 035
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	35 919	52 337	77 430	75 285	91 489
Driftsoverskot, andre næringar	10 004	- 3 055	11 579	3 888	12 203
Lønsinntekt	207 296	248 958	255 533	277 876	270 525
Pensjonar og sjukepengar	12 440	7 143	25 745	10 727	7 949
Gevinst/utbyte verdipapir	8 759	4 854	16 590	19 829	23 655
Familiens arbeid på nyanlegg	11 021	11 671	10 216	16 112	12 317
Renteinntekter	18 534	13 993	15 485	14 221	8 858
- Renteutgifter	114 485	123 558	148 289	129 588	154 634
- Kårutgifter	11 090	10 880	8 965	9 368	7 611
Nettoinntekt	653 324	837 422	813 981	833 114	944 809
Privatforbruk ekskl. skatt	438 560	431 657	475 009	487 056	495 306
Betalte skattar	149 298	199 617	192 174	214 974	166 693

Tabell 17f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2011	2012	2013	2014	2015
Omløpsmidlar					
Kontantar og bankinnskott	617 775	848 319	920 398	730 439	709 494
Andre krav	269 563	258 551	306 021	408 980	383 726
Omløpsmidlar, jordbruk	263 166	285 033	294 724	305 080	363 385
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	489	3 000	3 061	18	38
Omløpsmidlar, andre næringar	389 191	447 448	465 981	455 583	404 229
Omløpsmidlar i alt	1 540 184	1 842 352	1 990 259	1 900 099	1 860 873
Anleggsmidlar					
Anleggsmidlar, jordbruk	3 627 768	4 017 355	4 703 761	4 826 350	5 822 158
Anleggsmidlar, skogbruk	38 282	41 183	49 390	57 987	82 547
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	109 847	84 427	131 868	196 534	142 098
Anleggsmidlar, andre næringar	24 840	27 642	60 322		43 800
Privat, hovudbygningar	500 884	499 135	610 755	680 587	851 999
Privat, anna	185 473	180 907	169 086	211 150	216 196
Anleggsmidlar i alt	4 487 096	4 850 468	5 725 182	5 972 608	7 158 799
Eigedeler i alt	6 027 280	6 692 820	7 715 441	7 872 707	9 019 672
Eigedeler i jordbruket	3 890 934	4 302 388	4 998 484	5 131 430	6 185 543
Kortsiktig gjeld	559 566	599 120	922 180	754 325	935 827
Langsiktig gjeld	2 398 064	2 466 673	3 049 108	3 021 082	3 916 886
Gjeld i alt	2 957 631	3 065 793	3 971 289	4 149 364	4 852 713
Endring i året, kroner	38 269	- 32 721	583 882	- 80 322	607 919
Eigenkapital	3 069 649	3 627 027	3 744 152	4 147 511	4 166 959
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %

6 FORKLARING PÅ FAGUTTRYKKA I TABELLSAMLINGA

Arbeid: Både leigd arbeid og arbeidet til familien vert registrert etter medgått arbeidstid. Born i familien over 17 år som har arbeidd i jordbruket, vert førde som leigd hjelp i rekneskapen. Arbeidet til familien på nyanlegg vert halde utanom produksjonen i jordbruket.

Areal: Jordbruksareal i dekar. Leigd jord er med i dette, men ikkje bortleigd. Overflatedyrka beite vert teke med som redusert areal. Utmarksbeite er ikkje med.

Avskrivning: Verdinedgang på grunn av slitasje og stigande alder. Det blir brukt lineære avskrivningar. (Like stor nominell verdinedgang kvart år.)

Driftsoverskot: Produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskotet er den godtgjeringa familien får for innsatsen av eige arbeid, samt for eventuelt ubetalt leid arbeid, og for eigen og lånt kapital.

Eigenkapital: Totale egedelar minus gjeld.

Eigenkapitalprosent: Viser kor stor del av egedelane som er finansierte med eigenkapital.

Egedelar: Også kalla aktiva. Egedelar i jordbruket er verdsette ut frå bokført verdi, med andre ord innkjøpspris med tillegg av nyanlegg og frådrag for avskrivningar og fråsal.

Familien: Definert som bruker og eventuell ektefelle, sambuar eller partnar og deira born under 17 år.

Gjeldsprosent: Gjelda til familien i prosent av totalkapitalen, og den syner kor stor del av egedelane som er finansierte med framand kapital.

Jordbruksfrådrag: Eit frådrag i alminneleg inntekt som vert gitt til skatteytar som har inntekt frå jordbruk og/eller hageverksemd.

Kostnader: Verdien av dei varene og tenestene som er lagt ned (brukt) i produksjonen.

Lønsevne: Arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid

Nettoinntekt: Driftsoverskot for alle yrkesgreiner, lønsinntekter og trygd, med tillegg av renteinntekter og verdien av familien sitt arbeid på nyanlegg, minus rente- og kårutgifter.

Nettoinvestering: Verdi knytt til kjøp av faste egedelar som traktor, maskiner og reiskap, driftsbygningar, jord og grøfter, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde egedelar.

Nettoprodukt: Bruttoinntekt inkl. alle subsidiar minus alle kostnader så nær som leigd arbeid, jordleige og renter. Nettoproduktet er derfor ein rest til arbeidsinntekt og forrenting

Produksjonsinntekter: Verdien av varer og tenester som er produsert i løpet av året.

Skattejustert vederlag: Vederlag til alt arbeid og eigenkapital per årsverk med tillegg av inntektsverknad av jordbruksfrådraget. Det er rekna 33 prosent marginalsatt.

Standard omsetning (SO) er normerte tal for omsetning av produkt. Dette er totale utrekna inntekter utan tilskot. EU-statistikken byggjer nå utvalet på standard omsetning.

Ubetalt leigd arbeid: Arbeid utført på bruket av personar utanom familien. Det er ofte kårfolk og andre slektningar som utfører ubetalt leigd arbeid.

Vederlag til arbeid og eigenkapital: Driftsoverskot og kostnader til leigd hjelp, minus jordbruket sin del av renter på gjeld og kår.

Årsverk: Eit årsverk i jordbruket er sett til 1 845 timar.

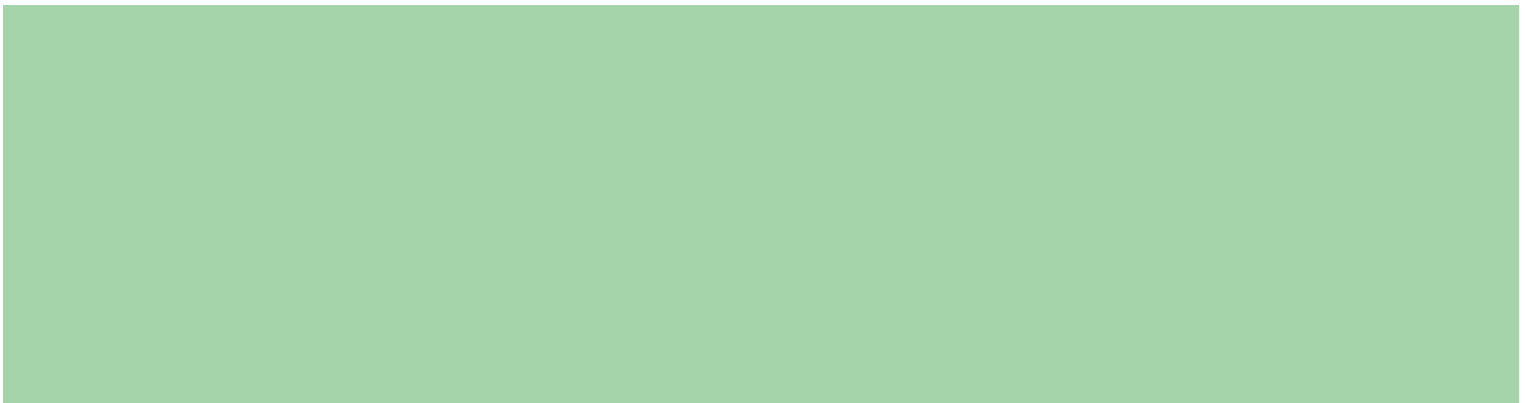

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) vart oppretta 1. juli 2015 som ein fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnytting og forvaltning av biologiske ressursar fra jord og hav, fremfor ein fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal vere nasjonalt ledande for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerheit, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innanfor verdikjeda for mat, skog og andre biobaserte næringar. Instituttet skal levere forskning, forvaltingsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som eit forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eige styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har fleire regionale einingar og eit avdelingskontor i Oslo.

Framsidedfoto: Utvik, (Sogn og Fjordane). Foto Oskar Puschmann/NIBIO

Baksidedfoto: Skjervheim, Voss (Hordaland). Foto Oskar Puschmann/NIBIO